

สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

**SENIOR CITIZEN WELFARE ADMINISTRATIVE ACHIEVEMENT
OF LUMKHAO SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, NONSUNG DISTRICT,
NAKHONRATCHASIMA PROVINCE**

พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (ตุ้มทอง)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

พระสมุทรสมประสงค์ ปรีชาโน (ตุ้มทอง)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**Senior Citizen Welfare Administrative Achievement of
Lumkhao Sub-District Administrative Organization,
Nonsung District, Nakhonratchasima Province**

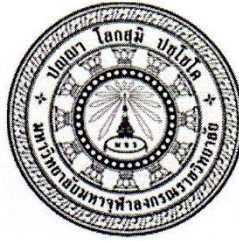
Phrasamu Somprasong Parijāno (Tumthong)

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Public Administration

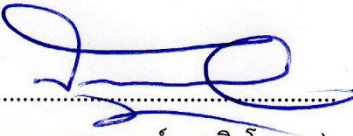
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์
เรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา”เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....
(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

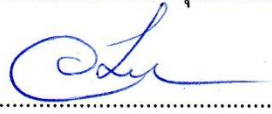
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

.....
(พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน)

ชื่อสารนิพนธ์ : สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัย : พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (ดุษฎีบัณฑิต)

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

: ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, พธ.บ. (การบริหารรัฐกิจ),
 ศศ.ม. (การจัดการการพัฒนาสังคม), รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
 : ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์, พธ.บ. (พระพุทธศาสนา),
 พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ๔. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๙๓ สุ่มจากกลุ่มตัวอย่าง คือผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลหลุมข้าว จำนวน ๓๒๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$, S.D. = ๐.๔๙๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย อยู่ในระดับมากทุกข้อคือ ($\bar{X} = ๔.๑๘$,

S.D. = ๐.๔๙๒) ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากรัฐและชุมชน ($\bar{X}$ = ๔.๑๗, S.D. = ๐.๕๒๑) ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ ($\bar{X}$ = ๔.๒๓, S.D. = ๐.๔๑๗) ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ = ๔.๑๖, S.D. = ๐.๕๒๙)

๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนผู้สูงอายุที่มี เพศ การศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($R=0.๙๔๐$)

๔. ปัญหา อุปสรรค การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา คือ ๑) ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ช้า ๒) ขาดงบประมาณสำหรับดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี และให้อยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี ๓) ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแล ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคต สังคมไทยอาจกลายเป็นสังคมตะวันตกคือ ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่มีการทดแทนบุญคุณ บุตรหลานโตขึ้นก็จะไม่เลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่ชรา ๔) ผู้สูงอายุขาดการดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด ถูกหลักอนามัย ข้อเสนอแนะคือ ๑) ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมศักยภาพแก่กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ จัดอบรมให้ความรู้ต่างๆ ๒) ควรพัฒนาบทบาทของคนในครอบครัวและคนในชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ ๓) ควรให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้สูงอายุ เช่น บุตรหลาน ญาติหรือเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในสังคม ต้องให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุโดยการให้ข้อมูลเรื่องวิธีการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำเรื่องปัญหาสุขภาพ หรือวิธีการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง ๔) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ

Research Paper Title : Senior Citizen Welfare Administrative Achievement of
Lumkhao Sub-District Administrative Organization,
Nonsung District, Nakhonratchasima Province

Researcher : Phrasamu Somprasong Parijāno (Tumthong)

Degree : Master of Public Administration

Research Paper Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Kiattisak Suklueang, B.A. (Public Administration),
M.A. (Social Development Management),
D.P.A. (Public Administration)

: Asst.Prof.Dr. Anuwat Krasang, B.A. (Buddhist Studies),
M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Public Administration)

Date of Graduation : March 14, 2019

Abstract

This research is aimed 1. to study the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province, 2. to compare the opinions of the seniors on the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province classified by personal factors, 3. to study the relationship between well-being factors of the senior citizen and the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province, 4. to study the problems, obstacles, and suggestions for the seniors about the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province. The research methodology is mixed method by quantitative, which has both confidence values, is at 0.993 from the sample of 322 senior citizen in Lumkhao sub-district. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test, F-test, and One-Way ANOVA, Pearson correlation coefficient analysis, and qualitative research. Used in-depth interviews with 12 key informants, analyzed data by descriptive content analysis.

Research findings were as follows:

1. Achievement level for the senior citizen welfare administration of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province, was overall at a high level ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.496). In each aspect, it was found that the modern management system was at a high level ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.492), the senior were well taken care by the government and community at a high level ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.521), the senior and citizen were satisfied at a high level ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.417), the senior citizen supported place was at a high level ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.529).

2. The comparison of opinions of the senior citizens on the classified by personal factors, it was found that the senior citizen with different ages had different opinions at the 0.01 level statistical significance. Thus it concordantly served the research hypothesis, As, the senior citizen who have different sex, education, and income, had not different opinions. Therefore, the research hypothesis was rejected.

3. The relationship between well-being factors of the senior citizen and the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province was found that well-being factors had a positive relationship with the senior citizen welfare administrative achievement in the overall at a high level ($R = 0.940$).

4. The problems, obstacles, and suggestions for the senior citizen welfare administrative achievement were; 1) the senior can access the service system with modern technology slowly, 2) lack of budget for senior care that they can live as long as possible, and good life quality, 3) the senior citizen were not cared for and had to use a nursing home. In the future, Thai society may become a Western society, which is they live separately, without mutual favor, no obligation, then the children growing up will not threat their parents when they are old, 4) lack of care for hygienic housing. Suggestions; 1) should promote and support the development and empowerment of senior care groups and provide training program for knowledges, 2) should develop the role of family members and community in the senior caring, 3) should have the person those who are close to the senior, such as children, relatives or society officials, must educate about health care by providing information on the correct health care methods, giving advice on health problems, or how to promote health for the elderly thoroughly, 4) The government sector should support the provision of knowledge about proper and safe housing arrangements for the senior citizen.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ เรื่อง สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จได้รับความอนุเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอระบุนามเพื่อแสดงความขอบคุณไว้

ขอเจริญพรขอบคุณ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ที่บริหารการจัดการและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและพัฒนาความรู้ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอเจริญพรขอบคุณ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ ประธานกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์, ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ช่วยให้คำปรึกษา แนะนำและข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำสารนิพนธ์ทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้ทำวิจัยในการทำสารนิพนธ์เล่มนี้ตลอดมา จนกระทั่งสารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพรขอบคุณ รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร, ผศ.ดร.ธิดาภูมิ หมั่นมี, ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์, และดร.สุริยา รักษาเมือง ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอเจริญพรขอบคุณ คณะกรรมการสอบป้องกันสารนิพนธ์ คือ ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา ประธานกรรมการ ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ กรรมการ ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ กรรมการและเลขานุการ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอเจริญพรขอบคุณ นายชิน กอนจ่อหอ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปราสาท อำเภอโนนสูง ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลตัวอย่างเพื่อการวิจัย และ ด.ต. เรืองศักดิ์ เข้มทอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาการวิจัย ขอขอบคุณ ท่านที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลหลุมข้าวที่ตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเพื่อนนิสิตทุกรูป/คนที่มีส่วนช่วยเหลือในด้านการเรียนและให้กำลังใจในการทำสารนิพนธ์

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากสารนิพนธ์นี้ ขอยกคุณความดีนี้บูชาพระคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดจนถึง มารดา บิดา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่านที่ได้อบรม สั่งสอน แนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้จนถึงปัจจุบันนี้

พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน

๘ มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
สารบัญ	(๖)
สารบัญตาราง	(๙)
สารบัญแผนภาพ	(๑๓)
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๖
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	๘
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีสัมฤทธิ์ผล	๙
๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ	๑๒
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	๒๑
๒.๔ ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย	๕๔
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๗
๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย	๗๕

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๗๗
๓.๒ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	๗๗
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๐
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๔
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๘๕
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๖
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ	๘๘
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนน สูง จังหวัดนครราชสีมา	๙๓
๔.๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการ จัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๙๙
๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของ ผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การ บริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	๑๐๙
๔.๖ ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อ การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	๑๑๑
๔.๗ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์	๑๑๔
๔.๘ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๒๑

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
๕.๑	สรุปผลการวิจัย ๑๒๔
๕.๒	อภิปรายผลการวิจัย ๑๒๙
๕.๓	ข้อเสนอแนะ ๑๓๒
บรรณานุกรม	๑๓๓
ภาคผนวก	๑๔๒
ภาคผนวก ก	หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ๑๔๓
ภาคผนวก ข	ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม ๑๔๙
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ๑๕๙
ภาคผนวก ง	ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ๑๖๑
ภาคผนวก จ	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย ๑๖๖
ภาคผนวก ฉ	หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ๑๖๘
ภาคผนวก ช	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ๑๘๑
ภาคผนวก ซ	แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย ๑๙๔
ประวัติผู้วิจัย	๑๙๗

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	๗๙
๔.๑	จำนวน และคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๗
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยภาพรวม	๘๘
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ ด้านสุขภาวะ	๘๙
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะ ด้านการบริการ	๙๐
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ ด้านนันทนาการ	๙๑
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุกับปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะ ด้านรายได้	๙๒
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม	๙๓
๔.๘	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย	๙๔
๔.๙	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน	๙๕
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผู้สูงอายุหรือประชาชนมีความพึงพอใจ	๙๖

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุม ข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา สถานที่รองรับผู้สูงอายุ	๙๗
๔.๑๒	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามเพศ	๙๙
๔.๑๓	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามอายุ	๑๐๐
๔.๑๔	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุม ข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุใน ระบบการจัดการที่ทันสมัย	๑๐๑
๔.๑๕	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุม ข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุใน ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน	๑๐๒
๔.๑๖	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุม ข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุใน ผู้สูงอายุหรือประชาชนมีความพึงพอใจ	๑๐๓
๔.๑๗	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุม ข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุใน สถานที่รองรับผู้สูงอายุ	๑๐๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๘	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๕
๔.๑๙	การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้	๑๐๖
๔.๒๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุใน สถานที่รองรับผู้สูงอายุ	๑๐๗
๔.๒๑	ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามแรงจูงใจส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑ - ๔	๑๐๘
๔.๒๒	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	๑๐๙
๔.๒๓	ผลสรุปสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	๑๑๐
๔.๒๔	ตารางที่ ๔.๒๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ๔ ด้าน ดังนี้ ๑.ระบบการจัดการที่ทันสมัย	๑๑๑
๔.๒๕	ข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย	๑๑๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๖	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ	๑๑๒
๔.๒๗	ข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน	๑๑๒
๔.๒๘	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ	๑๑๓
๔.๒๙	ข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ	๑๑๓
๔.๓๐	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา สถานที่รองรับผู้สูงอายุ	๑๑๔
๔.๓๑	ข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ	๑๑๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๗๖
๔.๒	สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๒๑

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรครั้งสำคัญ คือ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสัดส่วนจำนวนประชากรในวัยทำงานและวัยเด็กลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดและอัตราการตายของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยโดยเฉลี่ยมีอายุยืนยาวขึ้น ซึ่งสถานการณ์ของประเทศไทยก็ดำเนินไปเช่นเดียวกับนานาประเทศ กล่าวคือ การดำเนินนโยบายด้านประชากรและการวางแผนครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ ตลอดจนความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้คนไทยมีสุขภาพดีมีอายุยืนยาวขึ้น และมีโอกาสได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น มีความรู้และทักษะในการป้องกันและดูแลสุขภาพ ตลอดจนการวางแผนครอบครัวที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลสำเร็จดังกล่าวทำให้ภาวะการเจริญพันธุ์และอัตราการเกิดมีแนวโน้มที่ลดลง จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างของประชากร กล่าวคือ ประชากรที่อยู่ในวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในขณะที่ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานมีแนวโน้มที่ลดลง

หากกล่าวถึง ผู้สูงอายุจากรายงานขององค์การอนามัยโลกพบว่า โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๐.๕ เป็นร้อยละ ๑๒.๓ ในปี ค.ศ. ๑๙๙๕ และคาดว่าจะสูงขึ้นถึงร้อยละ ๑๗.๒ ในปี ค.ศ. ๒๐๒๑ นอกจากนี้จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งได้เก็บข้อมูลสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุต่อประชากรรวมทั้งประเทศพบว่าประเทศไทยกำลังก้าวเป็นสังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นมา^๑ นอกจากนี้ ผลจากการคาดประมาณประชากรไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๗๓ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่คาดว่าอีกประมาณ ๓๐ ปี ข้างหน้าหรือภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ จำนวนผู้สูงอายุ เพิ่มขึ้นประมาณ ๑๗.๗ ล้านคนหรือประมาณ ๑ ใน ๔

^๑ จุฑารัตน์ แสงทอง, “สังคมผู้สูงอายุ อย่างสมบูรณ์ ภาวะสูงวัยอย่างมีคุณภาพ”, บทความวิชาการวารสารกึ่งวิชาการ, ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๐) : ๒๒.

ของประชากรไทยทั้งประเทศ^๒ สหประชาชาติระบุว่า ประเทศใดมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ในสัดส่วนเกินร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศถือว่าประเทศนั้นก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือ Aging Society และจะเป็น "สังคมผู้สูงอายุเต็มรูปแบบ" (Aged Society) เมื่อสัดส่วนประชากรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๐ โดยตัวเลขของประเทศไทย โดยที่เมื่อสิ้นปี ๒๕๕๘ จำนวนประชากรในประเทศไทยอยู่ที่ ๖๕,๒๐๓,๙๗๙ คน เป็นผู้มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ๑๐,๕๖๙,๐๒๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒ ของประชากรทั้งหมด แปลว่าประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว และคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๖๔ ไทยจะเข้าสู่สังคมประชากรสูงวัยแบบสมบูรณ์ โดยมีผู้ที่อายุมากกว่า ๖๐ ปี เกิน ๒๐% ของจำนวนประชากรทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของประชากรในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจกันเป็นอย่างมาก ทั้งในระดับชาติและในระดับโลก เนื่องจากมีผลกระทบอย่างกว้างขวางในระดับมหภาค ได้แก่ ผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รายได้ต่อหัวของประชากร การออม และการลงทุนงบประมาณของรัฐบาล การจ้างงานและผลิตภาพของแรงงาน และระดับจุลภาค ได้แก่ ผลต่อตลาดผลิตภัณฑ์และบริการด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการเงินและด้านสุขภาพ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนสำคัญที่ต้องการวางแผน อย่างเป็นระบบและเริ่มดำเนินการล่วงหน้า เนื่องจากมาตรการต่างๆ หลายประการ ล้วนแล้วแต่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการกว่าจะเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม^๓

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ทราบได้ว่า ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุจัดเป็นกลุ่มของผู้ที่มีพัฒนาการของชีวิตแบบเสื่อมถอย ปัญหาที่เป็นอุปสรรคใหญ่ของผู้สูงอายุ คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านร่างกายนั้น มีโอกาสที่จะเกิดการเจ็บป่วยไม่สบายได้ง่าย และเมื่อเจ็บป่วยแล้วก็จะใช้เวลาในการรักษามากกว่าคนปกติ เพราะสภาพร่างกายของผู้สูงอายุไม่ได้สมบูรณ์แข็งแรงเหมือนในวัยหนุ่มสาว ความสามารถในการทำงานก็ลดลง ด้านจิตใจผู้สูงอายุต้องพบกับการสูญเสีย เช่น สูญเสียหน้าที่การงาน สูญเสีย คนรัก เพื่อน ญาติพี่น้องต้องตายจากกันไป โดยสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่ออารมณ์และจิตใจของผู้สูงอายุโดยตรง ทำให้รู้สึกว่ตนเองด้อยค่าในสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีเนื่องจากคุณภาพชีวิตที่ดีจะทำให้บุคคลมีการริเริ่ม และคงความพยายามที่จะดูแลตนเอง และจากการที่ปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน การเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพซึ่งเป็นไปตามวัย จึงส่งผลกระทบในด้านความสามารถ

^๒ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.๒๕๕๙**, (นครปฐม: บริษัท พรินเตอร์ จำกัด ๑๙๙ อาคารศูนย์การเรียนรู้ชั้น ๒ มหาลัษณ์หิตล ถนนพุทธมณฑล สาย ๔ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล ๒๕๖๐), หน้า ๑๔.

^๓ ชมพูนุท พรหมภักดี, **บทความทางวิชาการ**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: library.senate.go.th [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐].

ดูแลตนเองและคุณภาพชีวิต ดังนั้น สวัสดิการสังคม (Social Welfare) จึงเป็นมาตรการที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนประกันตอบสนองทางด้านการสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม ให้ผู้สูงอายุได้รับจากสวัสดิการสังคมให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองยังมีคุณค่ามีศักดิ์ศรี ยังเป็นบุคคลที่สำคัญของสังคมอยู่ ซึ่งประเทศไทยได้เริ่มมีสวัสดิการผู้สูงอายุที่ได้รับการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐ ทั้งแผนระดับชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดย เน้นไปที่ผู้สูงอายุซึ่งไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือได้รับความเดือนร้อน^๔

ปัญหาและอุปสรรค งบประมาณในการจัดสรรเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เพียงพอต่อจำนวนของผู้สูงอายุในตำบลที่ขึ้นทะเบียนไว้มีมากกว่างบประมาณที่สามารถจัดสรรให้ได้ เวลาผู้สูงอายุเจ็บป่วยเข้าโรงพยาบาล การติดต่อประสานงานในการรักษานานเกินไปในแต่ละครั้ง ผู้สูงอายุไม่ค่อยปฏิบัติตามคำแนะนำเรื่องอาหาร การรับประทาน ยังขาดบุคลากรให้การศึกษาแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุบางคนยังไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง ยังไม่มีกิจกรรมหรือโครงการที่มีบทบาทต่อการบริการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ เป็นผู้ที่ไม่สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับตนเอง ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความเศร้า ซึม เฝ้ายางได้ง่าย^๕

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการทราบสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ปัญหา อุปสรรค และแนวคิดในสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญทำให้บทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุลดลง เพราะฉะนั้นสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นหน้าที่รัฐที่มีบทบาทในการจัดการ ซึ่งประกอบไปด้วย ๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย หมายถึง การจัดระเบียบหรือโครงสร้างของการทำงานให้เป็นระบบระเบียบให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน หมายถึง การดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การให้ความรู้ การรักษาสุขภาพพลานามัย การป้องกันโรค การจัดสวัสดิการทั่วถึง ๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ หมายถึง ทำที่ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจาก ที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะทางบวก คือ พอใจ นิยม ชอบ สนับสนุนหรือ มีเจตคติที่ดีต่อบุคคล ๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ หมายถึง ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุ ที่มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงสนใจจะศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสวัสดิการ

^๔ แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี (๒๕๖๑-๒๕๖๔) องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา, (ม.ป.ท.), หน้า ๓๔ – ๓๕.

^๕ อมรรัตน์ แยมกุล, “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์” ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๒.

สังคมผู้สูงอายุ เพราะข้อมูลที่ได้ดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้ เป็นข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและผู้สูงอายุต่อไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ สัมฤทธิ์ผลของการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับใด

๑.๒.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลของการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๒.๓ ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลของการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา หรือไม่อย่างไร

๑.๒.๔ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีอะไรบ้าง

๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๓.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลของการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลของการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๓.๔ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ทำการศึกษาเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร^๖ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน คือ

๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย
๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน
๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ
๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑.๔.๒.๑ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

๑. เพศ ๒. อายุ ๓. การศึกษา และรายได้ต่อเดือน ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ ประกอบด้วย
๑. สุขภาวะ ๒. การบริการ ๓. นันทนาการ ๔. รายได้^๗

๑.๔.๒.๒ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย หมายถึง การจัดระเบียบหรือโครงสร้างของการทำงานให้เป็นระบบระเบียบให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน หมายถึง การดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การให้ความรู้ การรักษาสุขภาพพลานามัย การป้องกันโรค การจัดสวัสดิการทั่วถึง เป็นต้น ๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ หมายถึง ทำที่ความรู้สึกรู้สึกความคิดเห็นที่มีผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะทางบวก คือ พอใจ นิยม ชอบ สนับสนุนหรือ มีเจตคติที่ดีต่อบุคคล ๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ หมายถึง ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุที่มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ

^๖ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, “แนวคิดด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ”, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๖๕-๖๖.

^๗ พนิท ภูจินดา, “แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาวะ”, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๘), หน้า ๙-๑๐.

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑.๔.๓.๑ ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑,๖๔๔ คน^๔

๑.๔.๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ คน

๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลาทำการศึกษาระหว่าง ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๑ ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๕.๑ ผู้สูงอายุที่มี เพศ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๕.๒ ผู้สูงอายุที่มี อายุ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๕.๓ ผู้สูงอายุที่มี การศึกษา ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๕.๔ ผู้สูงอายุที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๕.๕ ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

^๔ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว: ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.lumkhaw.go.th/index.php. [๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

๑.๖ คำนิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในการวิจัย

สัมฤทธิ์ผล หมายถึง การทำให้สำเร็จผล หรือผลสำเร็จที่เกิดจากการทำ

การจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการ หรือการทำให้กลุ่มบุคคลในองค์กรเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กร การจัดการวางแผน การบริหารให้กับองค์กรต่างๆให้เจริญรุ่งเรือง

สวัสดิการ หมายถึง การจัดบริการสังคมการส่งเสริม การพัฒนาการสงเคราะห์ การคุ้มครอง การป้องกัน การแก้ไขการบำบัดฟื้นฟูเพื่อป้องกันแก้ปัญหาสังคม ส่งเสริมความมั่นคงให้ประชาชน ให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงเป็นธรรม

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะ หมายถึง สุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย จิตใจ มีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีเศรษฐกิจพอเพียง มีสิ่งแวดล้อมดี การอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัวในชุมชน ในที่ทำงานในสังคม

การบริการ หมายถึง การกระทำหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลหรือองค์กรให้ได้รับความพึงพอใจสมความมุ่งหมายที่บุคคลหรือองค์กรนั้นต้องการ

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่ทำร่วมกันด้วยความพึงพอใจ มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ

รายได้ หมายถึง รายรับหรือปัจจัยที่ได้รับจากการทำงาน หรือรัฐจัดสวัสดิการให้กับบุคคลที่ไม่สามารถทำงานได้

ระบบการจัดการที่ทันสมัย หมายถึง การจัดระเบียบหรือโครงสร้างของการทำงานให้เป็นระบบระเบียบให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน หมายถึง การดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การให้ความรู้ การรักษาสุขภาพพลานามัย การป้องกันโรค การจัดสวัสดิการทั่วถึง เป็นต้น

ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหลังจากที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะทางบวก คือ พอใจ นิยม ชอบ สนับสนุนหรือ มีเจตคติที่ดีต่อบุคคล

สถานที่รองรับผู้สูงอายุ หมายถึง ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุที่มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปี ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๒ ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๔ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๕ สามารถนำผลการวิจัยสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไปปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรบริหารราชการส่วนตำบลและองค์การอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง สัมฤทธิผลของการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล หลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็น ๖ ส่วน คือ

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีสัมฤทธิผล
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ
- ๒.๔ ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีสัมฤทธิผล

๒.๑.๑ ความหมายสัมฤทธิผล

สัมฤทธิผล เป็นความสามารถในด้านต่างๆ ซึ่งเกิดจากการได้รับประสบการณ์จาก กระบวนการเรียน การวัดและประเมินผลสัมฤทธิผล (Achievement) เป็นผลการเรียนรู้ตามแผนที่ กำหนดไว้ล่วงหน้า อันเกิดจากกระบวนการเรียนในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่ผ่านมานี้ นักวิชาการ ให้ความหมายของสัมฤทธิผลไว้ ดังนี้

ความสามารถ ความสำเร็จและสมรรถภาพด้านต่างๆ ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการเรียน การฝึกฝนประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วย วิธีการต่างๆ^๑ ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้^๒ ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับ

^๑ สมพร เชื้อพันธ์, “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอน ตามปกติ”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๗), หน้า ๕๓.

^๒ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, วิถีวิทยาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ, ๒๕๕๘), หน้า ๑๒๕.

จากกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย^๓ ความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาด้านอื่นๆ^๔ ความรู้ทักษะและสมรรถภาพทางสมองในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test)^๕ ความสามารถในการที่จะพยายามเข้าถึงความรู้หรือทักษะซึ่งเกิดจากการกระทำที่ประสานกัน ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ทั้งองค์ประกอบทางด้านที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและองค์ประกอบที่ใช้สติปัญญา แสดงออกในรูปของความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ด้วย เครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบ^๖

สรุปได้ว่า สัมฤทธิ์ผล หมายถึง ความรู้หรือทักษะที่ต้องใช้สติปัญญาและสมรรถภาพทางสมองที่ได้รับมาจากการสั่งสอน แสดงออกมาในรูปความสำเร็จ

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบสัมฤทธิ์ผล

กล่าวว่า การบริหารแบบสัมฤทธิ์ผล เป็นการบริหารที่เน้นการวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกลยุทธ์การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารในแต่ละระดับขององค์การต้องยอมรับและคำนึงถึงผลงานรวมทั้งต้องให้ความสำคัญกับจัดวางระบบการตรวจสอบผลงานและการให้รางวัลตอบแทนผลงาน (Performance Related Pay) การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นเทคนิควิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่น่าสนใจประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์และวิธีการบริหารงานให้เปลี่ยนไปจากเดิมที่ให้ความสำคัญต่อทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน โดยหันมาเน้นถึงวัตถุประสงค์ และสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานทั้งในแง่ของผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) และความคุ้มค่าของเงิน (Value for Money) รวมทั้ง

^๓ ปราณี กองจินดา, “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบชิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู” , **วิทยานิพนธ์ ค.ม.หลักสูตร และการสอน**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๙), หน้า ๔๒.

^๔ อรทัย จันใด, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร” , **วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๓), หน้า ๑๖.

^๕ สมควร จำเริญทัศน์, “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒” , **วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓), หน้า ๑๙.

^๖ พิสนุ พงศ์ศรี, **การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๕๓.

การพัฒนาคุณภาพและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า และผู้รับบริการ^๗ ความหมายของการบริหารแบบสัมฤทธิ์ผลว่าเป็นการบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์หรือความสำเร็จเป็นหลัก ใช้ระบบการประเมินผลงาน ที่อาศัยตัวบ่งชี้เป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม เพื่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นและแสดงผลงานต่อสาธารณะ จากแนวคิดของการบริหารจัดการแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อ ความประหยัด (Economy) การใช้ต้นทุนหรือทรัพยากรการผลิตอย่างเหมาะสมและมีความคุ้มค่าที่สุด ประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ได้ผลงานในระดับที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้า ประสิทธิผล (Effectiveness) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหารงานโดยสัมฤทธิ์ผลนั้นมีหลักที่สำคัญ ๖ ประการ ดังนี้

๑. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ความถูกต้องเป็นธรรม และการปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

๒. หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กันเพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

๓. หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส

๔. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอื่นๆ

๕. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ และความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน เช่น รับผิดชอบต่อลูกค้า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยอมรับต่อผลการดำเนินการ

๖. หลักความคุ้มค่า (Utility) หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยมีความประหยัดใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน^๘

สรุป การบริหารแบบสัมฤทธิ์ผล (Results Based Management) เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินการและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) รวมทั้งการกำหนดเป้าหมาย (Targets) และวัตถุประสงค์

^๗ ทศพร ศิริสัมพันธ์, การบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management), (กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๑๔๖.

^๘ ทิพาวิดี เมฆสุวรรณ, สามประสานในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในนานาสาระจากรวมพลังเพื่อการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี, (นนทบุรี: สถาบันพัฒนาสถาบันพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๕๖), หน้า ๒๕.

(Objectives) ไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร สมาชิกขององค์กร และตลอดถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรทำให้สามารถวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ

๒.๒.๑ ความหมายการจัดการ

การจัดการ หมายถึง การสั่งงาน ควบคุมงาน ดำเนินงาน^๙ หรือกระบวนการที่ผู้บริหารใช้คนหรือกลุ่มบุคคลให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามที่องค์กรมุ่งหวัง^{๑๐} ให้เป็นไปเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมายที่วางไว้^{๑๑} การจัดการประกอบด้วยการวางแผนการจัดการ องค์กร การสรรบุคลากร การนำหรือการสั่งการและการควบคุมองค์กรหรือความพยายามที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน การจัดการทรัพยากร ประกอบด้วยการใช้งานและการจัดวางทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรเทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติ^{๑๒}

การจัดการเชิงพุทธ (Buddhist management) ถือว่าเป็นสาขาหรือวิชาเอกแขนงหนึ่งของสาขาวิชาการจัดการ (Management) ที่เป็นการจัดประมวลความรู้ระหว่างศาสตร์ ๒ ศาสตร์เข้ามามีบูรณาการด้วยกัน กล่าวคือการนำเอาศาสตร์แห่งการจัดการ (Management Science) และพุทธศาสตร์ (Buddhist Studies) มาผสมผสานเป็นเนื้อเดียวกัน เมื่อนำเอาศาสตร์ ๒ ศาสตร์เข้ามามีบูรณาการเข้าด้วยกันจึงได้จัดให้มีองค์ความรู้สำหรับสาขาวิชานี้ออกเป็น ๒ แนวทาง กล่าวคือ^{๑๓}

แนวทางที่ ๑ เป็นการศึกษาความรู้การจัดการทั่วไปตามแนวพระพุทธศาสนามีรายวิชาเหล่านี้เป็นอาทิ ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ การจัดการเชิงพุทธศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา การจัดการพฤติกรรมของมนุษย์ตามแนวพระพุทธศาสนา การควบคุมทางการจัดการ

^๙ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับพระราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.๒๕๕๒, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทรัพย์ จำกัด, ๒๕๓๗), หน้า ๒๗๖.

^{๑๐} เดชา เดชะวิวัฒนไพศาล, การจัดการทรัพยากรบุคคลพื้นฐานแนวคิดเพื่อการปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๒.

^{๑๑} ภูษิต วงศ์หล่อสายชล, การจัดการดำเนินงาน, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๒.

^{๑๒} ณัฐพันธ์ เขจรนนท์, การจัดการทรัพยากรมนุษย์, (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔.

^{๑๓} สุรพล สุษะพรหม และคณะ, พื้นฐานทางการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๑๕๓.

ตามแนวพระพุทธศาสนา การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานตามแนวพระพุทธศาสนาและมนุษย์สัมพันธ์กับการจัดการเชิงพุทธ

แนวทางที่ ๒ เป็นการศึกษาความรู้เรื่องการจัดการกิจการพระพุทธศาสนาโดยยึดถือตามหลักที่มหาเถรสมาคมที่เป็นองค์กรปกครองสูงสุดของคณะสงฆ์ประกาศใช้ ประกอบด้วยองค์การทางพระพุทธศาสนา ๖ องค์การ ได้แก่ การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์^{๑๔}

การจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เนื่องจากการจัดการเป็นความรู้ที่สามารถถ่ายทอดมีหลักเกณฑ์ สามารถพิสูจน์ความจริงได้ ตลอดจนได้รับการศึกษาค้นคว้ากันอย่างต่อเนื่อง ส่วนในแง่ของการเป็นศิลป์ ซึ่งหมายถึง การประยุกต์เอาความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพราะการจัดการในองค์กรแต่ละองค์กรมีปัจจัยที่แตกต่างกัน ดังนั้น ศาสตร์หรือความรู้ในด้านการจัดการเพียงอย่างเดียวจึงไม่สามารถจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กรได้ จำเป็นต้องประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับองค์กรแต่ละองค์กร^{๑๕}

สรุป ความหมายของ “การจัดการ” หมายถึง กระบวนการ กิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในอันที่จะเชื่อมั่นได้ว่า กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่อันที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาวะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยความพยายามร่วมกันของกลุ่มบุคคล

๒.๒.๒ กระบวนการบริหารจัดการ (Management Process)

การบริหารจัดการเป็นการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน กลุ่มงาน หรือการดำเนินงานในหน้าที่ต่างๆ ให้ใช้ทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) ครอบคลุมถึงการใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดเหมาะสมและคุ้มค่า (Cost-effective) ส่วนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) นั้นหมายถึงการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right decision) และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าบทบาทสำคัญของผู้บริหารคือการนำพาองค์การไปให้ถึงเป้าหมายและบรรลุผลสำเร็จได้โดยส่วนรวม เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารมีหน้าที่รวบรวมและจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กัน โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการที่ดี กระบวนการบริหารจัดการเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวล ผลักดัน และกำกับให้ปัจจัยต่างๆ ที่เป็นทรัพยากรการจัดการประเภทต่างๆ สามารถ

^{๑๔} สุรพล สุยะพรหม และคณะ, **ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๑๘-๑๙.

^{๑๕} พยัต วุฒิรงค์, **การจัดการนวัตกรรมจากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิ.พรินท์ 1991, ๒๕๕๕), หน้า ๓๕.

ดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ การเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการและการฝึกฝนให้มีทักษะสูงขึ้น จะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ กิจกรรมพื้นฐาน ๔ ประการที่ทำให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการ มีดังนี้^{๑๖}

๑) การวางแผน (Planning) หมายถึงกระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน และตัดสินใจหาวิธีการที่ดีที่สุดที่ทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุผลสำเร็จ

๒) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึงกระบวนการในการจัดตั้งและจัดวางทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรที่ไม่ใช่บุคคล โดยวางแผนให้สามารถบรรลุผลสำเร็จขององค์การ

๓) การนำและสั่งการ (Leading and Directing) หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นในการที่จะให้บุคคลอื่นมีพฤติกรรมในการทำงานที่ต้องการ และทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

๔) การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดกิจกรรมต่างๆ ขององค์การให้เป็นไปตามมาตรฐาน และเป้าหมายที่องค์การคาดหวังและกำหนดไว้^{๑๗}

สรุป กระบวนการบริหารจัดการ เป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวลผลักดัน และกำกับให้ปัจจัยต่างๆ ที่เป็นทรัพยากรการจัดการประเภทต่างๆ สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

๒.๒.๓ ทฤษฎีการจัดการ

ทฤษฎีการจัดการ (Management Approach) แนวคิดทางการจัดการแต่ละแนวทางมีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ การทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การแต่แนวคิดต่างๆ เหล่านี้มีจุดเน้นหรือวิธีในการจัดการ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายแตกต่างกัน โดยพัฒนาการของทฤษฎีทางการจัดการสามารถแบ่งได้ ดังนี้^{๑๘}

๑. ทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management Approach)
๒. ทฤษฎีการจัดการเชิงบริหาร (Administrative Management Approach)
๓. ทฤษฎีการจัดการเชิงพฤติกรรม (Behavioral Management Approach)
๔. ทฤษฎีการจัดการเชิงปริมาณ (Quantitative Management Approach)
๕. ทฤษฎีการจัดการร่วมสมัย (Contemporary Management Approach)

^{๑๖} นางวิลาวัลย์ คัดเชียงแสน, **หลักการบริหาร**, [ออนไลน์], แหล่งที่: <https://www.gotoknow.org>, [๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

^{๑๗} อนิวัช แก้วจำนงค์, **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นำศิลป์โฆษณา, ๒๕๕๖), หน้า ๙.

^{๑๘} พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, **องค์การและการบริหารจัดการ**, (นนทบุรี: บริษัท อินค์ ปัยออนด์ บุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๘), หน้า ๓.

๑. ทฤษฎีการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management)

การศึกษาหลักการบริหารในยุคคลาสสิกให้ความสนใจไปที่ทฤษฎีการจัดการที่มุ่งเน้นไปที่องค์การโดยรวมและพยายามที่จะแสวงหาวิธีการในการปรับปรุงประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์การให้ดีขึ้น วิวัฒนาการของความคิดทางการบริหารอย่างเป็นระบบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสาธารณะ เกิดขึ้นในยุโรปช่วงประมาณต้นศตวรรษที่ ๒๐ แนวความคิดที่มีชื่อเสียงมากคือ ทฤษฎีระบบราชการของ Max Weber จุดสนใจคือ การศึกษาระบบโครงสร้างขององค์การขนาดใหญ่ที่มีอยู่มากมายในขณะนั้น จึงได้เสนอแนวทางการจัดการองค์การขนาดใหญ่ที่มีรูปแบบขึ้นมาในปี ค.ศ. ๑๙๑๑ โดยมีการกำหนดลักษณะโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนสำหรับในส่วนของการศึกษาการบริหารในแง่ของการจัดการ ได้เริ่มต้นเมื่อต้นศตวรรษที่ ๒๐ เช่นกัน โดยกลุ่มบุคคลซึ่งต่อมาได้มีการเรียกว่า “กระบวนการจัดการแบบวิทยาศาสตร์” หรือ “scientific Management” เทเลอร์ ได้รับการยกย่องว่าเป็น บิดาของการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ได้ให้หลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑. ต้องสร้างหลักการทำงานที่เป็นวิทยาศาสตร์ โดยใช้หลัก Time and Motion Study แล้วกำหนดเป็น One best Way เพื่อให้เกิดวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

๒. มีการเลือกคนให้เหมาะสม

๓. มีกระบวนการพัฒนาคน

๔. สร้าง Friendly Cooperation ให้เกิดขึ้น^{๑๙}

ตามทฤษฎี "การจัดการอย่างมีหลักการ (Scientific Management)" นี้ Taylor เห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้กับขั้นตอนการปฏิบัติงานทุกประเภท อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติความคิดเกี่ยวกับวิทยาการจัดการของ Taylor ได้รับการต่อต้านจากหลายฝ่าย เช่น นักบริหารระดับผู้จัดการหัวหน้างานที่ไม่มีความรู้/ความคิดที่ Taylor ให้การยกย่องผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Specialist) ส่วนสหภาพแรงงานก็ต่อต้านเพราะรู้สึกว่าการมองคนเหมือนหุ่นยนต์^{๒๐}

๒. ทฤษฎีการจัดการเชิงบริหาร (Administrative Management)

ทฤษฎีการจัดการเชิงบริหาร (Science of Administration) เป็นแนวคิดทางการบริหารที่มีความสำคัญซึ่งเกิดขึ้นในยุคคลาสสิกเช่นกัน นักวิชาการที่เสนอวิธีการจัดการตามหลักการบริหารนี้มีอยู่หลายท่าน แต่ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Luther Gulick and Lyndall Urwick, Henri Fayol, Mary Parker Follet แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารเกิดจากความเชื่อของ

^{๑๙} Stephen P. Robbins and Mary Coulter, **Management**, 5th ed. (Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall, 1996), p. 189.

^{๒๐} เดชา เดชะวัฒนไพศาล, **การจัดการทรัพยากรบุคคลพื้นฐานแนวคิดเพื่อการปฏิบัติ**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๔.

นักวิชาการในยุคนี้เห็นว่าหลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นสากลนั้นมีอยู่แล้วในโลกนี้ การบริหารก็คือการบริหารขอเพียงแต่ให้สามารถสร้างหลักการบริหารที่เห็นสากลขึ้นมาไว้นั้นก็จะนำไปปรับใช้ในการบริหารงานได้ทุกประเภท นั่นคือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกนักทฤษฎีการจัดการแบบการบริหาร แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำงานของพนักงานระดับล่าง ทั้งนี้เนื่องจากทฤษฎีกลุ่มนี้มีสมมติฐานว่า “ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับการทำงานของฝ่ายจัดการหรือฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักการบริหารแบบ “POSDCORB”^{๒๑}

Luther Gulick ได้เสนอหลักการบริหารเพื่อนำมาปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานโดยการมุ่งเน้นไปที่การทำหน้าที่ของฝ่ายบริหารมากกว่าที่จะสนใจการทำงานของฝ่ายพนักงานระดับล่าง POSDCORB เป็นเทคนิคการบริหารในองค์การโดย Gulick มีสมมติฐานว่า “ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับการทำงานของฝ่ายบริหารมากกว่าการทำงานของฝ่ายปฏิบัติการ” นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่า “ประสิทธิภาพประสิทธิผล และความประหยัดของการปฏิบัติงานภายใต้การนำของผู้บริหารเกิดขึ้นถ้าฝ่ายบริหารยึดแนวทางการบริหารตามหลัก POSDCORB” ดังนั้นจุดสนใจการศึกษาของ Gulick จึงมุ่งเน้นไปที่วิธีการทำงาน และพฤติกรรมของฝ่ายบริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูง หลัก POSDCORB ประกอบขึ้นด้วยอักษรนำหน้าที่ของคำ ๗ คำ ซึ่งถือเป็นภาระหน้าที่ทางการบริหารที่ผู้บริหารต้องกระทำ และถือว่าเป็นกระบวนการบริหารหน้าที่ทั้ง ๗ ประการ^{๒๒} ดังกล่าว ได้แก่

P - Planning หมายถึง การวางแผน ได้แก่ การจัดวางโครงการและแผนงานต่างๆ ขึ้นมาไว้ล่วงหน้าเพื่อทราบว่าจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อใดอย่างไร ใครเป็นผู้ทำ ทำร่วมกับใคร และต้องการผลสำเร็จออกมาอย่างไร

O - Organizing หมายถึง การจัดองค์การ ได้แก่ การแบ่งงาน การกำหนดส่วนงาน กำหนดโครงสร้างขององค์การ การกำหนดตำแหน่งงานต่างๆ พร้อมกับอำนาจหน้าที่และขอบเขตของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขึ้นมาไว้อย่างชัดเจนและมีเอกภาพในการบังคับบัญชาเพื่อเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงานร่วมกันของคนในองค์การ

S - Staffing หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับตัวบุคคลในองค์การนับตั้งแต่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้งบุคคล การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เงินเดือน การโยกย้าย การพัฒนาบุคคลในองค์การเรื่อยไปจนกระทั่งการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง

^{๒๑} ญัฐยา สันตระการผล, การบริการจัดการนวัตกรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท, ๒๕๕๐), หน้า ๘๙-๙๐.

^{๒๒} Dale, Ernest. **Management : Theory and Practice.** (New York: Mc Graw – Hill Book Co, 1973): p.15.

D - Directing หมายถึง การอำนวยการ ได้แก่ การทำหน้าที่ในการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ การออกคำสั่ง มอบหมายภารกิจงานไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หลังจากนั้นต้องใช้ภาวะของการเป็นผู้นำในการกระตุ้นจูงใจคนให้ยอมรับในผู้บริหาร ยอมรับมติที่ตัดสินใจความรู้ความสามารถทำงานอย่างเต็มที่เพื่อความสำเร็จขององค์การ

Co - Coordinating หมายถึง การประสานงาน ได้แก่ การทำหน้าที่ในการประสานกิจกรรมต่างๆ ที่ได้มีการแบ่งแยกออกไปเป็นส่วนงานย่อยๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถทำงานประสานสอดคล้องกัน และมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันคือการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยรวมขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

R - Reporting หมายถึง การรายงาน ได้แก่ การทำหน้าที่ในการรับฟังรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคคลและหน่วยงานที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาได้รายงานมา เพื่อทราบถึงความเคลื่อนไหวของงานส่วนต่างๆ ว่างานสามารถดำเนินไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด การรายงานถือเป็นมาตรการในการตรวจสอบและควบคุมงานด้วย

B - Budgeting หมายถึง การงบประมาณ ได้แก่ หน้าที่ที่เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงินและการตรวจสอบควบคุมด้านการเงิน การบัญชีของหน่วยงานนั่นเอง โดยปกติแล้วงบประมาณถือว่าเป็นแผนงานชนิดหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่องค์การจะปฏิบัติจัดทำในระยะเวลาหนึ่งที่กำหนดไว้^{๒๓}

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง นักวิชาการรุ่นใหม่บางท่านได้แสดงความสงสัยว่าในทางปฏิบัติแล้วเป็นไปได้ที่มนุษย์จะสามารถมีหลักการบริหารที่เป็นสากลใช้ได้ในทุกสถานการณ์และในทุกประเภทขององค์การ ดังเช่นที่นักวิชาการทฤษฎีดั้งเดิมโดยทั่วไปแล้ว วิชารัฐประศาสนศาสตร์ในทศวรรษ ๑๙๕๐ นี้ได้รับอิทธิพลจากจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐประศาสนศาสตร์ พอกล่าวได้โดยส่วนรวมว่า นักวิชาการในช่วงนี้มีความเห็นร่วมกันคือให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนในองค์การ เน้นความไม่เป็นทางการขององค์การ มององค์การในลักษณะเป็นระบบเปิด และถือว่าองค์การมีลักษณะเป็นธรรมชาติในตัวของมันเอง^{๒๔}

๓. ทฤษฎีการจัดการเชิงพฤติกรรม (Behavioral Management Approach)

ทฤษฎีองค์การเชิงพฤติกรรม หมายถึง การจัดการที่มุ่งลักษณะ ผลกระทบของแต่ละบุคคล และพฤติกรรมของกลุ่มในองค์การ โดยการศึกษาทฤษฎีกลุ่มนี้ครอบคลุมทฤษฎีและแนวความคิดของนักทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่ เอลตัน เมโย อับบราฮัม มาสโลว์ เฟดเดอริก เฮิร์ชเบิร์ก

^{๒๓} สาทิต พะเนียงทอง, หลักการจัดการ Supply การจัดหาเชิงกลยุทธ์, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๔๑-๑๔๕.

^{๒๔} ญัฐยา สันตระกูลผล, การจัดการความรู้, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐.

และดักลาส แม็คเกรเกอร์ ซึ่งนักทฤษฎีแต่ละคนได้ศึกษาธรรมชาติของพฤติกรรมมนุษย์ และเสนอแนวความคิดที่มีมุมมองในแต่ละด้าน โดยเริ่มตั้งแต่การที่ เอลตัน เมโย (Elton Mayo) ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการศึกษาการจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ และเป็นบุคคลผู้ที่ได้มีการทำทฤษฎีที่อยู่ในกลุ่มการศึกษากิจการบ้านแบบคลาสสิกโดยเฉพาะวิทยาศาสตร์การจัดการ ผลงานของ เมโยที่สำคัญก็คือการทดลองที่เมืองฮอว์ธอร์น (Hawthorne Studies) ซึ่งเป็นการทดลองที่เป็นจุดที่ทำให้นักทฤษฎีและนักบริหารได้หันมาให้ความสนใจในพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อนำเอาความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์ มาใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน โดยเดิมแล้วการศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงการทำงานของมนุษย์ (คนงาน) ในที่ทำงานเนื่องจากในยุคนั้น (ค.ศ.๑๙๒๔) แรงงานได้รับความสนใจมากขึ้นสำหรับการทดลองที่ฮอว์ธอร์นนั้น เมโย ได้ทำการแบ่งกลุ่มคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานออกเป็น ๒ กลุ่ม (ในการศึกษาหลายๆ ครั้ง) กลุ่มแรกเรียกว่ากลุ่มทดลอง กลุ่มที่สองเรียกว่ากลุ่มควบคุม โดยทั้งสองกลุ่มนี้ให้ทำงานที่เป็นแบบเดียวกันซึ่งงานที่ให้ทำคือให้คนงานทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมประกอบชิ้นส่วนของงาน ในกลุ่มทดลองนั้นจะมีวิธีการนำเอาการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์มาใช้ เช่น การจ่ายค่าตอบแทนให้ในกรณีที่คนงานทำงานได้เกินเกณฑ์มาตรฐาน การเพิ่มแสงสว่างในการทำงานการปรับอุณหภูมิในที่ทำงานให้มีความเหมาะสม ส่วนในกลุ่มควบคุมนั้นไม่มีการนำเอาวิธีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์มาใช้ ซึ่งจากการวิจัยทดลองปรากฏว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการทำงานของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งก็ชี้ให้เห็นว่าวิธีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ถูกนำมาใช้ไม่ได้ผลที่โรงงานแห่งนี้ ซึ่งจากการวิจัยทดลองครั้งนี้ เมโย ได้ข้อสรุปที่สำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ในการทำงาน ดังนี้^{๒๕}

๑. ปัจจัยทางด้านกายภาพหรือวิธีการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์ ไม่ได้เป็นตัวกำหนดปริมาณผลผลิต ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดปริมาณผลผลิต คือ ปัจจัยทางด้านสังคม
๒. พฤติกรรมการทำงานของคนงานถูกกำหนดโดยระบบการให้รางวัล และการลงโทษทางสังคม ไม่ใช่ระบบการให้รางวัลและการลงโทษทางเศรษฐกิจ
๓. ผู้นำของกลุ่มที่เป็นทางการ และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ จะมีบทบาทในการบังคับใช้และสร้างปทัสถานของกลุ่มที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
๔. กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล

^{๒๕} พิตยา บวรวัฒนา, **ทฤษฎีองค์การสาธารณะ**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๗๙.

๕. ควรที่จะมีการแสวงหาภาวะผู้นำแบบต่างๆ เพื่อให้ได้ผู้นำที่เหมาะสมกับภารกิจขององค์การอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากภารกิจขององค์การ แต่ละองค์การจะมีความแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งองค์การ^{๒๖}

๔. ทฤษฎีการจัดการเชิงปริมาณ (Quantitative Management Approach)

เพื่อช่วยในการตัดสินใจ โดยใช้คณิตศาสตร์ สถิติและสารสนเทศเป็นเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาทางการจัดการ หลังสงครามโลกการจัดการเชิงปริมาณได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมากขึ้นในแวดวงธุรกิจ อย่างไรก็ตามการใช้การจัดการเชิงปริมาณยังคงใช้ได้เฉพาะปัญหาที่มีลักษณะเป็นแบบที่มีโครงสร้าง (structured problem) ทฤษฎีวิทยาการจัดการ เป็นวิธีการสมัยใหม่ในด้านการจัดการที่เน้นการใช้เทคนิคเชิงปริมาณอย่างเข้มงวด เพื่อช่วยให้ผู้จัดการทำการใช้ทรัพยากรองค์การเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์และบริการให้มากที่สุด ในส่วนประกอบที่สำคัญของทฤษฎีวิทยาการจัดการ คือ การขยายการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ให้มีความทันสมัย โดยการนำวิธีการเชิงปริมาณเพื่อวัดส่วนประสมของแรงงานและงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น^{๒๗}

สำหรับส่วนประกอบที่สำคัญของทฤษฎีวิทยาการจัดการ คือ การขยายการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ให้มีความทันสมัย โดยการนำวิธีการเชิงปริมาณเพื่อวัดส่วนประสมของแรงงานและงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น แบ่งเป็น ๔ กลุ่ม

๑. การจัดการเชิงปริมาณ โดยใช้เทคนิคคณิตศาสตร์ เช่น โปรแกรมเชิงเส้นตรงและไม่เชิงเส้นตรง (linear and nonlinear programming) ตัวแบบ (modeling) แบบจำลองสถานการณ์ (simulation) และทฤษฎีแถวคอย (queuing theory) เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อช่วยในการตัดสินใจ

๒. การจัดการการดำเนินการผลิต ซึ่งประกอบด้วย เทคนิคต่างๆ ที่ผู้จัดการสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะระบบการผลิตขององค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น แบบจำลองสินค้าคงคลัง (inventory model) และแบบจำลองเครือข่าย (network model) เพื่อปรับปรุงการตัดสินใจปัญหาการจัดการจำหน่ายและการดำเนินการ

๓. การจัดการคุณภาพโดยรวม เป็นการจัดการคุณภาพของหน่วยงานในองค์การทั้งหมด ซึ่งประกอบได้ด้วยฝ่ายต่างๆ ที่ผู้จัดการสามารถนำเทคนิคต่างๆ ไปใช้ในการวิเคราะห์ระบบการผลิตในองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น แบบจำลองสินค้าคงคลัง (inventory model) และแบบจำลอง

^{๒๖} Katz, D and R. Kahn, *The Social Psychology of Organization*, (New York: Jogn Wiley & Sons., 1966), pp. 78.

^{๒๗} ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, *การจัดการสารสนเทศเบื้องต้น*, (กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท, ๒๕๔๘), หน้า ๑๐๑.

เครือข่าย (network model) เพื่อปรับปรุงการตัดสินใจปัญหาการจัดจำหน่าย โดยเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าในกระบวนการเพื่อแปรสภาพให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพของผลิตภัณฑ์

๔. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้จัดการออกแบบระบบสารสนเทศ เพื่อจัดสารสนเทศเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อประกอบการตัดสินใจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการยังช่วยให้ผู้จัดการและบุคลากรในระดับต่างๆ ได้รับสารสนเทศที่จำเป็นต่อการนำไปใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างไรก็ตามในการนำทฤษฎีวิทยาการจัดการไปใช้ประโยชน์นั้น ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) ได้เข้ามามีส่วนในการปรับปรุงคุณภาพการตัดสินใจและเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรได้เป็นอย่างดี และถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กร^{๒๘}

๕. ทฤษฎีการจัดการร่วมสมัย (Contemporary Management Approach)

แนวคิดการจัดการร่วมสมัย เป็นการพัฒนาหาวิธีการต่างๆเพื่อนำมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันมีแนวคิดและวิธีการหลายประการที่นำมาศึกษาและประยุกต์ใช้ เช่น^{๒๙}

แนวคิดเรื่องระบบ (Systems Approach) เป็นการมองว่าองค์กรทุกองค์กรเป็นระบบใหญ่ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆ ภายในองค์กร อาทิ การวางแผน การบริหารทรัพยากรบุคคล การประเมินผล การจ่ายค่าตอบแทน การควบคุม ตลอดจนการเงินและการผลิต เป็นต้น ดังนั้น การบริหารจัดการให้องค์กรหรือระบบใหญ่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องคำนึงถึงการทำให้ระบบย่อยต่างๆ ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบย่อยเหล่านี้จะมีผลกระทบซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา เช่น เมื่อผู้บริหารเปลี่ยนแปลงระบบการจ่ายค่าตอบแทนแก่พนักงานขาย โดยเพิ่มค่าคอมมิชชั่นมากขึ้น ส่งผลให้พนักงานขายเร่งเพิ่มยอดขาย ทำให้องค์กรมีรายได้มากขึ้น ขณะเดียวกันระบบการผลิตก็ต้องเร่งเพิ่มยอดการผลิตให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการหรือยอดขาย ทั้งนี้การผลิตที่เพิ่มขึ้นยังนำมาซึ่งความประหยัดต่อขนาด (economic of scale) ซึ่งมีผลทำให้ต้นทุนสินค้าลดลง และทำให้องค์กรมีกำไรสูงขึ้น เป็นต้น^{๓๐}

^{๒๘} ประสิทธิ์ ทัพพุด และครรชิต มัลลียงศ์, *การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้ากรู๊ป, ๒๕๔๙), หน้า ๑๑๖.

^{๒๙} ชนวัฒน์ โกญจนวรรณ, *การจัดการสารสนเทศสำหรับผู้นำองค์กรและผู้บริหาร*, (กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท, ๒๕๕๐), หน้า ๒๒.

^{๓๐} พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, *องค์กรและการบริหารจัดการ*, (นนทบุรี: บริษัท ริงค์ ปียอนด์ บุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๘), หน้า ๓.

สรุป สิ่งสำคัญประการหนึ่งของการจัดการ คือ การรู้จักพัฒนาการของแนวคิดทางการจัดการตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน การรู้จักพัฒนาการของแนวคิดนี้จะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจรากฐานทางความคิด ตลอดจนสาเหตุของแนวคิดต่างๆ เพื่อที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับปัญหาต่างๆ ที่ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจ แนวคิดทางการจัดการเริ่มขึ้นในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม โดยเริ่มจากการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ ทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ เน้นการทดลองเพื่อให้ได้กระบวนการขั้นตอน และวิธีที่ดีที่สุดในการทำงาน เพื่อลดความสูญเสียให้ได้มากที่สุด หรือได้รับผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

จากการทบทวนเอกสารเกี่ยวกับสวัสดิการพบว่า มีนักวิชาการและผู้วิจัยได้ศึกษาและอธิบายถึงความหมายไว้ ดังนี้

คำว่า “สวัสดิการ” ในสังคมคนไทยจำนวนมากก็มักจะนึกถึงการแจกจ่ายให้ฟรีหรือจัดบริการดูแลหยิบบริการประโยชน์ให้ ความเข้าใจเช่นนี้ก็ถูกต้องเป็นบางส่วน แต่ในความหมายในวิชาการ “สวัสดิการ” มีความหมายกว้างกว่าที่เข้าใจกัน เพราะสวัสดิการมีทั้งมิติทางเศรษฐกิจและมิติทางสังคม การทำความเข้าใจความหมายของคำว่า “สวัสดิการสังคม” (Social Welfare) เป็นปัญหาความสับสนและยากที่จะกำหนดความหมายให้ตรงกัน แม้จะมีสื่อความหมายโดยรวมๆ ของคำว่า “สวัสดิการสังคม” แต่จะกำหนดความหมายอย่างชัดเจน ยังเป็นการยากในทางปฏิบัติในหมู่นักวิชาการทั้งในไทยและต่างประเทศก็นิยาม และจำแนกไว้อย่างแตกต่างกัน แต่ละประเทศใช้ศัพท์ทางวิชาการที่ไม่เหมือนกันมีผู้ให้ความหมายของงานสวัสดิการสังคมไว้มากมาย

คำว่า สวัสดิการสังคม มีผู้ให้ความหมายและขอบเขตแตกต่างกันไป ตามแนวคิดและปรัชญาของแต่ละบุคคล ซึ่งการทำความเข้าใจความหมาย แนวคิด และปรัชญาของคำนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวข้อง ๓ ประเด็น คือ

๑. ต้องพิจารณาอ้างอิงจากศัพท์ภาษาอังกฤษ เนื่องจากรากฐานความเป็นมาของการบัญญัติศัพท์มาจากคำ และความหมายที่รับมาจากต่างประเทศ

๒. การพิจารณาต้องคำนึงถึงช่วงระยะเวลาที่มีความแตกต่างกันเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงไปของสังคมในแต่ละช่วงเวลา มีผลทำให้ความหมายขอบเขตของคำมีความแตกต่างกัน

๓. การพิจารณาต้องพิจารณาร่วมกับศัพท์ หรือชุดคำที่เกี่ยวข้องมีความหมายใกล้เคียงกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น^{๓๑)}

^{๓๑)} Hutechinson, John G. **Organization : Theory and Classical Concepts.** (New York: Holt. Ginchart and Winston, 1976), p.65.

๒.๓.๑ ความหมายสวัสดิการสังคม มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดขอบเขต รูปแบบวิธีการในการจัดสวัสดิการทางสังคมขององค์การสวัสดิการทางสังคม ให้แก่ ผู้รับบริการสวัสดิการสังคมว่าให้คำนึงถึงเรื่อง ดังต่อไปนี้

๑) สาขาต่างๆที่จะดำเนินการตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น การบริการทาง สังคม การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การฝึกอาชีพ นันทนาการและกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

๒) ลักษณะหรือรูปแบบและวิธีการในการดำเนินการ เช่น การส่งเสริม การพัฒนาการ สงเคราะห์ การคุ้มครอง การป้องกัน การแก้ไขและการบำบัดฟื้นฟู เป็นต้น ในการจัดสวัสดิการทางสังคมวรรคหนึ่งให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาและองค์กรอื่นที่มีส่วนร่วมด้วย

ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคม พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ (๑) ได้กำหนดขอบเขตของงานสวัสดิการสังคมสอดคล้องกับแผนพัฒนาสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๔๕ – ๒๕๔๙) ซึ่งกล่าวถึงงานสวัสดิการสังคมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีในด้านต่างๆ ดังนี้^{๓๒}

๑) การมีสุขภาพอนามัยที่ดี ประชาชนพึงได้รับการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การรักษาพยาบาลการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกันเป็นธรรมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และประชาชน

๒) การมีการศึกษาที่ดี ประชาชนพึงได้รับบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพตลอดไป

๓) การมีที่อยู่อาศัย ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีประชาชนทุกคนควรจะได้มีที่อยู่อาศัย

๔) การมีงานทำการมีรายได้และการมีสวัสดิการแรงงาน ประชาชนมีงานทำซึ่งทำให้มีรายได้อย่างน้อยเพียงพอต่อการดำรงชีวิต

๕) การมีความมั่นคงทางรายได้ ประชาชนทุกคนที่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพได้รับการคุ้มครองในเรื่องความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของตนเองครอบครัวในรูปของการประกันสังคม

๖) นันทนาการ ประชาชนมีกิจกรรมนันทนาการเพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจอย่างมีคุณภาพ

๗) การบริการสังคมทั่วไป การให้บริการแก่ประชาชนโดยเฉพาะผู้ยากจนผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเป้าหมายพิเศษเพื่อช่วยเสริมสร้างและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

^{๓๒} พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ (๑) ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๕): ๓๕.

๘) กระบวนการยุติธรรม การที่ประชาชนได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมสามารถเข้าถึงบริการที่รัฐจัดให้ เช่น การมีทนายแก้ต่าง เป็นต้น

โดยระบบการบริการสังคมต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิที่ประชาชนได้รับและเข้าร่วมเป็นส่วนร่วมในระบบจัดบริการในสังคมทุกระบบ^{๓๓} กิจกรรมต่างๆที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานทั้งของรัฐบาล และอาสาสมัครเพื่อมุ่งป้องกันและจัดปัญหาทางสังคมหรือปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่มและชุมชน กิจกรรมดังกล่าวนี้ใช้บุคลากรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอย่างมากมาย เช่น แพทย์ พยาบาล นักกฎหมาย วิศวกร นักบริหาร นักสังคมสงเคราะห์^{๓๔} ระบบการบริการทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกระดับรัฐบาลทั้งรัฐบาลและเอกชน เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี ไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม โดยเน้นสิทธิความเท่าเทียมกันที่จะได้รับการอย่างเป็นธรรมและเสมอภาคเพื่อตอบสนอง ความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึงตนเองได้^{๓๕} สวัสดิการสังคมในแง่การอยู่ดีกินดี (Social Well-Being) ของทุกคนไม่เฉพาะผู้ยากไร้เท่านั้น คนทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ ตามปณิธานสากลขององค์การสหประชาชาติในเรื่องสิทธิมนุษยชน กำหนดว่าคนทุกคนจะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานอันเป็นสิทธิที่ทุกคนจะต้องได้รับ และเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดการบริการต่างๆไว้ให้และความต้องการขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่ทุกคนรู้ว่า หมายถึง อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคเป็นปัจจัยพื้นฐานที่รัฐจะต้องจัดหาที่อยู่อาศัยให้ประชาชน โดยจัดให้ประชาชนได้มีงานทำ เพื่อมีเงินสำหรับซื้อเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค จัดให้มีสถานพยาบาลสำหรับประชาชน เมื่อเจ็บป่วย หมายความว่าประชาชนคนนั้นจะอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่หรือในชนบทที่ห่างไกล^{๓๖}

๒.๓.๒ ความสำคัญของการจัดสวัสดิการสังคม

งานสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนทุกคนในสังคม ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย อาจกล่าวได้ว่า วัฏจักรชีวิตของคนในสังคมแต่ละคน ต้องได้รับการบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา บริการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งจะ

^{๓๓} คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาสวัสดิการสังคมแห่งชาติ, (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙), ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – พ.ศ. ๒๕๕๙), ๒๕๕๕: ๔.

^{๓๔} สุดา ศิลากุล, “การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๑๐.

^{๓๕} อนุชาติ มาแก้ว, “รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในเขตตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัด นครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๙.

^{๓๖} วันทนี วาสิกะสิน และคณะ, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมสังคมสงเคราะห์, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๕), หน้า ๒๕.

มีข้อคำถามว่า ใครควรทำหน้าที่จัดระบบจัดสวัสดิการให้กับประชาชน และใครควรจะได้รับบริการบ้าง คนทุกคนในสังคมหรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคมควรที่จะได้รับการดูแลก่อน ทำอย่างไรที่จะให้คนในสังคมได้รับการสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง การกระจายบริการหรือทรัพยากรให้กับประชาชนที่มีลักษณะปัญหาหลากหลายแตกต่างกัน ได้รับการอย่างเป็นธรรมประเด็นเหล่านี้ยังมีข้อโต้แย้งกันอย่างมาก ดังในด้านปรัชญา แนวคิด พัฒนาการของสังคมแต่ละสังคม และการประยุกต์ ในลักษณะของนโยบายแผนงานและกิจกรรม หน้าที่สำคัญของรัฐอีกประการหนึ่ง คือ การดูแลรับผิดชอบให้ประชาชนที่เดือดร้อนให้ได้รับการบริการสังคมขั้นพื้นฐานหรือบริการสวัสดิการสังคมจากรัฐ ฉะนั้นสิทธิของประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองของรัฐ (Civil Right) ก็ควรจะได้รับบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตรัฐในฐานะผู้ปกครองที่มีอำนาจหน้าที่โดยชอบธรรมที่จะจัดทรัพยากรให้กับประชาชนในอดีตรัฐกับประชาชนได้สร้างพันธะสัญญาที่เรียกว่า “สัญญาประชาคม” อำนาจของรัฐจึงกลายเป็นอำนาจที่ชอบธรรม รัฐบาลจึงมีหน้าที่หลักโดยมีนโยบายการดูแลทุกข์และสุขของประชาชนให้สามารถดำรงอยู่ได้ตามอัตภาพของตนประชาชนส่วนใหญ่จึงมีความศรัทธาเชื่อถือต่ออำนาจรัฐว่าเป็นผู้ที่เหมาะสมต่อการจัดสวัสดิการสังคมได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น จะเห็นได้จากนโยบายของรัฐในรูปของกฎหมายและราชบัญญัติสวัสดิการสังคมของแต่ละประเทศ งานสวัสดิการสังคมจึงขึ้นอยู่กับระบบการเมืองการปกครองระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมวัฒนธรรมของประเทศอย่างใดก็ตามการจัดบริการสวัสดิการสังคมซึ่งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่แตกต่างกัน เช่น กลุ่มประเทศเสรีนิยมประชาธิปไตยเชื่อว่า ควรปล่อยให้กลไกตลาดทำหน้าที่จัดระบบบริการสวัสดิการสังคม รัฐจะปล่อยให้ประชาชนรับผิดชอบดูแลสวัสดิการของตนเอง รัฐจะเข้ามาทำหน้าที่ดูแลจัดสวัสดิการเฉพาะกลุ่มประชาชนที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้โดยรัฐได้สร้างเครื่องมือทดสอบความจำเป็น (Means-Test) ขึ้นมารัฐจะจัดสรรงบประมาณบางส่วนมาให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการกระจายบริการสวัสดิการสังคมให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ขณะที่กลุ่มประเทศสังคมนิยมส่วนหนึ่งเชื่อว่า รัฐควรมีหน้าที่จัดสรรทรัพยากร บริการสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม รัฐในฐานะผู้ปกครองจะไม่ปล่อยให้บริการสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล บริการของรัฐในลักษณะนี้คำนึงถึงความเสมอภาคของคนทุกคนให้สังคมที่พึงได้รับการจากรัฐ เป็นต้น จากความเชื่อดังกล่าวจึงส่งผลให้งานสวัสดิการสังคมของแต่ละประเทศแตกต่างกัน

ปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ทำให้กลุ่มในประเทศสังคมนิยมส่วนหนึ่งล่มสลายไปสังคมโลกได้ก้าวเข้าสู่ระบบเสรีนิยมประชาธิปไตย งานสวัสดิการสังคมที่ปรากฏในลักษณะของรัฐสวัสดิการ (Welfare State) ส่วนหนึ่งได้ประสบปัญหาร่วมกันที่สำคัญคือ รัฐไม่สามารถแบกรับภาระงบประมาณค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างคาดการณ์ไม่ได้กับการบริการสวัสดิการสังคมต่างๆได้ โปรแกรมการจัดบริการในลักษณะการสงเคราะห์ประชาชน (Public Assistance) ไม่สามารถ

ตอบสนองปัญหาและความต้องการที่แท้จริงให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้โดยเฉพาะ การพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

ตัวอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาในยุค ๑๙๙๐ เป็นต้นมาได้ตัดทอนโปรแกรมการช่วยเหลือครอบครัวที่มีปัญหาการเลี้ยงดูเด็ก (The Aid to Families with Dependent Children) หรือเรียกโดยย่อว่า AFDC โปรแกรมนี้ได้ถูกยกเลิกไปในที่สุด เป็นต้น โดยมีการพัฒนาโปรแกรมบริการใหม่ที่เน้นการช่วยเหลือที่มุ่งกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้มีงานทำและช่วยเหลือตนเองมากขึ้น แทนการเป็นผู้รับบริการจากรัฐ

สรุป งานสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนทุกคนในสังคม ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย การจัดสวัสดิการสังคมที่มีรูปแบบโดยเริ่มจากความพร้อมของกลุ่มเล็กๆ ที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการสร้างระบบความมั่นคงทางสังคมให้กับกลุ่มของตนเองในลักษณะของกองทุนสวัสดิการชุมชนที่อาศัยจากการระดมทุนตรงศักยภาพของคนในชุมชนเป็นหลัก การบริการสวัสดิการสังคม ให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม ^{๓๗}

๒.๓.๓ แนวคิดนโยบายด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่า มีนักวิชาการได้กล่าวถึง แนวคิดนโยบายด้านสวัสดิการสังคมไว้หลายท่าน ดังนี้

งานสวัสดิการผู้สูงอายุ รัฐควรมุ่งให้ผู้สูงอายุมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งหมายถึงว่าผู้สูงอายุนั้นเป็นผู้ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี (Quality of Life) ดังนั้น แนวคิดที่ยึดถือกันมานานและใช้เป็นรากฐานในการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุประกอบด้วยแนวคิด ๒ ประการ

๑. แนวคิดด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Aspect of Aging) หมายถึง ผู้สูงอายุควรได้รับการช่วยตามหลักมนุษยธรรมและความต้องการในด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมครอบครัว สวัสดิการสังคมทางรายได้และการจ้างงานรวมถึงการศึกษา

๒. แนวคิดด้านพัฒนา (Developmental Aspect of Aging) หมายถึง ที่มีต่อบทบาทของผู้สูงอายุในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม^{๓๘}

^{๓๗} ระพีพรรณ คำหอม และคณะ, “โครงการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ, สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก, ๒๕๕๗), หน้า ๑-๕.

^{๓๘} พรอนันต์ กิตติมั่นคง, “การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, (นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๕๗), หน้า ๒๒๒.

หลักการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุที่มีความชัดเจนและเริ่มเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในสังคมมากขึ้น ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้ในวันที่ ๑ ตุลาคม ของทุกปีเป็นวันผู้สูงอายุสากล (International Day for The Elderly) โดยมีการประกาศเจตนารมณ์ที่ชัดเจนและในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๓๔ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้รับรองหลักการ ๑๗ ประการสำคัญผู้สูงอายุซึ่งกรมประชาสังคมสงเคราะห์ได้ใช้เป็นหลักสำคัญในการกำหนดแนวทางในการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุ ดังนี้

หลักการที่ ๑ การมีเสรีภาพ ผู้สูงอายุควรได้รับอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างพอเพียงโดยการมีรายได้ การสนับสนุนของครอบครัวและชุมชน

๑. ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการทำงานหรือสามารถได้รับรายได้อื่นๆ
๒. ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าเมื่อใดจะต้องพ้นจากการทำงาน
๓. ผู้สูงอายุควรได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาตามความเหมาะสม
๔. ผู้สูงอายุควรที่จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สงบปลอดภัยด้วยความพึงพอใจ
๕. ผู้สูงอายุควรที่จะได้อยู่ในบ้านของตนเอง ตลอดระยะเวลาอันยาวนานเท่าที่เป็นไปได้

หลักการที่ ๒ การมีส่วนร่วม

๖. ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ที่จะส่งผลโดยตรงความเป็นอยู่ที่ดีของตนและสามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะให้กับชุมชนรุ่นหลังได้

๗. ผู้สูงอายุควรที่จะได้รับการพัฒนาโอกาสต่างๆ เพื่อให้บริการแก่ชุมชน และเป็นอาสาสมัครในตำแหน่งที่เหมาะสมตามความสนใจและกำลังความสามารถของตน

๘. ผู้สูงอายุควรมีบทบาทที่จะจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมของผู้สูงอายุเองได้

หลักการที่ ๓ การให้ได้รับการดูแล

๙. ผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชนและได้รับการคุ้มครอง

๑๐. ผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัยเพื่อให้ได้รับการฟื้นฟูร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและชะลอการเจ็บป่วยในระยะเริ่มต้น

๑๑. ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการทางสังคมและกฎหมาย เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการเป็นอิสระ การคุ้มครอง และการได้รับการดูแล

๑๒. ผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลคุ้มครอง ฟื้นฟู และส่งเสริมทางด้านสังคมและจิตใจอย่างเหมาะสมจากสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีสภาพแวดล้อมที่มั่นคง

๑๓. ผู้สูงอายุควรได้รับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

หลักการที่ ๔ การบรรลุความพึงพอใจ

๑๔. ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ

๑๕. ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษา วัฒนธรรม และกิจกรรมนันทนาการ

หลักการที่ ๕ ความมีศักดิ์ศรี

๑๖. ผู้สูงอายุควรที่จะดำรงชีวิตอยู่ด้วยศักดิ์ศรีและความปลอดภัย โดยปราศจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ

๑๗. ผู้สูงอายุควรได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามสภาพและภูมิหลังและมีอิสระ ในการช่วยเหลือตนเองทางด้านเศรษฐกิจ^{๓๙}

สรุป รัฐควรมุ่งให้ผู้สูงอายุมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้ การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุนั้นมีความชัดเจนและเริ่มเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในสังคมมากขึ้น

๒.๓.๔ แนวคิดการจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขั้นพื้นฐาน

แนวคิดสวัสดิการสังคมและบริการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ แนวคิดรัฐสวัสดิการ (Welfare State) เป็นแนวคิดที่สังคมไทยลอกเลียนแบบมาใช้ในการจัดสวัสดิการให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม รวมทั้งผู้สูงอายุ โดยนำแนวคิดมาจากประเทศอังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้ความเชื่อของ รัฐบาลไทยที่ว่า สังคมไทยเป็นสังคมระบอบเสรีนิยมประชาธิปไตยเช่นเดียวกับประเทศมหาอำนาจ การจัดสวัสดิการจึงเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ครอบครัวและชุมชนที่ต้องรับผิดชอบเอง ระบบเสรีนิยม

การจัดสวัสดิการด้านบริการสังคมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ อธิบายถึงการบริการที่ทันสมัย จัดให้แก่ผู้สูงอายุได้รับความสะดวกรวดเร็วต่อการบริการและสามารถบรรเทาปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ นักวิชาการทางด้านการจัดสวัสดิการที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ คือ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุไว้ ดังนั้น แนวคิดที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุประกอบด้วย ดังนี้

๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย
๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน
๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ
๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

๑. การจัดบริการสวัสดิการที่ทันสมัย หมายถึง ระบบการจัดการที่ทันสมัย การจัดระเบียบหรือโครงสร้างของการทำงานให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา จัดให้แก่ผู้สูงอายุได้รับความสะดวกรวดเร็วต่อการบริการและสามารถบรรเทาปัญหาและความต้องการเพื่อผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี ต้องมีลักษณะ ดังนี้

^{๓๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓-๒๔.

๑.๑ เป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ (Adjustive and Integrative Service) เป็นการจัดบริการที่มีจุดมุ่งหมายไปที่ผู้สูงอายุที่กำลังเข้าสู่วัยที่จะต้องเข้ามาอยู่ในสังคมใหม่ และปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ การบริการ ได้แก่ การให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับรายได้และความทุกข์ใจกังวลใจต่างๆ และการชักชวนผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทาง สังคม เป็นต้น

๑.๒ บริการที่ให้การสนับสนุน (Supportive Service) บริการประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายไปที่ผู้สูงอายุที่อายุมากแล้วเพื่อช่วยเหลือให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ เช่น การเยี่ยมเยียนบ้าน เพื่อให้บริการดูแลสุขภาพ ให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่างๆ และการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นต้น

๑.๓ บริการด้านการป้องกันรักษาความปลอดภัย (Protective Service) เป็นการ จัดบริการทางด้านการป้องกันรักษาความปลอดภัย รักษาสิทธิและสวัสดิการ กิจกรรมบริการประเภท ได้แก่ บริการด้านกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการจัดการด้านการเงิน เป็นต้น

๑.๔ บริการทางด้านอำนวยความสะดวกในการดูแลสุขภาพ (Care Facilities and Service) บริการประเภทนี้จะมีจุดมุ่งหมายที่ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยให้ได้รับความสะดวกในด้านการรับ บริการรักษาพยาบาล

สรุป การจัดระเบียบหรือโครงสร้างของการทำงานให้เป็นระบบระเบียบให้ทันสมัย บริการทางด้านอำนวยความสะดวกรวดเร็วต่อการบริการและสามารถบรรเทาปัญหาและความ ต้องการ สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่

๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน หมายถึง การดูแลผู้สูงอายุจาก หน่วยงานภาครัฐ ดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เช่น การให้ความรู้ การดูแลสุขภาพ พละนาามัย การป้องกันโรค การจัดสวัสดิการทั่วถึง ดังนี้

๑. ด้านสุขภาพอนามัย เช่น บริการคลินิกผู้สูงอายุ บริการอาสาสมัคร สาธารณสุข บริการส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย บริการฟื้นฟูสุขภาพด้านกายบำบัดบริการบัตรสุขภาพ รักษาพยาบาลฟรี เป็นต้น

๒. ด้านการศึกษา เช่น การจัดสัมมนาและบรรยายเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อ ผู้สูงอายุการ ฝึกอาชีพเพื่อเป็นรายได้ หรือเพื่อเป็นกิจกรรมเวลาว่าง ฯลฯ

๓ ด้านนันทนาการ วัฒนธรรมและสังคม เช่น การจัดกิจกรรมเพื่อความบันเทิง การ แสดงการร้องรำทำเพลง การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาการจัดกิจกรรมพัฒนาสังคม ฯลฯ

๔ ด้านการบริการให้การช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้สูงอายุในด้านต่างๆ เป็น ศูนย์บริการทางสังคมสงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ฯลฯ

สรุป การดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การให้ความรู้ การดูแลสุขภาพ พละนาามัย การป้องกันโรค ภาครัฐจัดการให้บริการเป็นอย่างดีตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ

๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ หมายถึง ทำที่ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจาก ที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะทางบวก คือ พอใจ นิยม ชอบ สนับสนุนหรือ มีเจตคติที่ดีต่อบุคคล ความพึงพอใจในการให้บริการ หรือความสามารถในการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ โดยการพิจารณาจากองค์ประกอบ ๕ ด้าน ดังนี้

๑. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) หมายถึง ความยุติธรรมใน การบริหารงานของรัฐ ที่มีฐานคติที่ว่า คนทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยก กีดกันใน การให้บริการแก่ผู้รับบริการ

๒. การให้บริการอย่างทันต่อเวลา (Time Service) หมายถึง ในการบริการจะต้องมองว่า การให้บริการสาธารณะจะต้องตรงเวลาผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลย ถ้าไม่มีการตรงต่อเวลาซึ่งจะสร้างความไม่พึงพอใจให้แก่ประชาชน

๓. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะจะต้อง มีลักษณะที่มีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม (The Right Quantity at The Geographical location) มิฉะนั้น เห็นว่าความเสมอภาคหรือการตรงต่อเวลาจะไม่มี ความหมายเลย ถ้ามีจำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอ และสถานที่ตั้งที่ให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้น แก่ผู้รับบริการ

๔. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่ เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลักไม่ใช่ยึดความพอใจของหน่วยงาน ที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้

๕. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progress Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มี การปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน

สรุป ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุขเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนในสิ่งที่ขาดหายไป และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ ความพึงพอใจจะทำให้บุคคลเกิดความสบายใจหรือสนองความต้องการทำให้เกิดความสุขรวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ หมายถึง ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุ ที่มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรทั้งในเมือง และ ในชนบท ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของผู้สูงอายุ จำเป็นต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายผู้สูงอายุ เช่น สายตาวูบมัว ข้อเข่าเสื่อม ฯลฯ ทำให้สภาพแวดล้อมเดิมไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิต และความปลอดภัย โดยการพิจารณา ดังนี้

๑.๑ ด้านที่พักอาศัย (Congregate and Shelter Service) เป็นการ จัดที่พักอาศัยและให้การดูแลอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตในชุมชนได้อย่างมีความสุข

๑.๒ ด้านบริการที่พักอาศัย เป็นกิจกรรมด้านการสังเคราะห์ผู้สูงอายุ เช่น การจัดสถานสงเคราะห์ หรือบ้านพักฉุกเฉิน เป็นต้น บริการสังคมที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุในสังคมไทยที่กล่าวมาบางด้านได้มีการจัดให้บริการมายาวนานแล้ว บางด้านเพิ่งเริ่มให้บริการเมื่อไม่นานมานี้ ส่วนใหญ่เป็นบริการที่จัดโดยภาครัฐนอกจากด้านสุขภาพ และที่พักอาศัยที่เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน^{๔๐}

สรุป หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย ไม่ก่อให้เกิดอันตรายกับผู้สูงอายุ การจัดการและควบคุมดูแลที่อยู่อาศัยหรือสถาบันให้สะอาดถูกสุขลักษณะ โดยจัดการให้ได้ตามความต้องการขั้นมูลฐานทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจ การป้องกันโรคติดต่อ รวมทั้งก่อให้เกิดความปลอดภัยจากอุบัติเหตุแก่ผู้พักอาศัย

๒.๓.๕ แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปและมีความเสื่อมทางด้านร่างกาย และสภาวะทางด้านจิตใจตลอดเวลา ทำให้มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุทั้งสภาพแวดล้อม จิตใจ สังคม จิตวิญญาณที่แตกต่างไปจากสิ่งที่เคยเป็นจึงต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้มีความคุ้มครองปลอดภัยถือว่าเป็นผู้ที่มีคุณผู้ที่ต้องเคารพนับถือเป็นผู้ที่รักษาและถ่ายทอดภูมิปัญญา^{๔๑}

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุโดยที่มาของมาตรา ๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุให้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติและเพื่อให้ได้กฎหมายบัญญัติและเพื่อให้กฎหมายที่ครอบคลุมทุกด้านสำหรับผู้สูงอายุ มีความสำคัญ มาตรา ๑๑ ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครองส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและ รวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
๒. การศึกษาศาสนาและข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
๓. การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

^{๔๐} ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, แนวคิดด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๖๕-๖๗

^{๔๑} สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, สังคมไทยลักษณะการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒), หน้า ๑๒๕.

๔. การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

๕. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

๖. การช่วยเหลือ ด้านค่าโดยสารยานพาหนะ ตามความเหมาะสม

๗. การยกเว้นค่าชมสถานที่รัฐ

๘. การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกละเมิดหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง

๙. ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวข้องกับทางคดีหรือในทางแก้ไขปัญหาคบครัว

๑๐. การจัดที่พักอาศัยอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

๑๑. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๑๒. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

๑๓. การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและประกาศกำหนดให้หน่วยงานใดของกระทรวงหรือทบวงในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ ดำเนินการทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านความสัมพันธ์กับภารกิจหลักและปริมาณงานใน ความรับผิดชอบรวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนประกอบเป็นสำคัญ

การคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนตามวรรคหนึ่งให้หน่วยงาน วรรคสอง ดำเนินการโดยไม่คิดมูลค่าหรือโดยส่วนลดเป็นกรณีพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นผู้กำหนด^{๔๒}

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๕) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อ การคุ้มครอง การส่งเสริมการสนับสนุน และการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุตามมาตรา ๒๐ (๒)”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑๑) ของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๑๑) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม”

^{๔๒} สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ, พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๖): ๘.

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๒) พิจารณานุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุนและการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”^{๔๓}

๒.๓.๖ ความหมายของผู้สูงอายุ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่า มีนักวิชาการได้กล่าวถึง ความหมายของผู้สูงอายุไว้หลายท่าน ดังนี้

การมีอายุเพิ่มขึ้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้เริ่มตั้งแต่บุคคลเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้ผู้สูงอายุมีสภาพแวดล้อม จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณที่แตกต่างไปจากวัยหนุ่มสาว ในด้านการกำหนดช่วงแห่งการเข้าถึงความเป็นผู้สูงอายุและการกำหนดความหมายของผู้สูงอายุนี้ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

คำว่า “ผู้สูงอายุ” มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Elderly หรือ Aging ในประเทศไทยได้บัญญัติขึ้นโดย พล.ต.อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เนื่องจากที่ประชุมของผู้สูงอายุเห็นว่า ความแก่ หนุม ชรา ไม่มีอะไรเป็นเครื่องวัดและเครื่องขีดคั่นกับทั้งไม่สมควรใช้คำว่า ผู้ชราเพราะจะทำให้รู้สึกหดหู่จึงให้ใช้คำว่า ผู้สูงอายุ ตั้งแต่นั้นมาโดยให้ผู้มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปซึ่งมีความเสื่อมของร่างกายตามสภาพ มีกำลังถดถอยเชื่องช้าหรือเป็นผู้ที่มีโรคสมควรจะได้รับการช่วยเหลืออุปการะซึ่ง ผู้สูงอายุหมายถึงประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป^{๔๔} หรือผู้ที่มีอายุวัดด้วยปีปฏิทินของเวลาที่ได้มีชีวิตอยู่ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดของนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ โดยพิจารณาความเป็นผู้สูงอายุไว้ ๔ ลักษณะ คือ พิจารณาจากอายุ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายจิตใจ และลักษณะบทบาททางสังคม^{๔๕} ผู้สูงอายุจะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ในระยะสุดท้ายในช่วงอายุของมนุษย์ ความสูงอายุนั้นเริ่มตั้งแต่เกิดมา และดำเนินต่อเนื่องไปจนสิ้นสุดอายุขัยของสิ่งมีชีวิตนั้น^{๔๖} และบุคคลที่มีชีวิตในช่วง

^{๔๓} “พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓” ราชกิจจานุเบกษา, ๑๒๗ (๑๕ กันยายน ๒๕๕๓): ๒.

^{๔๔} World Health Organization, A Picture of health : A review and annotated of the health of young people in developing countries, (geneva: WHO, 1995), p.95.

^{๔๕} นิศา ชูโต, คนชราไทย, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๒๓.

^{๔๖} กรมประชาสงเคราะห์, รายงานประจำปี ๒๕๒๙, (กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซท), หน้า ๔๗.

สุดท้ายของชีวิตซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และหน้าที่การงานทางสังคม ซึ่งแต่ละบุคคลจะเกิดความเสื่อมต่างกัน^{๔๗}

สรุป ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีมีความเสื่อมของร่างกาย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ

๒.๓.๗ ความสำคัญของผู้สูงอายุ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุมาตลอดและมีกฎหมายไทยที่บัญญัติเกี่ยวกับผู้สูงอายุมีทั้งที่เป็นอายุมีทั้งที่เป็นบทบัญญัติอยู่ในรัฐธรรมนูญและในพระราชบัญญัติซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๓๔ ได้บัญญัติเกี่ยวกับผู้สูงอายุในมาตรา ๘๑ กำหนดภารกิจให้รัฐพึงช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้สูงอายุก็ตามแต่บทบัญญัติดังกล่าวก็ไม่ผูกพันให้รัฐต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ผู้สูงอายุอย่างจริงจัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับผู้สูงอายุในมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๔๐ นับเป็นบทบัญญัติแรกของกฎหมายไทยที่กล่าวถึงผู้สูงอายุ โดยกล่าวถึงผู้ที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพให้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐทั้งนี้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ระบุว่าผู้ที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีเป็นผู้ที่พ้นจากวัยทำงานและเมื่อผู้ซึ่งมีอายุเกิน ๖๐ ปีไม่ได้รับการจ้างงานก็อาจประสบความยากลำบากในการยังชีพได้

มาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ นี้เป็นบทบัญญัติแรกของกฎหมายไทยที่พยายามสนองความต้องการหรือความจำเป็นของผู้สูงอายุอย่างเฉพาะเจาะจงความช่วยเหลือที่รัฐอาจให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพนั้นอาจเป็นได้ทั้งการให้เป็นเงินช่วยเหลือการจัดหางานที่เหมาะสมกับกำลังของผู้สูงอายุ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับผู้สูงอายุใน มาตรา ๕๓ บุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์และรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรีและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ มาตราที่ ๘๐ รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรมคุ้มครองและพัฒนาเด็กเยาวชนสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชายเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว และชุมชนรวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึงพาตนเองได้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมี ๒ ประการ คือ

^{๔๗} สุรกุล เจนอบรม, วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบของผู้สูงอายุ, (กรุงเทพมหานคร: นิธิแอมเวอร์ไทยซิงกรุ๊ป, ๒๕๕๑), หน้า ๓๒.

๑. การกำหนดให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครองส่งเสริมและสนับสนุนสถานภาพบทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุและให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบการจัดทำแผนการปฏิบัติตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. การกำหนดให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนใน ด้านต่างๆ เช่น การบริหารการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดให้ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษด้วยความสะดวกและรวดเร็วการบริการศึกษาการศาสนาการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนิน ชีวิตการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสมการที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดย สมบูรณ์ใน อนาคตอันใกล้จำนวนของผู้สูงอายุในแต่ละครัวเรือนจะมีมากกว่าวัยทำงานทำให้มีความ จำเป็น อย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาผู้สูงอายุให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และพ้นจากสภาพการเป็นภาระของสังคมหรือ คนในครอบครัวภารกิจนี้เป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่มีบทบาทในด้านการจ้างงานหรือการสร้างรายได้ มิใช่หน้าที่ของรัฐเท่านั้น

๒.๓.๘ บทบาทของผู้สูงอายุ

๑. บทบาทของผู้สูงอายุในสังคมไทยในฐานะที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมากหรือ กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่อาบน้ำร้อนมาก่อนและเป็นผู้ที่สั่งสมสืบทอดภูมิปัญญาจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีบทบาททางด้านการอบรมสั่งสอนบุตรให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา และช่วยเหลือ แก้ปัญหาในครอบครัวรวมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตแก่บุตร หลานในครอบครัวในส่วนของบทบาทในชุมชน ผู้สูงอายุมีบทบาทในการอนุรักษ์ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมไทยการจัดการด้านพิธีกรรมและการปฏิบัติธรรมทางศาสนา รวมทั้งการพูดชักจูงเพื่อ สร้างความสามัคคีในชุมชนแต่มีบทบาทน้อยในด้านการเป็นผู้นำทางการปกครอง และทางการแก้ไข ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจผู้สูงอายุมีบทบาทในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาการเสียสละกำลังทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือชุมชนถึงแม้ผู้สูงอายุเมื่อพ้นวัยทำงานแล้ว บทบาททางสังคมภายนอกจะมีแนวโน้มลดลง แต่บทบาทของผู้สูงอายุต่อสังคมก็ยังสามารถพบเห็นได้ทั่วไปจากแหล่งชุมชนต่างๆ ผู้สูงอายุในชุมชนมี บทบาทที่ค่อนข้างหลากหลายทั้งบทบาท ทางตรงและทางอ้อมโดยครอบคลุมถึงทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง

๒. บทบาททางเศรษฐกิจบทบาททางด้านนี้ของผู้สูงอายุต่อชุมชนโดยตรงยังมีน้อยมาก เท่าที่มีอยู่คือการเป็นเจ้าของที่ดินและบ้านซึ่งการมีบทบาททางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุนอกจากจะทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวแล้วยังสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้สูงอายุที่ยัง สามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและผู้อื่นในวัยบั้นปลายของชีวิต และผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในทาง เศรษฐกิจมีโอกาสที่จะมีบทบาททางสังคมในชุมชนมากขึ้นส่วนในทางอ้อมผู้สูงอายุอาจใช้ ประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจที่มีมายาวนานเข้ามาช่วยแก้ไขหรือจัดการกับเหตุการณ์วิกฤติ

ทางสังคมที่มีต่อเศรษฐกิจของสังคมที่เกิดขึ้นในการทำหน้าที่สั่งการแนะนำและดูแลบุคคลที่อยู่ในวัยผลิตทางเศรษฐกิจของชุมชนตลอดจนช่วยเหลือสุขภาพดีก็เท่ากับการลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจในเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาขณะเดียวกันเป็นการรักษาศักยภาพของผู้สูงอายุที่ยังมีประโยชน์ต่อสังคม

๓. บทบาททางสังคมเนื่องจากสังคมไทยมีวัฒนธรรมประเพณี และหลักคำสอนของศาสนาให้ยึดมั่นในระบบอาวุโสให้มีความเคารพเชื่อฟังต่อผู้สูงอายุ เพราะบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สามารถอบรมสั่งสอนเป็นที่ปรึกษาและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมบทบาทของผู้สูงอายุต่อสังคมทางตรงคือการบำรุงรักษาและถ่ายทอดความรู้ที่มีคุณค่าให้ตกทอดสู่คนรุ่นหลังหรือการถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตของตนเองให้แก่คนรุ่นปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประกอบอาชีพ การแก้ปัญหาในอาชีพ หรือการใช้ชีวิตการจัดการด้านพิธีกรรมอย่างไรก็ตาม การขอให้ผู้สูงอายุไปเป็นวิทยากรหรือผู้บรรยายความรู้ต่างๆ ในวงกว้างยังมีน้อยมากทำให้ผู้สูงอายุเข้าไปมีบทบาททางสังคมไม่มากทั้งๆที่ยังมีศักยภาพส่วนหนึ่งอาจจะมาจากความสามารถของผู้สูงอายุยังไม่ค่อยได้รับการยอมรับ ผู้สูงอายุที่มีบทบาทในชุมชนได้มากมักเป็นผู้ที่มีฐานทางการศึกษามาก่อน เช่น เป็นข้าราชการหรือผู้ทำงานในองค์กรธุรกิจซึ่งเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุยังสามารถรวมตัวพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่อง

๔. บทบาททางการเมืองการปกครองแม้ว่าบทบาทในการเป็นผู้นำทางการเมืองการปกครองของผู้สูงอายุจะลดลงเนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่มีตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น เช่น กำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้านต้องเกษียณอายุเมื่อมีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปแต่อย่างไรก็ตามถ้าเป็นการเมือง ระดับประเทศ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งไม่มีข้อจำกัดเรื่องผู้สูงอายุ จะพบว่าผู้สูงอายุได้รับการยอมรับทางการเมืองโดยได้รับเลือกให้เข้าไปมีบทบาททางการเมืองเช่นเดียวกับวัยหนุ่มสาวดังนั้น อนาคตผู้สูงอายุอาจจะมามีบทบาททางการเมืองที่โดดเด่นเพราะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีประโยชน์ต่อสังคมมากยิ่งขึ้น^{๔๔}

สรุป บทบาทของผู้สูงอายุในสังคมไทยในฐานะที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมากผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีบทบาททางด้านการอบรมสั่งสอนบุตรให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา บทบาททางสังคมในชุมชนมากขึ้นส่วนในทางอ้อมผู้สูงอายุอาจใช้ประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจที่มีมายาวนานเข้ามาช่วยแก้ไขหรือจัดการกับเหตุการณ์วิกฤติ ทางสังคมที่มีต่อเศรษฐกิจของสังคมที่เกิดขึ้นในการทำหน้าที่สั่งการแนะนำและดูแลบุคคลที่อยู่ในวัย ผลิตทางเศรษฐกิจของชุมชน บทบาททางสังคมเนื่องจากสังคมไทยมีวัฒนธรรมประเพณี บทบาททางการเมืองการปกครอง จะพบว่าผู้สูงอายุได้รับการยอมรับทางการเมืองโดยได้รับเลือกให้เข้าไปมีบทบาททางการเมืองเช่นเดียวกับวัยหนุ่มสาว

^{๔๔} กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖, (กรุงเทพมหานคร: เจเอสการพิมพ์, ๒๕๔๗): ๔๕.

๒.๓.๙ ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุจะมีแรงจูงใจและมีความกระตือรือร้นลดลงมีการมองปัญหาแตกต่างไปจากกลุ่มคนหนุ่มคนสาวเพราะมีปัญหาามากกว่า ทำให้มีความสุขรอบคอบว่าแต่ละปรับเปลี่ยนแนวคิดต่างๆได้ยากจะมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมส่วนตัวที่รวดเร็วเป็นข้างลงในทุกๆด้าน ทั้งการใช้จ่ายพักผ่อนหย่อนใจกีฬา ความสามารถทางสติปัญญาของผู้สูงอายุโดยทั่วไปจะลดลงเป็นเพราะการเปลี่ยนทางสรีระวิทยาทางอารมณ์และจิตใจตลอดจนทางสังคม แต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยชราของแต่ละบุคคลนั้นจะแตกต่างกันไปตามพันธุกรรมผู้สูงอายุแต่ละบุคคลจะมีความสามารถในการปรับตัวทั้งทางด้านจิตใจ สังคมและอารมณ์แตกต่างกันตามระดับการศึกษาภาวะทางเศรษฐกิจ นักวิชาการทางด้านการจัดสวัสดิการที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ คือ สุดา ศิลากุล ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยสุขภาวะของผู้สูงอายุไว้ ดังนั้น จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่านักวิชาการได้กล่าวถึง แนวคิดนโยบายด้านสวัสดิการสังคมไว้หลายท่าน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุประกอบด้วย ดังนี้

๑. สุขภาวะ การดำรงชีพของบุคคลอย่างมีสุขทั้งกาย และ จิต อาจกล่าวได้ว่ามิใช่เพียงไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ แต่รวมถึงการมีชีวิตที่มีร่างกายแข็งแรง จิตแข็งแรง มีความสุขอยู่ในสังคม โลกในปัจจุบัน เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ จะมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมายที่ผู้สูงอายุและครอบครัวต้องเผชิญ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุบางคนรับไม่ได้ต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น บางคนคับข้องใจในตนเอง บางคนมีความขัดแย้งกับลูกหลานหรือคนใกล้ชิด จึงเป็นที่มาของความเครียด อาการซึมเศร้าและการไม่มีความสุข การที่ผู้สูงอายุจะมีความสุขได้นั้น สิ่งแรกที่ผู้สูงอายุจะต้องทำ คือ การปรับตัวทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด อารมณ์ และสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง โดยเริ่มจากการปรับใจของตนเองให้ได้ ด้วยการเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและสิ่งใหม่ๆ ในสังคม เปิดรับและยอมรับความคิดเห็นของลูกหลานและคนอื่นให้มากขึ้น ไม่เก็บตัวหรือแยกตัวเองออกจากครอบครัวหรือสังคม พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัว เพื่อนฝูง ชุมชนหรือสังคม มีความยืดหยุ่นในเรื่องต่างๆ ให้คิดอยู่เสมอว่า ทำอย่างไรจึงจะอยู่ร่วมกับครอบครัวและคนอื่นให้ได้อย่างดีที่สุดเท่าที่ทำได้ ทำอย่างไรที่จะให้มีความขัดแย้งกันน้อยที่สุด ตลอดจนพยายามช่วยตนเองในด้านต่างๆ ให้มากที่สุด และยอมรับความช่วยเหลือและการดูแลของลูกหลานเมื่อถึงเวลาที่จำเป็น ก็จะทำให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ผู้สูงอายุไม่มีญาติพี่น้องลูกหลานดูแลก็อาจจะมีส่วนน้อยส่วนใหญ่จะอยู่เป็นครอบครัวใหญ่แต่ไม่มีผู้ดูแลอย่างชัดเจน เนื่องจากการดูแลผู้สูงอายุเป็นภาระตั้งเครียดมีความกดดันมากระหว่างผู้ดูแลและผู้ถูกดูแล ซึ่งสืบเนื่องมาจากความเสื่อมของสังขารและเกิดความไม่เข้าใจกันก่อให้เกิดความเครียดความกดดันทำให้การดูแลผู้สูงอายุค่อนข้างห่างเหิน นอกจากนี้ผู้ดูแล ยังขาดความรู้ความ

เข้าใจในการดูแลผู้สูงอายุพอขาดความเข้าใจก็เกิดปัญหาอีกประการหนึ่งลูกหลาน ที่รับดูแลผู้สูงอายุ ใครดูแลก็ต้องดูแลตลอดไปไม่มีใครมาเปลี่ยนอาจเป็นเพราะผู้สูงอายุติดที่ด้วยไม่ ยากอยู่ที่อื่นจะทำให้กดดันเครียดเป็นปัญหาสังคมและสุขภาพตามมา ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ ตนเองอาจขาดความรู้ เคยทำอะไรก็ทำอย่างนั้น ปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัยและชุมชนที่อยู่อาศัยไม่ได้เตรียมตัวรองรับ ผู้สูงอายุบ้านที่ซื้อจากหมู่บ้านไม่มีราวจับสำหรับผู้สูงอายุ ไม่มีทางเดินทางลาดสำหรับผู้สูงอายุ ไม่มีที่ว่างสำหรับทำกิจกรรมขาดการวางแผนเส้นทางเดินทางการเข้าถึงที่สะดวกระหว่างบ้านพักกับสถาน บริการสาธารณสุขที่ผู้สูงอายุใช้อยู่เป็นประจำชุมชนขาดจิตสำนึกที่ดีกับผู้สูงอายุ ผู้บริหารควรให้ นโยบายที่เป็นรูปธรรมในระดับชุมชนจัดหาพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกันออกกำลังกายถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุในชุมชนนั้นๆ

สรุป การดำรงชีพของบุคคลอย่างมีความสุขทั้งกายและจิต อาจกล่าวได้ว่ามิใช่เพียงไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ แต่รวมถึงการมีชีวิตที่มีร่างกายแข็งแรง จิตแข็งแรง มีความสุขอยู่ในสังคม โลกในปัจจุบัน อันได้แก่ สุขภาวะทางกาย การมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง สุขภาวะทางจิต จิตใจที่เป็นสุข ผ่อนคลายไม่เครียด สุขภาวะทางสังคม การอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ในชุมชน ในที่ทำงาน ในสังคม ในโลก ซึ่งรวมถึงการมีบริการทางสังคมที่ดี และมีสันติภาพ เป็นต้น

๒. การบริการ การกระทำหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลหรือองค์กรให้ได้รับความพึงพอใจสมความมุ่งหมายที่บุคคลหรือองค์กรนั้นต้องการ เนื่องจากผลสำเร็จของการบริการขึ้นอยู่กับ“ความพึงพอใจ” ซึ่งเป็นเรื่องของ“ความรู้สึก”ไม่มีหน่วยวัด นิยามของคำว่าบริการจึงขึ้นอยู่กับการพยายามอธิบายเพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้สูงอายุได้รับทราบถึงสิทธิของตนเองในการเข้าถึงบริการของรัฐ การบริการทางสังคมและชุมชนรัฐบาลจะต้องเล็งเห็นถึงความจำเป็นของบริการทางสังคมที่จัดให้ผู้สูงอายุจะต้องมีเพียงพอโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อสร้างเครือข่ายบริการให้ครอบคลุมทั้งในเมืองและชนบทนอกจากนี้รัฐยังเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของสมาคมต่างๆ

สรุป การกระทำหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลหรือองค์กรให้ได้รับความพึงพอใจ ผู้สูงอายุได้รับทราบถึงสิทธิของตนเองในการเข้าถึงบริการของรัฐ การบริการทางสังคมและชุมชนรัฐบาล

๓. นันทนาการ กิจกรรมที่ทำร่วมกันด้วยความพึงพอใจ มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ การทำกิจกรรมต่างๆ ที่ชื่นชอบ เช่น การทำงานอดิเรกต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยและสภาพร่างกายของตนเอง เช่น การปลูกต้นไม้ การทำดอกไม้ประดิษฐ์ การเลี้ยงสัตว์เลี้ยง การเล่นดนตรี การฟังเพลง การสวดมนต์ การเขียนหนังสือ การอ่านหนังสือ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ การช่วยทำงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ การทำกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมหรือชมรม และ/หรือการประกอบอาชีพเล็กๆ น้อยๆ เท่าที่ทำได้ เช่น การทำขนมขาย ฯลฯ เป็นต้น เพื่อคลายเหงา เกิดความเพลิดเพลิน

ผ่อนคลายทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสุข ได้รายได้เพิ่มขึ้น แถมยังเกิดประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคมอีกด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำ

สรุป กิจกรรมที่ทำร่วมกันด้วยความพึงพอใจ มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสุข

๔.รายได้ รายได้ที่ต้องทำงานจึงจะได้มา เช่น เงินเดือน รายได้จากการค้าขาย รายได้ของนักแสดง ผู้ใช้แรงงาน รายได้จากการให้บริการ และอื่นๆ รายได้ก็คือผลตอบแทนหรือสิ่งที่ได้มาจากการขายสินค้าและบริการในรูปของเงินสดหรือสิ่งเทียบเท่าเงินสด และรายได้ที่เกิดจากการสนับสนุนขององค์กรภาครัฐ หรือได้มาจากการบริจาคโดยบุคคลและองค์กรต่างๆ ผู้สูงอายุที่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ การดูแลผู้สูงอายุต้องมีค่าใช้จ่ายจำนวนมากซึ่งเป็นภาระให้แก่ลูกหลานบางท่าน มีสวัสดิการมีบำนาญ บำเหน็จ ประกันสังคม ประกันชีวิต ฯลฯ แต่ไม่ได้มีทุกคน ผู้สูงอายุในครอบครัวธรรมดาที่มีรายได้พอใช้ไปวันๆหนึ่ง หรืออาจไม่มีเลยถ้าเกิดเจ็บไข้ได้ป่วยก็ไม่มีเงิน ไปหาหมอเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วยได้จึงเป็นปัญหาด้านสังคม^{๔๙}ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรมสังคมไทยในอดีตมีค่านิยมใน การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันทำให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในครอบครัวและสังคมน้อยลง ผู้สูงอายุกลายเป็นผู้พึ่งพิงอาศัยอยู่กับลูกหลานบางครั้งถูกทอดทิ้งมีช่องว่างระหว่างวัยมากสภาพนี้มักทำให้ผู้สูงอายุมีอาการหวาดระแวงซึมเศร้าหมดแรงหงุดหงิดวิตกกังวลเกิดอาการทางสุขภาพจิตได้ จึงทำให้ผู้สูงอายุไม่มีรายได้ในการยังชีพ^{๕๐}

สรุป รายได้ที่ต้องทำงานจึงจะได้มา ผู้สูงอายุไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ การดูแลผู้สูงอายุต้องมีค่าใช้จ่าย มีสวัสดิการภาครัฐและเอกชนต้องเข้ามาช่วยดูแลแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแล และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต

๒.๓.๑๐ แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ ๒

การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุแห่งชาติเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับผู้สูงอายุอย่างมีเป้าหมายและเป็นระบบรัฐบาลจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติได้จัดทำแผนผู้สูงอายุฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-พ.ศ.๒๕๖๔) กำหนดให้แผนฉบับนี้เป็นแผนยุทธศาสตร์ ๕ หมวดได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ
๓. ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

^{๔๙} สุดา ศิลากุล, แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาวะ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๘), หน้า ๙-๑๔.

^{๕๐} สุรกุล เจนอบรม, วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สูงอายุไทย, (กรุงเทพมหานคร: นิชิแอดเวอร์ไทยซิงกรุ๊ป, ๒๕๕๑), หน้า ๒๘-๒๙.

๔. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ ระดับชาติ

๕. ยุทธศาสตร์การติดตามประเมินผลพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ หมวด ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุปรากฏอยู่ใน ๓ ยุทธศาสตร์ คือ

๑) ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ

๓) ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

แผนผู้สูงอายุฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-พ.ศ. ๒๕๖๔) ให้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้สูงอายุอยู่ภายใต้ปรัชญาการสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุที่เน้นกระบวนการพัฒนาเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมโดยให้ผู้สูงอายุช่วยตนเองครอบครัวเกื้อหนุนชุมชนช่วยเหลือสังคมรัฐเกื้อหนุน การเตรียมในคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุ การสร้างคุณภาพชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและชุมชนดังนั้นร่างแผนผู้สูงอายุฉบับที่ ๒ ได้กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละยุทธศาสตร์ไว้ชัดเจนเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ผู้สูงอายุมีสถานะดีทั้งสุขภาพกายและจิตอยู่กับครอบครัวอย่างอบอุ่นมีหลักประกันมั่นคงอย่างมีคุณค่าศักดิ์ศรีพึ่งตนเองได้มีส่วนร่วมและเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของครอบครัวและชุมชน

ปฏิญญามาเก๊าว่าด้วยเรื่องแผนปฏิบัติการผู้สูงอายุ

องค์การสหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุมว่าด้วยเรื่อง แผนปฏิบัติการผู้สูงอายุซึ่งเป็นผลทำให้ได้ทำปฏิญญามาเก๊าได้กำหนดให้ทุกประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกตระหนักถึงสถานการณ์ผู้สูงอายุที่ได้เปลี่ยนแปลงไป คุณค่าความสำคัญของผู้สูงอายุในฐานะผู้มีส่วนสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมการร่วมมือในระดับภูมิภาคทั้งภาครัฐและเอกชนสนับสนุนการจัดสรรทรัพยากรหรือบริการต่างๆให้เพียงพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกซึ่งทุกประเทศได้ร่วมกันจัดทำขึ้น

แผนปฏิบัติการเรื่องผู้สูงอายุในเขตภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกจัดทำขึ้นภายใต้ผลการประชุมที่ประเทศ ออสเตรเลีย เมื่อปี ๑๙๘๒ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุโดยเป็นประเด็นที่น่าห่วงใยเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ๗ ประการสำหรับภูมิภาคนี้มีการกิจเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการคือต้องเข้าใจถึงการเพิ่มของจำนวนผู้สูงอายุและผลที่มีต่อสังคมส่วนรวมการเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ การสร้างสาธารณูปโภคด้านบริการโดยอาศัยสถาบันเป็นหลักและการเพิ่มบริการที่มีความจำเป็นต่อผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นซึ่งความห่วงใยทั้ง ๗ ประการได้แก่

ข้อ ๑. สถานภาพทางสังคมของผู้สูงอายุถูกมองว่าเป็นคนอ่อนแอไร้ความสามารถต้องได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลผู้อื่น ดังนั้น ในประเด็นที่รัฐบาลจะต้องพยายามสร้างภาพในเชิงบวก

ขึ้นแทนโดยอาศัยคุณค่าของผู้สูงอายุที่มีต่อครอบครัวและสังคมเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเศรษฐกิจและกิจกรรมของชุมชนเท่าที่เป็นไปได้

ข้อ ๒. ผู้สูงอายุกับครอบครัวรัฐบาลต่างๆ จะต้องสนับสนุนให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นโดยการสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่างๆ การจัดบริการด้านการรักษาพยาบาลการดูแลตามบ้านให้ผู้สูงอายุ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างวัย

ข้อ ๓. สุขภาพและโภชนาของรัฐบาลจะต้องมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่เป็นระบบเพื่อให้ความรู้ในเชิงป้องกันเน้นชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงานการมีระบบการประกันสุขภาพ

ข้อ ๔. ท้ายอายุการคมนาคมและการสร้างสภาวะแวดล้อมรัฐต้องสร้างหลักประกันด้านที่พหุอาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น แผนงานด้านเคหะชุมชนเปิดโอกาสและให้ทางเลือกสำหรับผู้สูงอายุรวมทั้งการเตรียมเรื่องการเดินทาง การผ่อนผันเรื่องค่าโดยสาร

ข้อ ๕. ผู้สูงอายุในฐานะผู้บริโภคผู้สูงอายุมีความต้องการสินค้าและบริการที่ต่างไปจากกลุ่มอื่น รัฐบาลจึงต้องคุ้มครองสิทธิในฐานะผู้บริโภคหรือสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้มีการรวมกลุ่มผู้บริโภคเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเองรวมทั้งการกำหนดมาตรฐานขั้นตอนของสินค้าและบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับภาคเอกชน

ข้อ ๖. หลักประกันด้านรายได้การคงไว้ซึ่งรายได้และการมีงานทำรัฐบาลจะต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคคลในเรื่องการออมโดยการสร้างแรงจูงใจในการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุ ไม่มีงานทำได้รับการจ้างงานและมีแผนการเกษียณอายุที่มีความยืดหยุ่นการคุ้มครองทางด้านกฎหมายและแผนงานด้านประกันสังคม

ข้อ ๗. บริการทางสังคมและชุมชนรัฐบาลจะต้องเล็งเห็นถึงความจำเป็นของบริการทางสังคมที่จัดให้ผู้สูงอายุจะต้องมีเพียงพอโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อสร้างเครือข่ายบริการให้ครอบคลุมทั้งในเมืองและชนบทนอกจากนี้รัฐยังเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของสมาคมต่างๆ

การดำเนินการตามแผนจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐองค์กรเอกชนและหน่วยงานต่างๆในสังคม ซึ่งต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศรัฐบาลมีข้อผูกพันที่จะต้องให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชน โดยจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอเพื่อสนองความพึงพอใจความต้องการซึ่งโครงสร้างการให้บริการขั้นพื้นฐานมีการวางแผน เพื่อยกระดับทักษะของบุคคลากรรวมทั้งสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การวิจัยเพื่อกำหนดนโยบายสำหรับผู้สูงอายุในการวางแผนและเป้าหมายรัฐบาลจะต้องคำนึงถึงความเท่าเทียมกันและกระจายการบริการในทุกพื้นที่การประสานงานรัฐบาลจะต้องร่วมมือสนับสนุนภาคเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อจัดบริการให้กับผู้สูงอายุมีการประสานงานและการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนโดยมีองค์กรประสานงานในระดับชาติทำหน้าที่กำหนดทิศทางของนโยบายรวมทั้งการระดมและจัดสรรทรัพยากรในประเด็นนี้อาสาสมัครจะ

เข้ามามีบทบาทยิ่งขึ้นสำหรับความร่วมมือในระดับภูมิภาค (ESCAP) จะมีบทบาทในเรื่องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จัดฝึกอบรมวิจัยทางช่วยเหลือทางวิชาการต่างๆ สุดท้ายของการประชุมรัฐบาลประเทศต่างๆ เสนอให้มีการทบทวนความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและรายงานผลรวมทั้งข้อเสนอแนะคณะกรรมการในสมัยประชุมสามัญในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ และหลังจากนั้นทุกๆ ปี^{๕๑}

สรุป ข้อควรปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ คือต้องคอยดูแลและให้ความช่วยเหลือ ด้านสุขภาพ ความเป็นอยู่ ความปลอดภัยในชีวิตและที่อยู่อาศัย บริการสาธารณะ การบริโภค การออก กำลังกาย และสวัสดิการที่ควบคุมและเพียงพอ

๒.๓.๑๑ แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันทางสังคมกับบริการสำหรับผู้สูงอายุ

สถาบันสังคมตามแนวคิดทางสังคมวิทยาที่สำคัญประกอบด้วยสถาบันหลัก ๕ สถาบัน คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันการเมืองและสถาบันเศรษฐกิจ สถาบันทางสังคมเหล่านี้มีความเป็นนามธรรม เป็นกรอบของการกำหนดแบบแผน พฤติกรรมให้แก่สมาชิกของสังคม เพื่อให้สมาชิกของสังคมปรับตัวตามมาตรฐานของสังคมนั้นให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมนั้น และสถาบันทางสังคมทุกสถาบัน หน้าที่ของสถาบันทางสังคมต่างๆที่มีต่อผู้สูงอายุมีดังนี้

๑. สถาบันครอบครัวและผู้สูงอายุ

ครอบครัวสถาบันพื้นฐานที่ผู้สูงอายุจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ และอาศัยในครอบครัวการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุและสมาชิกคนอื่นๆ หลายลักษณะ ดังนี้

๑.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ที่ ผู้สูงอายุกับลูก อธิบายสัมพันธ์ภาพหรือการปฏิบัติตนของพ่อแม่สูงอายุต่ลูก (ที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว) หรือลูก (ใหญ่) ที่เป็นผู้ใหญ่ เช่น ปฏิบัติต่อพ่อแม่ ผู้สูงอายุจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมหลายประการ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจของลูกและของพ่อแม่ สุขภาพของพ่อแม่ ที่อยู่อาศัย บุคลิกภาพของพ่อแม่ ศาสนาของพ่อแม่และลูก การจัดการทางสังคมของผู้สูงอายุกับสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยศึกษาผู้สูงอายุที่มีบุตรที่เป็นผู้ใหญ่อยู่ร่วมบ้านด้วยและสอบถามบุตรที่ไม่ได้อยู่ร่วมบ้านกับผู้สูงอายุ โดยวัดภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุด้วยดัชนี ๓ ตัวคือ

๑. จำนวนปัญหาในการทำกิจวัตรต่างๆด้วยตนเอง ได้แก่การอาบน้ำ/เข้าส้วม การทานอาหาร การใส่เสื้อผ้า การเดินไปมาภายในบ้าน

^{๕๑} สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ, ผู้สูงอายุ : ขุมทรัพย์ทางปัญญา, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๖), หน้า ๕๔.

๒. ข้อจำกัดทางกาย ได้แก่ ความสามารถในการนั่งยองๆ การยกของหนัก ประมาณ ๑๐ กิโลกรัม การเดินทางระยะ ๑ กิโลเมตร และการเดินทางขึ้นบันได ๒-๓ ชั้น

๓. จำนวนโรคประจำตัว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีปัญหาในการทำกิจวัตรสูง การอยู่ร่วมบ้านกับบุตรจะมีโอกาสสูง รวมทั้งบุตรจะทำงานบ้านให้สูง และบุตรที่อยู่อื่นจะมาเยี่ยมสูงขึ้น ได้วิเคราะห์เพิ่มเติมอีกหลายประเด็น เช่น จำนวนบุตรน้อย การศึกษาบุตรสูง ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในเขตเมือง และผู้สูงอายุมีอายุสูง มีผลให้บุตรไม่ร่วมอยู่บ้าน (อยู่ทีอื่น) ผู้สูงอายุ สุขภาพดี การศึกษาของบุตรสูง ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในเขตเมือง ผู้สูงอายุไม่มีคู่สมรส (หม้าย หย่า แยก) มีผลให้บุตรตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างไกลผู้สูงอายุสุขภาพดี บุตรมีการศึกษาสูง ผู้สูงอายุในชนบท มีผลให้บุตรที่ไม่ได้อาศัยกับบิดามารดาไม่มีเวลามาเยี่ยมเยียนบิดามารดาผู้สูงอายุ จากสภาพปัญหาในปัจจุบัน โอกาสที่บุตรจะอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาน้อยลง โอกาสของสังคมไทยในอนาคตที่บุตรอยู่ห่างไกล จากบิดามารดามากขึ้นและโอกาสของปัญหาเครือข่ายเกื้อกูลในครอบครัวในอนาคตของผู้สูงอายุในชนบทสูงขึ้น

๑.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่า ตายายและหลาน ผู้สูงอายุมักมีความพึงพอใจในการ สืบทอดคุณธรรมและผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนให้ถ่ายทอดความรู้ความสามารถของตนด้าน คุณธรรมสูงจะมีความพึงพอใจที่ได้ถ่ายทอดคุณธรรมให้แก่เยาวชนในครอบครัวผู้สูงอายุด้วย

๑.๓ การรับรู้ของหลานที่มีต่อปู่ย่า ตายาย ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีบทบาทด้านการอบรมสั่งสอนบุตรให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือแก้ปัญหาในครอบครัว รวมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตแก่บุตรหลานในครอบครัว แต่ไม่มีบทบาทในการเลือกคู่ครองให้กับบุตร ในส่วนของบทบาทต่อชุมชน เยาวชนเห็นว่าผู้สูงอายุมีบทบาทในการอนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย การจัดการด้านพิธีกรรม และการปฏิบัติธรรมทางศาสนา รวมทั้งการพูดชักจูงเพื่อสร้างความสามัคคีในชุมชน แต่บทบาทน้อยในด้านการเป็นผู้นำทางการปกครองและการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ

นอกจากนั้นเยาวชนยังเห็นว่าผู้สูงอายุมีบทบาทในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนา การเสียสละกำลังกายและกำลังทรัพย์ในการช่วยเหลือชุมชน และเยาวชนยังมองเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ โดยไม่เห็นด้วยที่ผู้สูงอายุจะไม่มีบทบาทใดๆเลยในชุมชนเยาวชนที่แสดงความคิดเห็นดังกล่าวเป็นกลุ่มที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุด้วยในครอบครัวและมีความรู้สึกพอใจที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุ

๒. สถาบันเศรษฐกิจกับผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุในปัจจุบัน ๑ ใน ๓ ยังต้องทำงานด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจมากกว่าเหตุผลอื่น เช่น ไม่มีรายได้ ไม่มีผู้เลี้ยงดู ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูคู่สมรสหรือผู้อุปการะ ซึ่งทำให้มีประเด็นควรต้องพิจารณาเกี่ยวกับงานผู้สูงอายุ คือ การพิจารณาอัตราการรับผู้สูงอายุเข้าทำงานการจัดหาแหล่งงานที่เหมาะสมให้ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อยและมีทักษะในการทำงานน้อย

๓. สถาบันศาสนากับผู้สูงอายุ

สถาบันศาสนานอกจากจะมุ่งระบุงถึงศาสนาและพระหรือนักบวชแล้ว ยังหมายรวมไปถึงคำสอนทางศาสนาไว้ ๕ ประเภท คือ

๑. ประเภทหวังจะเข้าถึงความเจริญอันสูงสุด สัจธรรมชั้นสูงมุ่งการหลุดพ้นจากทุกข์หรือมุ่งหวังได้ประสบการณที่ดี จิตใจอารมณ์ ที่มีความสุขสงบสุข บุคคลประเภนี้จะปฏิบัติปฏิบัติชอบ

๒. ประเภที่นับถือเลื่อมใสศาสนาเนื่องจากความเชื่ออย่างมั่นคงในศาสนา และคำสอนบุคคลที่สนใจศาสนาแบบนี้จะมีศรัทธาเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า เชื่อมั่นโดยไม่มีคำถามข้อสงสัย

๓. ประเภที่มุ่งเน้นและปฏิบัติที่พิธีกรรมเป็นสำคัญ เน้นการเข้ากิจกรรมทางศาสนา เช่น การสวดมนต์ถือศีลสวดอ้อนวอนพระผู้เป็นเจ้าการสวดภาวปา การเดินทางไปนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์

๔. ประเภที่สนใจศาสนาเนื่องจากได้ศึกษาข้อมูลที่น่าสนใจ เช่น อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนาด้วยความพินิจพิเคราะห์ แล้วเกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความจริงและสมเหตุสมผลที่แต่ละศาสนากำหนดไว้ นำไปสู่การมีทัศนคติที่ดีและหันมาเลื่อมใสในที่สุด

๕. ประเภที่รวมลักษณะของประเภที่หนึ่งถึงสี่เข้าด้วยกัน จากลักษณะบุคคลที่สนใจศาสนาไม่ว่าจะเป็นประเภใด ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจหรือหันเข้าหาวัดหรือธรรมะเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุมาก

๔. สถาบันการศึกษากับผู้สูงอายุ

การศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการที่สำคัญของผู้สูงอายุ คือ ช่วยให้ผู้สูงอายุรักษาสถานภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจไว้ได้ เช่น ทำให้อ่านออกเขียนได้ จัดการรายได้ ติดตามข่าวสารได้ เพิ่มความรู้และทักษะได้ กลายเป็นคนมีประโยชน์ได้เข้าไปมีบทบาทในชุมชนและสังคมได้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตได้ทำกิจกรรมใหม่ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้รับการศึกษาทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสในการจ้างงานเพิ่มขึ้นด้วย^{๕๒}

สรุป ผู้สูงอายุต้องการความรัก และความอบอุ่น เคารพเชือฟังดูแลใกล้ชิด และความห่วงใยของคนในครอบครัว ซึ่งจะสามรถลด ปัญหาทางด้านร่างกายที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เมื่อมีสุขภาพจิตใจที่ดีย่อมทำให้มีสุขภาพแข็งแรง ผู้สูงอายุจะมีจิตใจที่เป็นสุข

๒.๓.๑๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

๑. ทฤษฎีความสูงอายุทางด้านร่างกาย (Biological Theory of elderly)

การพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย โดยพิจารณาประสิทธิภาพการทำงานของร่างกาย เมื่ออายุมากขึ้นสภาพต่างๆ ของร่างกายจะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและการทำหน้าที่

^{๕๒} นภาพร ขโยวรรณ และแซก ซาวิชิมเมอร์, การบริหารเชิงกลยุทธ์, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากรศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๓๔.

ของอวัยวะต่างๆ เช่น ผมหงอกสายตาวายขึ้น ความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อลดลง เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะต่างๆ ในร่างกายแต่ละคนจะเกิดขึ้นไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่างที่สำคัญ ได้แก่ พันธุกรรม โรคหรือความเจ็บปวด สิ่งแวดล้อมหรือการปฏิบัติตัว โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุ บุคคลที่อยู่ในครอบครัวที่ให้การดูแลจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุข^{๕๓}

๒. ทฤษฎีทางจิตวิทยา (Sociological Throy) การพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ เมื่อร่างกายเปลี่ยนไปตามวัยที่เพิ่มขึ้น อารมณ์และจิตใญ่ย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจพิจารณาความสามารถเหล่านี้ได้แก่ ความจำเป็นการเรียนรู้ สติปัญญา ความชำนาญ ความรู้สึกแรงจูงใจและอารมณ์ผู้ที่มีอายุจะมีลักษณะน้อยใจง่าย ไม่ยอมรับรู้ยึดมั่นความคิดตัวเองเป็นหลัก ไม่ค่อยยอมรับความรู้ใหม่ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะทำให้มีอารมณ์ไม่มั่นคง จู้จี้ขี้บ่น หงุดหงิดง่าย รวมทั้งวัยผู้สูงอายุนี้เป็นวัยที่หยุดทำงานผู้สูงอายุจะรู้สึกกลัวความหวาเหว กลัวความสูญเสียความสำคัญ กลัวการถูกทอดทิ้งเกรงว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ตลอดจนผู้สูงอายุต้องเผชิญกับการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก^{๕๔}

๓. ทฤษฎีทำลายตัวเอง (Auto immune Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการเป็นผู้สูงอายุเกิดจากร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันปกติน้อยลงพร้อมๆ กับการสร้างภูมิคุ้มกันทำลายตัวมากขึ้น ดังนั้นการที่ภูมิคุ้มกันปกติมีผลให้ร่างกายต่อสู้เชื้อโรคน้อยลงก่อให้เกิดการเจ็บป่วยง่าย^{๕๕}

๔. ทฤษฎีความปราดเปรื่อง (Intelligence Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามีผู้สูงอายุมีความปราดเปรื่อง และคงความเป็นปราชญ์อยู่ได้ต้องมีความสนใจศึกษาค้นคว้าอยู่ตลอดเวลาเป็นผู้ใฝ่รู้และเป็นผู้สุขภาพดี ตลอดจนเป็นผู้ที่มีเศรษฐกิจดี^{๕๖}

^{๕๓} ประอรณูช เชื้อถือ, “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทครอบครัวในการส่งเสริมสุขภาพกับพฤติกรรม การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ”, *วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๘), หน้า ๔๗.

^{๕๔} กฤษณา บุรณะพงศ์, “ผู้สูงอายุกับการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวในการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนในกรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๔๗.

^{๕๕} สุพรรณ ไชยอำพร และสนธิ สมัคการ, *คุณภาพชีวิตของคนไทย*, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, ๒๕๕๖) หน้า ๔๑.

^{๕๖} สิปนัท เกตุทัต, *แนวคิดในการวิจัยและพัฒนาในอนาคตของประเทศไทย*, (กรุงเทพมหานคร: วิชั่น พรินท์ มีเดีย จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๒.

๒.๓.๑๓ การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

๑. วิวัฒนาการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ

การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุเริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ แต่มีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ หลังจากเข้าร่วมการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุโลกมีองค์กรดำเนินการด้านผู้สูงอายุเกิดขึ้นหลายองค์กร เช่น คณะกรรมการแห่งชาติ สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย สมาคมคลังปัญญาผู้สูงอายุ ศูนย์พัฒนาผู้ประกอบการผู้สูงอายุ และองค์กรเอกชนอีกมากมายมีการจัดทำแผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๔๔ เป็นแผนแม่บทให้หน่วยงานต่างๆ มีนโยบายและมีแผนที่ชัดเจน มีการดำเนินงานในลักษณะเครือข่ายมากขึ้น ทั้งองค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศและองค์กรภาครัฐ เช่น กรมอนามัยมีนโยบายในการสนับสนุนเครือข่ายการทำงานด้านผู้สูงอายุ นอกจากนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมีตัวแทนจากกระทรวงต่างๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษา โดยเฉพาะสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีนายกรัฐมนตรีมาทำหน้าที่เป็นประธานแผนงานต่างๆ จึงได้รับการรับรองและมีผลในการปฏิบัติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นปีสากลว่าด้วยผู้สูงอายุมีการเรียกร้องและแสวงหาบริการมากขึ้นจากองค์กรเอกชนต่างๆ มีผลทำให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสหวิทยาการรวมทั้งเกิดผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุอีกจำนวนมากมาย และที่สำคัญคือการสนับสนุนจากพรรคการเมือง ๙ พรรคทำให้ปรากฏปัญญาผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นมาหลังจากใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ มีการประกาศใช้แผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๖๕ ประกอบด้วยมาตรการที่มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน พ.ศ. ๒๕๔๖ งานด้านผู้สูงอายุประสบความสำเร็จครั้งสำคัญมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีผลให้มีการออกกฎหมายประกาศระเบียบในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ อย่างกว้างขวาง

๒. การริเริ่มระบบสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย

การจัดสวัสดิการสังคมประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๓ ยุคคือ ก.) ยุคระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๔๙๙ ข.) ยุคต่อมาอยู่ช่วง พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๓๔ ค.) ยุคปัจจุบัน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา ด้วยเหตุที่สังคมไทยมีค่านิยมเรื่องการเมืองใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความเชื่อในเรื่องความกตัญญู และบาปบุญคุณโทษระบบสวัสดิการจึงถูกริเริ่มขึ้นมาโดยตั้งอยู่บนแนวคิดแบบ “บรรเทาปัญหา” (Residual Model of Social Welfare) โดยมีรัฐเป็นผู้ส่งความช่วยเหลือให้แก่กลุ่มคนที่ต้องการความช่วยเหลือ กลุ่มคนที่พึ่งตนเองไม่ได้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงได้มีการจัดตั้งกรมประชาสงเคราะห์ขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบด้านการจัดสวัสดิการให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่างๆ รวมทั้งผู้สูงอายุด้วย ปรัชญาพื้นฐาน ๓ ประการที่ใช้เป็นแนวในการจัดสวัสดิการสังคมได้แก่ แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน (human

rights) แนวคิดที่ว่าด้วยความต้องการขั้นพื้นฐาน (basic needs) และแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมในสังคม (social justice) การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๐ และปรากฏอยู่ในกรอบการปฏิบัติงานของแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๖๔ ด้วย

ต่อมาสวัสดิการที่รัฐจัดให้จึงได้เปลี่ยนแนวคิดมาเป็นการลดการพึ่งพิงจากสถาบัน (Deinstitutionalization) สร้างความตระหนักถึงการพึ่งตนเอง และให้ความสำคัญกับปัจเจกชนว่ามีสิทธิเสรีภาพในการเลือกใช้บริการ แผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๖๕ จึงพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานความเชื่อว่า ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคมและสมควรส่งเสริมให้คงคุณค่าไว้ให้นานที่สุด ชุมชนและครอบครัวต้องเป็นหลักในการดูแลแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพาโดยรัฐเป็นผู้รับผิดชอบระบบบริการเสริมอย่างไรก็ตามรูปแบบของการจัดบริการของรัฐในระยะหลังนี้ก็ยังคงเน้นที่การให้ความช่วยเหลือในปัจจัยพื้นฐาน ระบบสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันจำแนกตามประเภทบริการ ๓ ประเภท สรุปได้ดังนี้

๑ การประกันสังคม (Social Insurance) เป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตและคุ้มครองลูกจ้าง ปัญหาการขาดรายได้เมื่อเกษียณอายุการทำงานสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้สูงอายุได้รับการเกื้อหนุนจากครอบครัวน้อยลง ปัญหาสุขภาพที่เรื้อรังส่งผลให้ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการพยาบาลสูง เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจที่ผู้สูงอายุต้องเผชิญและอาจรุนแรงมากยิ่งขึ้น หากไม่มีการวางแผนเพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง การออมเพื่อเกษียณอายุมีความจำเป็นในสังคมไทยเนื่องจากสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุสูงขึ้น มีอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ (สัดส่วนของจำนวนผู้สูงอายุต่อประชากรวัยแรงงาน) สูงขึ้นการเกื้อหนุนจากครอบครัวอาจลดลงการออมจึงมีความสำคัญสำหรับวัยเกษียณ ปัญหาของการออมเพื่อเกษียณอายุคือ การออมครัวเรือนต่ำระหว่างปี พ.ศ.๒๕๓๖ - ๒๕๔๖ การออมภาคครัวเรือนของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง และส่วนใหญ่เป็นการออมแบบบัญชีออมทรัพย์ จึงควรพัฒนาและส่งเสริมรูปแบบการออมแบบผูกพันในระยะยาวเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องเสถียรภาพของกองทุนประกันสังคม เนื่องจากระบบกองทุนเป็นการจ่ายเงินเข้ากองทุนโดยที่ผู้ที่อยู่วัยทำงานและรัฐจ่ายเงินให้ผู้เกษียณอายุ โดยที่รัฐบาลไม่มีการเก็บเงินสะสมเพื่อเป็นกองทุน ดังนั้นเมื่อสัดส่วนและจำนวนผู้สูงอายุสูงขึ้น การจ่ายผลประโยชน์ให้กับผู้เกษียณจึงเพิ่มขึ้น คาดว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีสถานะเงินสะสมติดลบ ปัญหาสุดท้ายของการออมเพื่อเกษียณอายุคือ ผู้สูงอายุที่ไม่มีหลักประกันเรื่องรายได้ เช่น แรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะแรงงานภาคเกษตร และแรงงานที่มีรายได้ต่ำไม่มีระบบการออมเพื่อเกษียณรับรองและไม่สามารถเข้าถึงการออมได้ ประเทศไทยมีระบบประกันสังคมที่ดีคือ มีเสาหลัก ๕ ต้น ได้แก่

๑) ระบบเบี้ยยังชีพเป็นระบบประกันที่ไม่ต้องจ่ายสมทบ (Noncontributory pillar)

๒) ระบบบำนาญ / บำนาญข้าราชการ เป็นค่าตอบแทนที่ข้าราชการปฏิบัติมานานหรือเกษียณอายุราชการ และกองทุนประกันสังคมรวมทั้งระบบประกันสังคมกรณีชราภาพ เป็นกองทุนที่ให้ความคุ้มครองลูกจ้างที่ประกันตนกรณีว่างงาน เจ็บป่วย คลอดบุตร เสียชีวิต รวมทั้งชราภาพ เมื่อทำงานมาอายุครบ ๕๕ ปี โดยเงินบำนาญชราภาพจ่ายเป็นรายเดือนตลอดชีวิต มีเกณฑ์ในการคำนวณตามระเบียบที่กำหนด และเงินบำนาญชราภาพจ่ายเป็นเงินก้อนครั้งเดียว

๓) กองทุนบำนาญข้าราชการ (กบข.) เป็นการส่งเสริมการออมของข้าราชการเพื่อวัยเกษียณอายุราชการ ให้กับข้าราชการที่เป็นสมาชิก และกองทุนบำนาญบำนาญแห่งชาติเป็นกองทุนบังคับที่กำหนดเงินสะสมแน่นอนที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ (ผลการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติปี ๒๕๕๑ คณะกรรมการจัดเวทีสมัชชาผู้สูงอายุปี ๒๕๕๑ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒๕๕๑) ได้เสนอระบบบำนาญแห่งชาติเพื่อการพัฒนาต่อไป จุดอ่อนของกองทุนนี้คือ มุ่งส่งเสริมการออมเฉพาะแรงงานในระดับเท่านั้น ไม่ได้แก้ไขแรงงานนอกระบบหรือผู้ด้อยโอกาส

๔) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรองเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) หรือระบบการออมผ่านบริษัทประกันแบบเงินได้ประจำ

๕) ประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่รัฐรับผิดชอบค่าบริการด้านสุขภาพอย่างครอบคลุมทุกคนตามเกณฑ์และขอบเขตที่กำหนด ระบบหลักประกันด้านรายได้สำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทยยังไม่เป็นแบบหลายชั้น (multi – pillar) อย่างถ้วนหน้า โดยมี ๒ ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ ๑ เป็นระบบและมีกฎหมายรองรับ ได้แก่ ระบบบำนาญบำนาญข้าราชการ กองทุนบำนาญบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม กองทุนครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนหุ้นระยะยาว บริษัทประกันชีวิตและระบบเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ลักษณะที่ ๒ ไม่เป็นทางการเป็นระบบสวัสดิการภาคประชาชน เช่น กลุ่มสัจจะวันละ ๑ บาท อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ข้อดีคือ ชุมชนรับรู้ปัญหาที่แท้จริงผู้สูงอายุที่มีความเดือดร้อนจริงจึงได้รับความช่วยเหลือตามความต้องการ ข้อด้อยคือ หากชุมชนไม่เข้มแข็งและผู้นำไม่มีคุณธรรมระบบนี้ก็อาจจะไม่เกิดขึ้นและไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ผลการวิจัยเสนอแนะการสร้างหลักประกันด้านรายได้สำหรับผู้สูงอายุแบบถ้วนหน้า โดยใช้หลัก ๕ ประการ คือ

ประการที่ ๑ ผู้สูงอายุคนไทยทุกคนมีสิทธิได้รับบำนาญชราภาพ

ประการที่ ๒ การได้รับบำนาญต้องมีเงินออม

ประการที่ ๓ เป็นจำนวนเงินขั้นต่ำเพื่อการดำรงชีพและในอัตราคงที่

ประการที่ ๔ รัฐเริ่มทุนให้หนึ่งหมื่นล้านบาท (ใกล้เคียงกับการจ่ายเบี้ยยังชีพ)

ประการที่ ๕ รัฐสนับสนุนเงิน ๑ ใน ๓ ของค่าใช้จ่ายบำนาญแต่ละปี ผลการวิจัยได้จำลองทางเลือกไว้ ๓ แบบดังนี้

แบบที่ ๑ จ่ายบำนาญให้ผู้สูงอายุ ๖๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นค่าอาหารขั้นต่ำ ตามเส้นความยากจน รัฐจะแบกรับภาระงบประมาณไม่เกิน ๒๒,๐๐๐ ล้านบาท

แบบที่ ๒ เพิ่มบำนาญให้ผู้สูงอายุเป็นคนละ ๙๐๐ บาทต่อเดือนจนครอบคลุม เรื่องที่อยู่อาศัยเสื้อผ้าและยารักษาโรคภาระงบประมาณในอีก ๔๐ ปีงบประมาณ ๒๓,๐๐๐-๓๒,๐๐๐ ล้านบาท

แบบที่ ๓ เริ่มการออมตั้งแต่ ๒๕ ปี จ่ายบำนาญให้ผู้สูงอายุคนละ ๖๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งภาระงบประมาณเหมือนแบบที่ ๑ และ ๒ จึงมีความมั่นคงทางการเงินค่อนข้างสูง และสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับบำนาญได้มากกว่าอย่างใดก็ตามกองทุนทั้ง ๒ แบบอาจประสบปัญหาการขาดดุลในอนาคตหากโครงสร้างประชากรยังดำเนินต่อไป เช่นปัจจุบัน

๒. การช่วยเหลือสาธารณะ (Public Assistance) เป็นการสงเคราะห์แบบให้เปล่าสำหรับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ เพราะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ด้วยโอกาสทางสังคมและไร้ที่พึ่ง รูปแบบของสวัสดิการที่มีอยู่คือ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นการจ่ายเงินแบบให้เปล่าตามระเบียบของกองทุนส่งเสริม สวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชน พ.ศ. ๒๕๓๖ สำหรับผู้สูงอายุที่ยากไร้และประสงค์จะอยู่ บ้านของตนเอง ปัจจุบันจ่ายให้รายละ ๕๐๐ บาทต่อเดือนต่อคน และถ่ายโอนความรับผิดชอบให้ องค์การบริหารส่วนตำบล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพจำนวน ๑.๗๖ ล้านคนเป็นเงิน ๑๐,๕๗๙ ล้านบาท การพยากรณ์รายจ่ายด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุพบว่าในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า รายจ่ายส่วนนี้จะขึ้นเป็นประมาณ ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท แม้ว่าการสงเคราะห์ด้วยเบี้ยยังชีพจะไม่ สอดคล้องกับแนวคิดการส่งเสริมการพึ่งตนเอง อีกทั้งยังเป็นภาระหนักของรัฐบาลที่มีแนวโน้มจะเพิ่ม มากขึ้น แต่บุคคลหลายฝ่ายมีความช่วยเหลือที่ยังจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุที่เดือดร้อน แม้เงินจะไม่มาก สำหรับแต่ละคน แต่ก็ช่วยลดการพึ่งพาลูกหลานได้บ้างผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งจึงรู้สึกว่ามีศักดิ์ศรีมากขึ้น

๓. การบริการสังคม (Social Services) เป็นระบบบริการที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน กองทุนดูแลผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่ง โดยสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุเป็นโครงการที่ ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่งใน ๓ ด้านได้แก่ การให้ความช่วยเหลือกรณีเดือดร้อนจาก การถูกทารุณกรรมถูกแสวงหาผลประโยชน์มิชอบด้วยกฎหมาย และถูกทอดทิ้ง (รายละ ๕๐๐ บาท อ้างอิงจากเอกสารเผยแพร่ปี ๒๕๔๙) การสนับสนุนการจัดงานศพผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน (รายละ ๒,๐๐๐ บาท) และการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนเรื่องที่พักอาหารและ เครื่องนุ่งห่ม (รายละ ๒,๐๐๐ บาท) ประกอบด้วยบริการด้านต่างๆ ๔ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านสุขภาวะ ประกอบด้วย หลักประกันทั่วหน้า ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐมอบให้เพื่อเป็นการ สร้างหลักประกันให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการทางด้าน

สุขภาพได้ตามความเป็นจริงโดย ขอบเขตการให้บริการครอบคลุมด้านการตรวจสุขภาพ การรักษาพยาบาล และการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค ดำเนินงานโดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อให้ประชาชนในทุกพื้นที่ได้รับหลักประกันสุขภาพที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนให้เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบ หลักประกันสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตในระดับท้องถิ่น โดยมีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย สมาคมการบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันติบาทเทศบาลแห่งประเทศไทย และ สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ร่วมมือกันให้การสนับสนุนองค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น (คือองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล) ได้บริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพอย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานหลักประกันแห่งชาติ ๒๕๔๕) บริการเชิงรุกของ สปสช. รูปแบบหนึ่งคือการจัดสรรงบประมาณ “กองทุนตำบล” เพื่อให้ผู้สูงอายุที่รวมตัวกันในลักษณะชมรม ขอบทุนสนับสนุนไปทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔) นำไปประกาศกระทรวงสาธารณสุขให้จัดช่วงทางเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุแยกจากผู้รับบริการทั่วไปในแผนกผู้ป่วยนอก (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๔๘) ในทางปฏิบัติ มีปัญหาในการปฏิบัติในสถานการณ์จริงโดยเฉพาะสถานพยาบาลหรือในแผนกที่มีการจัดช่องทางด่วนหรือช่องทางสีเขียวสำหรับผู้สูงอายุ มีปัญหาในทางปฏิบัติในสถานการณ์จริงโดยเฉพาะ สถานพยาบาลหรือในแผนกที่มีผู้ป่วยสูงอายุจำนวนมาก เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยสูงอายุที่มากแต่กลับต้องมาเข้ารับบริการที่จำกัดในการช่องทางด่วนเพียงช่องเดียว ซึ่งบางแห่งการบริหารจัดการไม่ดีอาจทำให้ต้องใช้เวลาในการขอรับบริการนานกว่าเดิมการจัดช่องทางด่วนสำหรับผู้สูงอายุจึงเหมาะสำหรับแผนกที่มีผู้ป่วยสูงอายุจำนวนไม่มากเท่านั้น

การดูแลบ้าน (Home Care) เป็นบริการสุขภาพที่จัดว่าเป็นสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุรูปแบบหนึ่ง เพราะผู้สูงอายุที่มีอายุมากๆ มักมีภาวะพึ่งพาและมีโรคเรื้อรังจำเป็นต้องได้รับการเยี่ยมบ้านจากพยาบาลและทีม สหวิทยาการซึ่งต้องมีความชำนาญทางคลินิก ประกอบกับมีทักษะในการบริหารจัดการและทักษะทางสังคม เพื่อให้บริการที่สอดคล้องกับภาวะสุขภาพของผู้ใช้บริการภายในบริบทของครอบครัว ข้อดีของการเยี่ยมบ้าน คือ เหมาะสำหรับผู้สูงอายุที่อาการไม่รุนแรงและไม่สะดวกในการเดินทางมาตรวจรักษาที่โรงพยาบาลเป็นการลดค่าเดินทางของผู้ใช้บริการ และผู้สูงอายุส่วนมากพึงพอใจที่จะรับการรักษาที่บ้าน อันเป็นผลดีต่อการหายของโรคด้วยนอกจากนี้ บทบาทของพยาบาลในการเป็นผู้มาเยี่ยมผู้สูงอายุและครอบครัวอยู่ในฐานะเจ้าบ้านจะรู้สึกเป็นผู้มีอำนาจพยาบาลสามารถใช้สถานการณ์เช่นนี้ส่งเสริมพลังอำนาจให้แก่ผู้ใช้บริการและครอบครัวได้ พยาบาลที่

เยี่ยมบ้านสามารถนำข้อมูลข่าวสารไปให้ใช้บริการและชุมชนได้ ในขณะเดียวกันเป็นโอกาสที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพ ความสามารถของให้บริการและชุมชนรวมถึงแหล่งทรัพยากรของชุมชนด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถของผู้ให้บริการครอบครัวและชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ รูปแบบของการดูแลสุขภาพที่บ้านประกอบด้วย ๔ ระยะ คือ

๑. ระยะเตรียม เป็นการเตรียมวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยตั้งแต่อยู่ในโรงพยาบาล

๒. ระยะเยี่ยมครั้งแรก (๔ สัปดาห์หลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล) เป็นการประเมินสภาพปัญหาความต้องการของผู้สูงอายุและศักยภาพของผู้ดูแล

๓. ระยะเยี่ยมประเมินซ้ำ (๔-๖ สัปดาห์หลังจำหน่าย) เป็นระยะของการติดตามการดูแลอย่างต่อเนื่อง และให้คำปรึกษาให้กำลังใจ

๔. ระยะประเมินผล (หลัง ๑๖ สัปดาห์) เป็นการประเมินผลจากทีมสหสาขาวิทยาการ อย่างไรก็ตามนโยบายการประกันสุขภาพถ้วนหน้าไม่เอื้อต่อการดูแลที่บ้านเนื่องจากไม่สามารถเบิกอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงพยาบาล ไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยสูงอายุที่บ้านได้ เช่น อุปกรณ์ทำแผล สายสวน ปัสสาวะ สายยางดูดเสมหะ ทำให้ผู้ป่วยไม่อยากจะกลับบ้านไปรักษาที่บ้านหรือญาติที่ผู้ป่วยไว้โรงพยาบาล^{๕๗}

ตัวอย่างโครงการอบรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ชุมชนสามเหลี่ยม หนองแขวงตราขู จังหวัดขอนแก่น เริ่มต้นจากการจัดการประชุมระดมสมองผู้สูงอายุในชุมชน ผู้นำและกรรมการชุมชน อสม. แพทย์ นักศึกษาพยาบาลและอาจารย์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อพัฒนาบริการสุขภาพที่เอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ ประกอบด้วยการจัดทำ ทำเนียบผู้สูงอายุ การปรับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ศูนย์กลางสุขภาพชุมชนสามเหลี่ยมให้เหมาะกับผู้สูงอายุ เช่น จัดทำทางลาด จัดช่องทางผ่านสำหรับผู้สูงอายุ การให้ยืมอุปกรณ์ เยี่ยมบ้าน การอบรมดูแลผู้สูงอายุ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม^{๕๘}

๒) ด้านการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการโดยศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (ศกผ) ได้พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้สูงอายุ ตามความต้องการและความสนใจของผู้สูงอายุ มีแผนปฏิบัติการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้สูงอายุระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) การดำเนินงานประกอบด้วยโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (เช่น การให้การศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ตอนปลาย หลักสูตรอาชีวพระยะสั้น การให้ความรู้พื้นฐานคอมพิวเตอร์

^{๕๗} นาริรัตน์ จิตรมนตรี และนวลขนิษฐ ลีจิตลือชา, **หลักประกันสุขภาพ : บทเรียนจากประเทศในเอเชีย**, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐), หน้า ๔๓-๔๗.

^{๕๘} สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสคนพิการ, **ผู้สูงอายุพระราชบัญญัติการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.๒๕๔๖**, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๔๖): ๕๒.

และการใช้อินเทอร์เน็ต การศึกษาตามอัธยาศัย) โครงการเสริมสร้างคุณค่าและการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ (เช่น จัดเวที ชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมการถ่ายทอดและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น) โครงการเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ (เช่น ฝึกอบรมบริหารจัดการองค์กร ผู้สูงอายุ ค่ายเรียนรู้จำลอง กิจกรรมในชุมชน) โครงการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาผู้สูงอายุ และโครงการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุ (เช่น ฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องจิตวิทยาและการดูแล ผู้สูงอายุเบื้องต้น) ซึ่งผลผลิตจากการศึกษานอกโรงเรียนเหล่านี้มีจำนวน ๑๕๖,๐๓๘ คน จากทั้ง ๕ ภาค ในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด (ร้อยละ ๓๒.๔) รองลงมาคือ ผู้สูงอายุในภาคเหนือ (ร้อยละ ๒๓.๖) และภาคกลาง (ร้อยละ ๒๑.๖ สำหรับบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน ๒๕๕๑) ทิศทางการพัฒนางาน ด้านผู้สูงอายุในปี ๒๕๕๑ (สำนักบริหารงานบริหาร การศึกษานอกโรงเรียน ๒๕๕๑)

๓. ด้านที่อยู่อาศัย การสงเคราะห์ที่อยู่อาศัยและการดูแล เป็นบริการในสถานสงเคราะห์สำหรับผู้สูงอายุที่ครอบคลุมความจำเป็นในด้านปัจจัย ๔ รวมทั้งการบริการด้านการรักษาพยาบาล กายภาพบำบัด ศาสนกิจงานอดิเรก นันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม ปัจจุบันมีสถาบันสงเคราะห์ของรัฐ ๒๑ แห่งให้บริการได้ ๓,๐๐๐ คน ในจำนวนนี้มี ๑๓ แห่งที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมเป็นผู้รับผิดชอบและอีก ๘ แห่งจัดเป็นศูนย์สาธิตสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาของบริการในสถานสงเคราะห์คือขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

นอกจากนี้ เกณฑ์ในการรับผู้สูงอายุเข้ารับบริการ กำหนดให้เป็นผู้ที่ยังช่วยเหลือตนเองได้ จึงขัดกับแนวคิดที่ควรช่วยเหลือผู้ที่มีภาระพึ่งพา และไม่มีอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่เพื่อรองรับผู้สูงอายุที่อยู่นานจนช่วยเหลือตนเองไม่ได้และแม้ว่าการดูแลจะครอบคลุมทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นเวลานานจะรู้สึกเหงา คิดถึงลูกหลาน บางรายกลับไปอยู่บ้านบางรายมีอาการซึมเศร้า และโครงการวัยทองนิเวศน์ที่เชียงใหม่ สว่างนิเวศ ที่บริการที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ พบว่ามีผู้สูงอายุหลายคนที่อยู่ได้ไม่นาน ต้องย้ายที่อยู่ บ้างก็ย้ายกลับไปอยู่บ้าน เพราะน้อยใจลูกหลาน บางคนก็คิดถึงลูกหลาน ซึ่งผลการศึกษาความต้องการหลักประกันทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ อยากอยู่กับครอบครัว ดังนั้น แผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุจึงควรมุ่งขยายบริการในรูปศูนย์บริการหน่วยสงเคราะห์เคลื่อนที่ และจำกัดจำนวนสถานสงเคราะห์ไว้เท่าที่จำเป็น

๔. ด้านการมีงานทำและมีรายได้

กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. เป็นผู้ใช้งบประมาณ ๘๐ ล้านบาทในการพัฒนาระบบสวัสดิการผู้สูงอายุ ๗๖ จังหวัด โดยสนับสนุนจังหวัด ๑ ล้านบาทเป็นโครงการที่ยึดหลักการให้ผู้สูงอายุเป็นการนำในการกำหนดและตัดสินใจ

ร่วมกันในการบริหารจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุกันเองในขณะที่ พอช. และกลไกพัฒนาในท้องถิ่นเป็นผู้ร่วมสนับสนุน ตัวอย่างจังหวัดที่เป็นที่รู้จักคือ “โครงการสวนปาล์ม” จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดหนึ่งที่ผ่านมากระบวนการจัดทำโครงการจนเกิดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน โดยมีแนวคิดหรือมีปรัชญาร่วมกันคือ “ไม่ให้แบ่งไม่ให้สูญ ต้องถึงมือผู้สูงอายุ” มีการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุในชนบทมากกว่าครึ่ง มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต อยากทำงาน ผู้สูงอายุที่ยากจนไม่ค่อยมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน

๕. ด้านบริการสังคมและนันทนาการ ประกอบด้วย

ชมรมผู้สูงอายุ รูปแบบบริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างมากในปัจจุบัน ชมรมผู้สูงอายุเป็นการรวมกลุ่มกันทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีความสนใจและมีอุดมการณ์ร่วมกันในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการสร้างคุณภาพทั้งทางกาย จิตและสังคม เพื่อให้ชีวิตมีคุณค่าและมีประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมโดยมีสภาผู้สูงอายุ และกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้สนับสนุน แต่ผู้บริหารจัดการและการดำเนินการหลักคือ กลุ่มผู้สูงอายุเอง การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุในลักษณะเครือข่าย ทำให้งานด้านผู้สูงอายุเข้มแข็งมากขึ้น ดัง เช่น โครงการพันธมิตรเครือข่ายผู้สูงอายุจังหวัดเชียงใหม่ (Age Net) ที่เป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง ศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ หมายถึง “สถานที่ที่รวมสำหรับองค์การ ชุมชนและผู้สูงอายุใช้ในการจัดบริการและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ” เป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมขององค์การ ชุมชน และผู้สูงอายุเพื่อจัดกิจกรรมด้านสุขภาพสังคม จิต และปัญญา โดยแนวคิดในการจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์ คือ

๑. การใช้ชุมชนเป็นฐานในการให้บริการ (Community – Based Approach) เป็นการลดการพึ่งพิงจากบริการภายนอก (Deinstitutionalization) เน้นการมีส่วนร่วมและเครือข่ายทางสังคม ส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุ มุ่งใช้คุณลักษณะเด่นของชุมชนและทรัพยากรใน ชุมชน

๒. การดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ (Long-Term Care System) เป็นการดูแลอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงระหว่างการดูแลในครอบครัว สถาบัน และชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุที่ต้องการดูแล และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. การจัดบริการแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมทั้งทางร่างกายและจิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ (Spiritual Development) วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์ สรุปได้ ดังนี้

- ก. ผู้สูงอายุได้รับการเสริมสร้างสุขภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์รวมทั้งด้านจิตวิญญาณ
- ข. เป็นแหล่งรวบรวม อนุรักษ์ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ค. ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นผู้สูงอายุที่ทันสมัย และก้าวหน้า
- ง. ผู้สูงอายุได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง

จ. ผู้สูงอายุได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่จากการร่วมกิจกรรมกับบุคคลต่างวัย รูปแบบการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุในศูนย์อเนกประสงค์ อาจมีลักษณะแตกต่างกัน ๓ แบบ ดังนี้

แบบที่ ๑. รูปแบบอาสา (Volunteer Model) เป็นศูนย์ที่ให้บริการแก่ผู้สูงอายุแบบเข้าไปเย็นกลับ (Day Center) บริการที่จัด เช่น การตรวจรักษาโรค การให้คำปรึกษา การฟื้นฟูสภาพกาย บำบัด บริการนันทนาการ กิจกรรมเสริมรายได้ ตัวอย่างคือ ศูนย์บริการผู้สูงอายุดินแดง

แบบที่ ๒. รูปแบบศูนย์บริการสังคม (Social Services Model) ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุที่มีความเดือดร้อน ขาดผู้ดูแล บริการที่จัดให้ เช่น บริการอาหาร การดูแลเมื่อเจ็บป่วย กายภาพบำบัด นันทนาการ บางแห่งมีรถรับ-ส่ง ตัวอย่างเช่น ศูนย์เอื้ออาทรผู้สูงอายุ จังหวัดตราด ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ จังหวัดพัทลุง

แบบที่ ๓. รูปแบบศูนย์ที่บูรณาการจัดบริการด้านสุขภาพและด้านสังคม เพื่อพัฒนาสุขภาพะด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณของผู้สูงอายุ รวมทั้งผู้ที่มีอายุ ๕๐ ปี ขึ้นไปให้เตรียมพร้อมสำหรับผู้สูงวัยและดูแลตนเองได้ การดำเนินงานของศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุหากสามารถขยายการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้นรวมทั้งเพิ่มการดูแลผสมผสานการดูแลกลางวัน (Day Care Center) จะเป็นการส่งเสริมศักยภาพของศูนย์ให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุให้ครอบคลุมมากขึ้น อย่างไรก็ตามการจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์ ควรให้ความสำคัญในเรื่องศักยภาพของชุมชน ผู้นำการปฏิบัติและคณะทำงาน และควรบูรณาการบริการทั้งด้านสุขภาพและด้านสังคม^{๕๙}

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ มาตรา ๑๑ ระบุว่าผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาตนเอง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน นอกจากนี้ยังพบว่าการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุในรูปแบบศูนย์บริการและศูนย์สงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะผู้สูงอายุเข้าไปไม่รู้ว่าจะทำอะไร ไม่ได้ส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุสิ่งที่ต้องการพัฒนาและการสนับสนุนประธานศูนย์ฯ เสนอความเห็นว่าการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกเรื่องกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีความรู้กระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และเป็นการเสริมพลังให้สมาชิก จากการที่มีความรู้มากขึ้น มีโอกาสได้แสดงศักยภาพของตนเอง นอกจากนี้ ยังต้องการให้ผู้สูงอายุมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นคนที่มีความรู้ มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองอย่างมีศักดิ์ศรีตลอดจนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วย^{๖๐}

^{๕๙} สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, “สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย”, วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗): ๗๗-๘๐.

^{๖๐} พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๖๐, ราชกิจจานุเบกษา ๑๓๔, (๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐):

กองทุนผู้สูงอายุ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ในสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชนผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เพื่อสนับสนุนทุนอุดหนุนโครงการสำหรับองค์กรของผู้สูงอายุหรือองค์กรที่ทำงานด้านผู้สูงอายุ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีศักยภาพความมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยโครงการที่จะได้รับทุนอุดหนุนนี้จะต้องตอบสนองความต้องการหรือเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริง ต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่เน้นสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและที่สำคัญ โครงการต้องการหรือเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนอย่างแท้จริง ต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่เน้นสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและที่สำคัญโครงการต้องมีวัตถุประสงค์ และกระบวนการดำเนินงานอย่างชัดเจน นอกจากการให้ทุนสนับสนุนโครงการด้านผู้สูงอายุแล้วกองทุนผู้สูงอายุยังให้ทุนประกอบอาชีพทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มรวมถึงการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ และผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ

สรุป จัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกด้าน ด้านสุขภาพครอบครัว สนทนาธรรม สนับสนุนบริการเรื่องกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ดูแลเรื่องที่ พักให้ปลอดภัยและเหมาะสม ส่งเสริมอาชีพเพิ่มรายได้ และมีกองทุนผู้สูงอายุ

๒.๔ ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย

วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว

วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง ถ้อยแถลงที่ระบุถึงสภาพการณ์ ในอุดมคติซึ่งเป็น “จุดหมาย” ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า เพราะเชื่อว่าหากสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลให้เกิดคุณค่าหรือค่านิยมบางประการที่เรายึดถือ เช่น คุณภาพชีวิตของประชาชน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ที่เท่าเทียมกัน เป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ ดังนี้ “ผู้นำบริการสาธารณะ ยกระดับคุณภาพชีวิต เกษตรกรรมก้าวหน้า สนับสนุนการศึกษาสืบสานวัฒนธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ธรรมาภิบาลเพื่อประชาชน สาธารณูปโภคพื้นฐานครบครัน บรรเทาปัญหาความยากจน สิ่งแวดล้อมปราศจากมลพิษ แนวคิดเกษตรอินทรีย์ มีระบบบริหารจัดการโปร่งใส”

๒.๔.๒ ข้อมูลบริบทพื้นที่เกี่ยวกับการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว ได้จัดทำแผนการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลของการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งอยู่ในยุทธศาสตร์ด้านการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุให้มีคุณภาพที่ดี ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย
- ๒) ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน
- ๓) ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ
- ๔) ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ

สรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๒.๔.๓ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว

การที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าวจะสามารถพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้นั้น จะต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการบริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว ได้นำวิสัยทัศน์มาเป็นกรอบในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยแบ่งยุทธศาสตร์การพัฒนามาออกเป็น ๗ ด้าน และในแต่ละด้านได้กำหนดแนวทางการพัฒนาตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์จังหวัดและยุทธศาสตร์อำเภอ เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นนำไปสู่ความสำเร็จ

แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์สร้างสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

แนวความคิดจัดทำแผนสังคมผู้สูงอายุ

๑. การสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุเป็นกระบวนการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม
๒. ผู้สูงอายุมีคุณค่าและศักยภาพ สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม
๓. ผู้สูงอายุมีสักดิ์ศรีและสมควรดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างมีคุณภาพที่สมเหตุสมผลและสมวัย
๔. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาสหรือเป็นภาระต่อสังคม และถึงแม้ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งจะประสบความทุกข์ยาก และต้องการการเกื้อกูลจากสังคมและรัฐแต่ก็เป็นเพียงบางช่วงเวลาของวัยสูงอายุเท่านั้น

วิสัยทัศน์

"ผู้สูงอายุเป็นหลักชัยของสังคม" โดยประชากรผู้สูงอายุที่มีสถานภาพดี (สุขภาพดีทั้งกายและจิต ครอบครัวอบอุ่นมีสังคมที่ดีมีหลักประกันที่มั่นคง ได้รับสวัสดิการและการบริการที่เหมาะสมอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ มีส่วนร่วมมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารอย่างต่อเนื่อง) ผู้สูงอายุที่ทุกข์ยากและต้องการการเกื้อกูล หากมีการดำเนินการที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ส่วนใหญ่ดำรงอยู่ในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันหลักในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุระบบสวัสดิการและบริการจะต้องสามารถรองรับผู้สูงอายุให้สามารถดำรงอยู่กับ

ครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบบริการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงผู้สูงอายุในฐานะบุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคม
๒. เพื่อให้ประชากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมการและมีการเตรียมการเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ
๓. เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี พึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตและมีหลักประกัน
๔. เพื่อให้ประชาชน ครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการกิจด้านผู้สูงอายุ

๕. เพื่อให้มีกรอบและแนวทางปฏิบัติสำหรับส่วนต่างๆ ในสังคมทั้งภาคประชาชนชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ปฏิบัติงานอย่างประสานและสอดคล้องกัน

ยุทธศาสตร์ของแผน

แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) จัดแบ่งเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากร เพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย ๓ มาตรการหลัก

๑.๑ มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ

๑.๒ มาตรการการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๑.๓ มาตรการการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

๒. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ๖ มาตรการหลัก

๒.๑ มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น

๒.๒ มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ

๒.๓ มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ

๒.๔ มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ

๒.๕ มาตรการ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ

๒.๖ มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

๓. ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ๔ มาตรการ

๓.๑ มาตรการคุ้มครองด้านรายได้

๓.๒ มาตรการหลักประกันด้านคุณภาพ

๓.๓ มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ๒ มาตรการหลัก

๔.๑ มาตรการการบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ

๔.๒ มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

๕. ยุทธศาสตร์ด้านการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกอบด้วย ๔ มาตรการหลัก

๕.๑ มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวล และพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ

๕.๒ มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ โดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย การพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม

๕.๓ มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

๕.๔ มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัย^{๖๑}

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผล ดังนี้ พจน์ อร่ามวัฒนานนท์ และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลของการนํานโยบาย ๓๐ บาท รักษาทุกโรคไปปฏิบัติ ในช่วงปี ๒๕๔๕ – ๒๕๕๔” ผลการวิจัยพบว่า ๑) การนํานโยบาย ๓๐ บาท รักษาทุกโรค ไปปฏิบัติ ในช่วงปี ๒๕๔๔-๒๕๕๔ ทั้ง กลุ่มผู้รับบริการและกลุ่มผู้ให้บริการ มีความพึงพอใจระดับปานกลาง และเห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการเกิดสัมฤทธิ์ผลแล้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒) ปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการนํานโยบาย ๓๐ บาท รักษาทุกโรค ไปปฏิบัติ และข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงปัจจัยดังกล่าว เพื่อให้ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการนํานโยบาย ๓๐ บาท รักษาทุกโรค ไปปฏิบัติในระยะต่อไป ประการแรกโดยการกำหนดให้โครงการ ๓๐ บาท รักษาทุกโรค เป็นวาระแห่งชาติ และดำเนินการต่อเนื่องทุกรัฐบาลและประชาชนทุกกลุ่มหรือส่วนใหญ่ทั้ง

^{๖๑} กองวิชาการ แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา (นครราชสีมา: กองวิชาการ), ๒๕๖๑.

ผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ได้รับประโยชน์ตามโครงการรวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของประชาชน จะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลด้านการเมือง ประการที่สอง การควบคุมค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของภาครัฐ และลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประชาชนจะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลด้านเศรษฐกิจ ประการที่สาม การทำให้ประชาชนเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้ง่ายและประชาชนมีหลักประกันสุขภาพ จะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลด้านสังคม ประการที่สี่ การกำหนดให้โครงการ ๓๐ บาท รักษาทุกโรค มีมาตรฐานการให้บริการที่เท่าเทียมกับหลักประกันสุขภาพอื่นๆ และมีบริการทุกสถานพยาบาล รวมทั้งมีงบประมาณและบุคลากรทางการแพทย์เพียงพอ จะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลด้านการบริหารโครงการ ประการที่ห้า การให้ประชาชนสามารถตรวจสอบค่าใช้จ่ายตามโครงการได้เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า จะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลด้านความโปร่งใส ประการที่หก การให้บริการตามโครงการที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้ง่ายทำให้มีสุขภาพดีไม่เจ็บป่วย จะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลด้านชุมชนเข้มแข็ง ประการที่เจ็ด การที่จะทำให้อำนาจสัมฤทธิ์ผลด้านความพึงพอใจได้จะต้องได้รับความพึงพอใจจาก กลุ่มผู้รับบริการและกลุ่มผู้ให้บริการ และประการสุดท้ายการส่งต่อผู้ป่วย สะดวก รวดเร็วและการเข้ารับบริการได้ทุกสถานพยาบาลจะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลด้านการประสานงาน ซึ่งข้อเสนอแนะนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานตามโครงการนโยบายประชานิยม กรณีโครงการ ๓๐ บาท รักษาทุกโรค ในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๒}

รจิริรัตน์ พัฒนถาบุตรและคณะ ได้ศึกษาเรื่อง “องค์ประกอบของสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการเชิงนวัตกรรม” ผลการวิจัยพบว่า สัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย ๑ องค์ประกอบ จำแนกเป็น ๑๐ ตัวแปร ได้แก่ (๑) สัมฤทธิ์ผลด้านผลตอบแทนที่สมเหตุสมผล เพื่อการเพิ่มความมั่งคั่งและเสถียรภาพทางการเงิน (๒) สัมฤทธิ์ผลด้านนิสัย เพื่อการใฝ่ความเป็นเลิศ (๓) สัมฤทธิ์ผลด้านทักษะ เพื่อการปฏิบัติและการทำให้สำเร็จ (๔) สัมฤทธิ์ผลด้านทัศนคติ เพื่อการนำการเปลี่ยนแปลงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (๕) สัมฤทธิ์ผลด้านเครือข่าย เพื่อการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจและความแข็งแกร่งทางธุรกิจจากการเพิ่มอำนาจในการต่อรอง (๖) สัมฤทธิ์ผลด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อความสงบสุขในตนเองและสังคม (๗) สัมฤทธิ์ผลด้านองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาผลลัพธ์ที่จับต้องได้อย่างเป็นรูปธรรม (๘) สัมฤทธิ์ผลด้านภาวะผู้นำ เพื่อการนำการเรียนรู้อย่างสอดประสานและเชื่อมโยงกันอย่างกลมกลืน (๙)

^{๒๒} พจน์ อร่ามวัฒนานนท์ และคณะ, “สัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบาย ๓๐ บาท รักษาทุกโรคไปปฏิบัติในช่วงปี ๒๕๔๕ – ๒๕๕๔”, วารสาร RMUTT Global Business and Economics Review, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มิถุนายน ๒๕๕๘).

สัมฤทธิ์ผลด้านความเป็นสากล เพื่อการบูรณาการเข้ากับท้องถิ่นอย่างมีอารยะ และ (๑๐) สัมฤทธิ์ผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล^{๖๓}

วิเชียร เส้นทองและคณะ ได้ศึกษาเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ไทยของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” ผลการวิจัย พบว่า

๑. สัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ไทยของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้ง ๕ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อันดับที่มีระดับสัมฤทธิ์ผลของการบริหารจากมากไปน้อย ได้แก่ ๑) ด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ ๒) ด้านการปฏิบัติธรรม ๓) ด้านการเผยแผ่ธรรม ๔) ด้านการปกครองคณะสงฆ์และ ๕) ด้านการบูรณปฏิสังขรณ์วัด หรือศาสนสถาน

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ไทยของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกอบด้วย ด้านการมีแผนงาน ด้านการจัดการองค์กร และด้านการให้ความร่วมมือ โดยปัจจัยทั้ง ๓ ร่วมกันมีผลต่อความผันแปรของสัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ไทยของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร้อยละ ๕๔.๘ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

๓. ถ้าจะทำให้สัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ไทยของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ไทย ประกอบด้วย ด้านการมีแผนงาน ด้านการให้ความร่วมมือ สำหรับด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอและทั่วถึงสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรขอความร่วมมือโดยการทำบันทึกข้อตกลงเพื่อความ^{๖๔}

๒.๕.๒ งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการ ดังนี้ **พระครูสุเมธธรรมธาดา และคณะ** ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการกองทุนสวัสดิการกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ตามแนวพุทธของวัดในจังหวัดพิษณุโลก” ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการและการจัดการกองทุนสวัสดิการกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์เป็นการสร้างกระบวนการกองทุนสวัสดิการของชุมชนให้เข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัวเรียนรู้ร่วมคิดร่วมทดลองปฏิบัติจริง รวมทั้งการเสริมหนุนกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้วให้เข้มแข็งเน้นศักยภาพความพร้อมของชุมชน เชื่อมโยงกับการทำมาหาเลี้ยงชีพตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ระดับครอบครัวจนถึงระดับชุมชน คำนึงถึงความพอประมาณและความพออยู่พอ

^{๖๓} รุจิรัตน์ พัฒนธานุตรและคณะ, “องค์ประกอบของสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการเชิงนวัตกรรม”, วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๑).

^{๖๔} วิเชียร เส้นทอง และคณะ, “สัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ไทยของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ”, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๗).

กินเป็นอันดับแรกก่อนที่จะเชื่อมต่อกับชุมชนและสังคมภายนอกมีกระบวนการจัดการองค์ความรู้
 อย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ยุทธศาสตร์การสร้าง
 เข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ และให้ความสำคัญกับการบริหาร
 จัดการกระบวนการชุมชนที่เข้มแข็งด้วยการส่งเสริมร่วมคิดร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลาย และจัด
 กิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชนที่อยู่ในเครือข่ายกองทุนสวัสดิการกลุ่มสัจจะ
 สะสมทรัพย์ การประยุกต์ใช้หลักหลักพุทธธรรมกับการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เป็น
 การบูรณาการธรรมะกับวิถีชีวิตในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์
 โดยเฉพาะด้านบริหารคน บริหารเงิน และการสร้างเสริมคุณธรรม เน้นความเป็นคนมี สัจจะ ที่ทำให้
 กลุ่มและสมาชิก สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดผลประโยชน์
 หลักธรรมที่ใช้บริหารจัดการประกอบด้วย (๑) ขรवासธรรม ๔ หลักธรรมในการดำเนินงานให้ประสบ
 ความสำเร็จ (๒) สังคหัตถ์ ๔ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน (๓) พรหมวิหาร ๔ หลักธรรม
 ประจําใจในการประพฤติที่ประเสริฐ (๔) สปัปฺริสธรรม ๗ หลักธรรมที่เป็นคุณสมบัติของคนดี และ(๕)
 นาถรณธรรม ๑๐ หลักธรรมที่ทำให้เป็นที่พึ่ง และเมื่อวิเคราะห์การบูรณาการหลักธรรมกับบริหาร
 จัดการกองทุนกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เชิงคุณภาพเป็นการบริหารจัดการด้านบุคลากร การเงิน และการ
 ส่งเสริมคุณธรรม โดยกลุ่มสมาชิกมีสิทธิเท่าเทียมกันในการบริหารจัดการ หากมีบุคคลใดคดโกง
 หรือยืมแล้วไม่ส่งคืน ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการสมาชิกทุกคนจึงต้องมีสัจจะ เพื่อรักษา
 ผลประโยชน์ของตนเองหากขาดสัจจะเพียงอย่างเดียวแล้วย่อมขาดคุณธรรมอื่นๆ ไปด้วย^{๖๔}

สมจันท์ ศรีปรัชยานนท์ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติกับการสร้างสุข
 ภาวะชุมชนตามวิถีพุทธในจังหวัดลำปาง ผลการศึกษาที่น่าสนใจพบว่า การบริหารจัดการทรัพยากร
 ทางธรรมชาติกับการสร้างสุขภาวะตามวิถีพุทธเป็นการสร้างความสุขให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงทั้ง
 ทางด้านร่างกาย จิตใจและปัญญา การสร้างความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่มีความสมดุลใน
 มิติต่างๆ อาทิ ความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางด้านกายและจิตใจ ความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ
 สังคมและสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติจึงเป็นการสร้างความสุขที่ตอบสนองความ
 ต้องการของตนเอง ชุมชนและสังคมจากความสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นบ่อเกิด
 ความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยอาศัยปัญญาร่วมกันพิจารณาในทรัพยากรในชุมชน เพื่อให้
 เป็นการพัฒนาอย่างแท้จริงที่มีผลต่อความสุขของบุคคล ชุมชน และประเทศชาติ นอกจากนั้น ผู้วิจัย

^{๖๔} พระครูสุเมธธรรมธาดา และคณะ, “การจัดการกองทุนสวัสดิการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ตาม
 แนวพุทธของวัดในจังหวัดพิษณุโลก”, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
 (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

ได้พบว่า ยังปัจจัยที่มีต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติกับการสร้างสุขภาวะตามวิถีพุทธในจังหวัดลำปาง

จากการศึกษาพบว่า มีปัจจัยที่มีผลการบริหารจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติกับการสร้างสุขภาวะตามวิถีพุทธคือความสัมพันธ์ระหว่างนิเวศวิทยาเชิงพุทธ (Buddhist Ecology) กับทุนทางสังคม/ทรัพยากรธรรมชาติ (Social Capital) ที่เกื้อหนุนต่อวิถีชีวิตชุมชนผ่านพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติชุมชนจะต้องประกอบด้วย

คุณค่า (Valuable) ตระหนักถึงผลกระทบจากภัยทางธรรมชาติที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดตระหนักเห็นถึงคุณค่าในการสร้างเกิดความสุขต่อธรรมชาติและสังคม

คติ/ความเชื่อ (Thinking/Faithfulness) อันเป็นกรอบและแนวทางในการอนุรักษ์ผ่านพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาหรือพิธีกรรมของชุมชน

คุณค่าและความเชื่อทำให้เป็นแนวทางการปฏิบัติหรือวิถีชีวิตชุมชน (Social Folk) ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ได้รับผลจากคุณค่าและคติความเชื่อ อีกทั้งยังส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรป่าชุมชน ดังนี้ ๑) กติกาสังคม (Social Role) ระเบียบและบรรทัดฐานทางสังคมที่ร่วมกันต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรบนพื้นฐานทุนทางสังคม ๒) การมีส่วนร่วม (Participation) ป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจผิด ขัดความขัดแย้ง สร้างความเห็นตรงกัน ๓) การอนุรักษ์ของชุมชน (Social Conservation) อาศัยพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาการปลูกป่าเพิ่มเติม และการสร้างกติกาสังคมให้การควบคุมดูแลมิให้เกิดการบุกรุกหรือทำลายทรัพยากร ๔) การปลูกจิตสำนึก/สร้างจิตสำนึก (Awareness) สร้างความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนให้เกิดความหวงแหนต่อทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนตนเอง นอกจากนี้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติกับการสร้างสุขภาวะชุมชนประกอบเป้าหมายอยู่ ๓ ประการ คือ ๑) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecological Tourism) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิทยาทำให้เกิดรายได้ภายในชุมชนและเป็นการให้ความรู้แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ๒) การพัฒนาระบบนิเวศยั่งยืน (Sustainable Ecological Development) รักษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ไม่ทิ้งขยะมูลฝอย เศษอาหารหรือการทำลายขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่มีต่อธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อชุมชนและธรรมชาติ และ ๓) สุขภาวะเชิงพุทธ (Buddhist Health) การสร้างความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความสุขอันเป็นความรูปทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญาและเป็น “การจัดการทรัพยากรกับการสร้างสุขภาวะที่ยั่งยืน (Resource Management and Making Sustainable Health)”

ดังนั้น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติกับการสร้างสุขภาวะชุมชนตามวิถีพุทธถือได้ว่าเป็นแนวสร้างความสมดุลต่อบุคคล ชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยการตระหนักถึงคุณค่าและสร้าง

จิตสำนึกต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สร้างรูปแบบการดำเนินกิจกรรมจนกลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามในชุมชน^{๖๖}

ภัชรภณ ฤทธิ์เต็ม ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมในวัด” ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยเฉพาะกลุ่มแหล่งท่องเที่ยววัดในตัวเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ วัดต่างๆ รวม ๘๖ วัด มีวัดที่สำคัญและมีชื่อเสียง เช่น วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวง วัดสวนดอก วัดเจ็ดยอด วัดเชียงใหม่ เป็นต้น ดังนั้น การที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีถึง ๑๓ แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดเจดีย์หลวง วัดถ้ำเชียงดาว เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาด้านการท่องเที่ยว ๕ ประเด็นหลัก คือ ปัญหาด้านอุปทานทางการท่องเที่ยว ปัญหาการพัฒนาสถานที่และสินค้าของการท่องเที่ยว ปัญหาด้านบุคลากรการท่องเที่ยว ปัญหาสภาพแวดล้อมและปัญหาด้านนโยบายการท่องเที่ยว จากผลการสำรวจความพึงพอใจการท่องเที่ยววัดในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๔๒ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๖๖ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ย ๓.๔๗ ส่วนความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านกลยุทธ์การท่องเที่ยวค่าเฉลี่ย ๓.๓๔ ด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ย ๓.๒๗ และด้านประชาสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย ๒.๘๗ นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าสิ่งที่วัดควรปรับปรุง เรียงตามลำดับ ๓ ลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดหาถังขยะและจัดระเบียบสถานที่ทิ้งขยะให้เพียงพอ ร้อยละ ๗๙.๘ การดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำ ร้อยละ ๗๔.๐ และควรมีแผนผังแสดงแหล่งท่องเที่ยวในวัด ร้อยละ ๖๐.๓ จากผลการศึกษาสรุปแบบการจัดการท่องเที่ยวในวัด สรุปได้ดังนี้

๑. การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวได้แก่การจัดทำผังการใช้สอยพื้นที่ของวัดการจัดทาแผนพัฒนาวัดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และการจัดทำแผนพัฒนาฟื้นฟูโบราณสถานหรือวัดร้าง
๒. การจัดการระบบสื่อความหมายได้แก่การจัดทำข้อมูลและฐานข้อมูลของวัดในระบบสารสนเทศ และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของวัดในวันสำคัญหรือเทศกาลสำคัญ

^{๖๖} สมจันท์ ศรีปรีชยานนท์, “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติกับการสร้างสุขภาวะชุมชนตามวิถีพุทธในจังหวัดลำปาง”, วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๐).

๓. การจัดการบุคลากรการท่องเที่ยวได้แก่การพัฒนาบุคลากรของวัดในด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาจริยธรรมการท่องเที่ยวในวัด^{๖๗}

พระครูพิพิธสุตาทร, ดร. และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง” ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีพื้นที่ป่าชุมชน ๔ แห่ง คือ ป่าห้วยไร่ ป่าห้วยก้า ป่าจอตึงและป่าดอยปู่ชีแอ้ง มีบทเรียนป่าชุมชน ๔ ช่วงเวลา คือ ยุคดั้งเดิม ยุควิกฤตและเสื่อมโทรม ยุคฟื้นฟูและยุคการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ทำให้เรียนรู้สะสมประสบการณ์จากการใช้ประโยชน์และจัดการป่าชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง ได้สั่งสมองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในการอนุรักษ์ป่าชุมชน ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านความเชื่อว่าทุกสิ่งล้วนมีจิตวิญญาณและมีเจ้าของ ป่าจึงมีผีหรือวิญญาณสิ่งสถิตอยู่จึงมีการกำหนดเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และมีการบูชาเช่นสรวง ๒) ด้านการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างเกื้อกูล โดยมีการกำหนดแนวปฏิบัติหรือระเบียบป่าชุมชน ๓) ด้านการประยุกต์ความเชื่อพิธีกรรมทางศาสนาเพื่อการอนุรักษ์ป่า ๔) ด้านวิถีชีวิตและวิทยาการได้จัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ป่า อาทิ การทำแนวกันไฟ การปลูกป่า การสร้างฝายชลอน้ำ ๕) ด้านการสร้างเทคโนโลยีของชุมชนเพื่อการจัดการป่า เช่น การทำป่าเปียก การปลูกป่าสามอย่างเพื่อประโยชน์สี่อย่าง การดับไฟป่า การทำปุ๋ยชีวภาพ ด้านสภาพปัจจุบันการใช้ภูมิปัญญาอนุรักษ์ป่าชุมชน พบว่า มีการเสริมสร้างกลไกขับเคลื่อน การใช้ภูมิปัญญาเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน เช่น การรณรงค์ให้ความรู้ การกำหนดกิจกรรมในแผนแม่บทของตำบลและชุมชน การจัดเวรยามตรวจการเฝ้าระวัง การกำหนดกฎระเบียบและเขตพื้นที่การใช้ประโยชน์ การจัดกิจกรรมอนุรักษ์ป่าชุมชน การอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา การสร้างเครือข่ายหรือพันธมิตรกับองค์กร/ชุมชนนอกพื้นที่ และการจัดระบบการบริหารป่าชุมชน รวมทั้งการบูรณาการสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษา แต่กระนั้นก็ยังยังมีข้อจำกัดการใช้ภูมิปัญญาในการอนุรักษ์ป่าชุมชน เพราะความเป็นปัจเจกท่ามกลางสภาพสังคม การศึกษาและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลต่อระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในชุมชนที่ขาดความเข้าใจความผูกพันระหว่าง วิถีชุมชนกับป่าการขาดทักษะความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการจัดการป่าชุมชน การขาดแคลนงบประมาณเพื่อการฟื้นฟูป่าชุมชน และขาดการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้สมัยใหม่ในการจัดการป่าชุมชน ด้านแนวทางการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาอนุรักษ์ป่าชุมชนบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ๑) ใช้หลัก “ความพอประมาณ” โดยการกำหนดให้เป็นระเบียบว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ๒) ดำเนินการตามเงื่อนไขด้าน “ความรู้” ความรอบรู้เกี่ยวกับป่าการจัดทำฐานข้อมูลชุมชน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ ๓) ปฏิบัติตาม

^{๖๗} ภัชรภณ ฤทธิ์เต็ม, “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมในวัด”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

เงื่อนไข “คุณธรรม” โดยการสร้างความตระหนักในคุณธรรม มีความเพียร มีความอดทน มีความซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต และสำนึกรับผิดชอบต่อกันในอนาคต ๔) มีการจุดประกายพลังชุมชนและเครือข่าย ทบทวนการทำงานที่ผ่านมา และวางทิศทางการทำงานร่วมกันในอนาคต จนเกิดวิสัยทัศน์การจัดการ ป่าและแผนกิจกรรมป่าชุมชน ๕) ปฏิบัติการตามคุณสมบัติแห่งเศรษฐกิจพอเพียง โดยสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นใน อนาคต เพื่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของป่า วิธีการอยู่ร่วมและใช้ประโยชน์จากป่าอย่างเกื้อกูล ๖) ร่วมกันตัดสินใจอย่างมีเหตุผลตามหลัก “ความมีเหตุมีผล” เกี่ยวกับระดับความพอเพียงในการใช้ ทรัพยากรป่า โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ๗) มีการบูรณาการหลักศาสนาธรรม ศาสนพิธีและส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ในการจัดการป่าชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างเงื่อนไขด้าน “คุณธรรม” ในกระบวนการอนุรักษ์ป่าชุมชน ๘) มีการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระพิเศษ เรื่องการเรียนรู้ภูมิปัญญาการจัดการป่าชุมชน และการสร้างกระบวนการทางสังคมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามเงื่อนไขด้าน “ความรู้” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพิจารณาและเลือกการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ เช่น การสร้างกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนเพื่อการจัดการปัญหาอื่นๆ มีกลไกการสนับสนุนจาก หน่วยงานองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน การสร้างความเชื่อมั่นในภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน เชื่อมประสานความรู้จากภายนอก เพื่อสร้างความรู้ใหม่ในการจัดการทรัพยากรป่าชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การจัดการป่าชุมชนอย่างต่อเนื่อง^{๖๘}

๒.๕.๓ งานวิจัยเกี่ยวข้องผู้สูงอายุ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ดังนี้ **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์** ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ” ผลการศึกษาพบว่า เกณฑ์การคัดเลือกผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพ มักให้ความสำคัญกับผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไปเป็นหลักรองลงมาให้ ความสำคัญกับความขาดแคลนยากจน ไม่มีรายได้ มีปัญหาสุขภาพ และช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีคุณสมบัติไม่ตรงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ยังมีผู้สูงอายุที่เป็นเครือญาติกับกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านได้รับเบี้ยยังชีพ วิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุใช้วิธีการโอนเงินผ่านบัญชีผู้สูงอายุ มากที่สุด รองลงมาคือ การจ่ายเงินสด

^{๖๘} พระครูพิพิธสุตาทร ดร. และคณะ, “การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

ให้ผู้สูงอายุ การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นไปอย่างตรงเวลาผู้สูงอายุ ได้รับเงินครบถ้วน มีเพียงบางส่วนที่ได้รับเงินไม่ครบเพราะลูกหลานไปรับเงินแทนแต่ไม่นำมาให้^{๖๔}

อภิญา เวชชัย ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุ และครอบครัวในชุมชน โครงการเบี้ยยังชีพ” ผลการศึกษาที่น่าสนใจพบว่า

๑. ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพในแต่ละหมู่บ้านสามารถแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม

๑.๑ ผู้สูงอายุที่ยากจนอายุมากแต่ยังคงมีบุตรหลานดูแลและไม่ได้ถูกทอดทิ้งให้อยู่ลำพัง ครอบครัวเกื้อกูลอยู่ในพื้นที่ใจกลางของหมู่บ้าน ความสัมพันธ์กับกรรมการหมู่บ้านมีความสนิทสนมกันเป็นอย่างดีเป็นกลุ่มที่ได้รับเบี้ยยังชีพมากที่สุด

๑.๒ ผู้สูงอายุที่ยังคงอยู่กับบุตรหลานไม่ยากลำบากฐานะปานกลางส่วนมากจะเป็นกลุ่มญาติสนิทบิดามารดาของกรรมการหมู่บ้านหรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มนี้ได้รับเบี้ยยังชีพเป็นลำดับที่ ๒

๑.๓ ผู้สูงอายุที่ยากจนทุกข์ยากไร้ญาติขาดมิตรจำนวนมากอยู่ลำพังคนเดียวหาเลี้ยงตนเองลูกหลานไปทำงานที่อื่นมักจะเข้าไม่ถึงบริการของรัฐไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนมากนักบ้านที่อยู่ห่างไกลศูนย์กลางมีชาวบ้านที่สงสารคอยดูแลบ้าง กลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ได้รับเบี้ยยังชีพน้อยที่สุดเป็นกลุ่ม “คนชายขอบ” ในชุมชน

๒. การจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพมีแนวคิดและหลักการพื้นฐานที่เน้นชุมชนเป็นฐาน (Community – Based) ในการจัดสวัสดิการโดยชุมชนให้แก่คนในชุมชนของตนเอง โดยต้องการกระจายอำนาจให้ชุมชนจัดการปัญหาของตนเองแต่ในกระบวนการทำงานที่เกิดขึ้นพบว่ายังขาดกลไกการดำเนินงานในการระดมการมีส่วนร่วมจากชุมชนอย่างแท้จริง ประชาชนหรือแม้แต่ผู้สูงอายุในชุมชนยังมิได้มีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นปัญหาประเด็นปัญหาของชุมชนด้วยตนเองการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเพื่อเป็นฐานดำเนินการพิจารณาจัดสรรเบี้ยยังชีพเป็นการจัดตั้งในเชิงปริมาณขาดกระบวนการพัฒนาหรือสร้างเสริมความเข้มแข็งของศูนย์ฯ การดำเนินการในหลายพื้นที่เป็นงานฝากขาดการติดตามผลการประเมินปัญหาที่แท้จริง

๓. แนวคิดในการดำเนินงานยังคงเน้นการบริการในระดับรายบุคคลและเป็นการจัดให้เฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุยากจนในรูปแบบ Residual Welfare Model เท่านั้นแต่ในการให้บริการจริงก็ยังไม่สามารถกระจายบริการให้แก่กลุ่มเป้าหมายตรงได้อย่างทั่วถึงหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สูงอายุยังไม่ได้ถูกนำไปใช้อย่างเป็นมาตรฐานและเป็นธรรมดีพอขาดการพิจารณาตามหลักการให้ความช่วยเหลือทางวิชาชีพ (Means-Test)

^{๖๔} กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, “โครงการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: เพ็ญวนิสัย, ๒๕๕๘).

๔. ผู้นำทางกำรจำนวนมำยงยัดติด ระบบอุปถัมภ์กำรให้เบี่ยยังชีพเป็นกำรเลือกให้ตามระบบเครือญาติควมสนิทสนมรายบุคคล กำรสร้งและขยายฐำนอำนำจทงกำรเมืองเป็นกำรใช้ดุลพินิจส่วนต้วอย่งไม่เหมำะสมขณะทีในกระบวนกำรสร้งหำยงขำดกำรตรวสอบติดตมผลกำรสร้งจิตสำนึกส่วสติกำรในหมู่กรรมกำรทีเป็นผู่คัดเลือก กำรจัดสรรทรัพยากรอย่งไม่เป็นธรรมนำไปสู่ควมขัดแย้งในชุมชนมำกกว่ำกำรสร้งส่ำคคีในชุมชน

๕. ปัญหำในกระบวนกำรเบิกจ่ายเงินเบี่ยยังชีพยังมียังควมไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นในกระบวนกำรจัดกำร เช่น จำนวนเงินและระยะเวลำในกำรโอนเงินไม่แน่นอน กำรถูกหักเงินเบี่ยยังชีพให้เป็นค้ำพำหนะหรือค้ำตอบแทนแก่ผู้นำหรือกรรมกำรทีไปรับเงินมำให้กำรขำดควมรู้ควมเข้ำใจในกำรเปิดบัญชีนาคำรในชื่อตนเองจนส่งผลให้ไม่มีโอกำสตรวสอบยอดเงินของตนเอง และไม่สามารถค้ำครองสิทธิตนเองได้ กำรขำดกำรติดตมผลขำดกำรตรวสอบถึงความเป็นธรรมและควมโปร่งใสในกระบวนกำรดำเนินงำนและกำรขำดระบบสนับสนุนด้ำนระบบข้อมูลขำวส่ำร

๖. ควมสมำรถในกำรกระจ่ายบริกำรและกำรเข้ำถึงบริกำรของผู้สูงอำยุเน้นกำรขยำยปริมาณผู้รับเบี่ยยังชีพมำกกว่ำค้ำนึ่งถึงผลในเชิงคุณภาพ นอกจำนนี้จำนวนปริมาณทีขยำยยังเข้ำไม่ถึงผู้สูงอำยุยำกจนทียำกล่ำบำกอย่งแท้จริง

๗. ควมพึงพอใจผู้สูงอำยุทีได้รับเบี่ยทุกคณมียังพอใจแม้เงินทีได้รับจะน้อยมำกจนไม่เพียงพอต่อกำรยังชีพทีแท้จริงได้ ส่ำหรับผู้สูงอำยุยำกจนแท้จริงทีได้รับเบี่ยรู้สึกว่ำตนมีหลักประกันมำกขึ้นมีเครดิตทงสังคมมีศักดิ์ศรีในตนเองมำกขึ้นเงินจำนวนดังกล่ำวยังสมำรถตอบสนองในเรื่องค้ำนิยมควมเชื่อและวัฒนธรรมของตน

๘. ควมเหมำะสมและความเป็นธรรมกำรจ่ายเงินส่วนนี้เป็นการจ่ายในลักษณะกำรสงเคราะห์แบบกระจัดกระจ่ายเป็นการช่วยเหลือเฉพาะหน้ำแต่ขณะเดียวกันก็เป็นการใช้งบอย่งผูกพันต่อเนื่อง ไม่สมำรถกำหนดเวลำชัดเจนไม่มีหลักประกันในแผน กำรใช้จ่ายเงินได้อย่างแท้จริงนอกจำนนี้กลุ่มเป้ำหมำยทีได้รับเงินจำนวนมำกมียังควมไม่เหมำะสมในเชิงคุณสมบัติทำให้องค์กรนี้ยังไม่สามารถตอบในเรื่องความเป็นธรรมได้

๙. กำรมีส่วนร่วมในกำรดำเนินกำรขำดกระบวนกำรแสวงหำและระดมกำรมีส่วนร่วมในกำรดำเนินงำนเกือบทุกระดับรวมถึงขำดกำรเสริมสร้งจิตสำนึกส่วสติกำรในหมู่บุคคลำรทีเกี่ยวข้องทำให้อึดใจเพื่อกำรมีส่วนร่วมในชุมชนไม่มีพลัง

กำรพึ่งตนเองและควมยั่งยืนของโครงการรูปแบบบริกำรไม่สามารถสร้งควมเข้มแข็งให้แก่ผู้สูงอำยุได้อย่างยั่งยืนในระยะย่ำว เพราะเป็นการให้เชิงสงเคราะห์โดยไม่มีกระบวนกำรเสริมพลังหรือรูปแบบประสำนควมร่วมมีอื่่นๆ ไม่ได้ก่อให้เกิดกำรพึ่งตนเองทีควรจะเป็นลักษณะบริกำรมุ่งเน้นกำรสงเคราะห์เฉพาะรายเสริมลักษณะปัจเจกมำกกว่ำกำรเสริมความเป็นกลุ่มหรือชุมชน

จากการศึกษาโครงการเป็ยั้งชีพ กระบวนการดำเนินการและปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นพบว่า รัฐและบุคลากรของรัฐทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm) ในการทำงานร่วมกับชุมชนเน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมที่มุ่งกระจายอำนาจ การปรับบทบาทและวิธีการทำงานแนวใหม่ในการสนับสนุนเอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนการที่รัฐ “เปลี่ยน” บทบาทในการทำงานโดยเน้นการกระตุ้นส่งเสริมบทบาทของชุมชนและองค์กรเครือข่ายต่างๆ ให้คิดและจัดระบบสวัสดิการและเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางสวัสดิการด้วยตนเองเป็นทิศทางที่ท้าทายต่อปฏิบัติการของรัฐเป็นอย่างยิ่ง รัฐจำเป็นต้องปรับกระบวนการคิดสร้างการยอมรับชุมชนให้ได้อย่างแท้จริงนำไปสู่การผลักดันกลไกการจัดการที่เหมาะสมเปลี่ยนความเคยชิน เรื่องอำนาจและคำสั่งไปสู่การให้โอกาสชุมชนเติบโตอย่างจริงจัง แม้ข้อเสนอดังกล่าวนี้อาจจะไม่ใช่ว่าคำตอบสำเร็จรูปที่หลายฝ่ายต้องการแต่การมุ่งเปลี่ยนความคิดความเชื่อความเคยชินเดิมที่มีต่อประชาชนน่าจะเป็นคำตอบพื้นฐานในระดับต้นก่อน ส่วนการพัฒนาการจัดการเดิมของรัฐที่มีใช้สิ้นสุดเพียงแค่การ “ให้” บวกกับการทำงานกับชุมชนในด้านสำนักและความคิดสวัสดิการการกระตุ้นความเอื้ออาทรในเชิงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเดิมของชุมชนให้เข้มแข็งจะเป็นฐานรากที่สำคัญระดับต่อมาของการจัดระบบสวัสดิการสังคมในชุมชนไทยอันจะนำไปสู่การสร้างระบบสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาและความเป็นจริงของกลุ่มประชาชนไทยผู้ทุกข์ยากหลายกลุ่มในอนาคตอันใกล้^{๗๐}

ช.ชยรินทร์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย” จากการศึกษาวิจัยพบว่า สิทธิผู้สูงอายุได้รับการรับรองปรากฏอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์โดยบัญญัติไว้ชัดเจนในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นแนวทางให้ทุกรัฐต้องยึดถือและปฏิบัติตามแนวนโยบายขององค์การสหประชาชาติในแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศเกี่ยวกับผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันในระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศในการรับรองสิทธิของผู้สูงอายุ เริ่มปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อองค์การสหประชาชาติได้ประกาศในปี ค.ศ. ๑๙๙๙ เป็นปีผู้สูงอายุสากล และกำหนดสิทธิและแนวทางในการรับรองสิทธิผู้สูงอายุโดยยึดหลักความเท่าเทียมกัน

แนวคิดและความเป็นมาเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุในประเทศไทย อิงอยู่กับวัฒนธรรมและจารีตประเพณีเป็นสำคัญ และบัญญัติอยู่ในกฎหมายบางส่วนและเริ่มชัดเจนในแนวนโยบายของรัฐ

^{๗๐} อภิญา เวชยชัย, “การศึกษาโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชน”, วารสารโครงการวิจัยและพัฒนานโยบายระบบบริการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, (นนทบุรี: โรงพิมพ์กองวิชาการ, ๒๕๕๕), หน้า ๓๔

รัฐธรรมนูญ ตลอดจนระเบียบและกฎเกณฑ์ต่างๆ แต่ยังไม่มีความหมายผู้สูงอายุ ซึ่งบัญญัติรับรองสิทธิ โดยเฉพาะรูปแบบของกฎหมายผู้สูงอายุในนานาประเทศมีทั้งรูปแบบที่กำหนดรับรองสิทธิของผู้สูงอายุโดยเฉพาะและรูปแบบการออกกฎหมายประกันสังคม โดยมีส่วนที่ให้สวัสดิการแก่ผู้สูงอายุแต่อย่างไรก็ตามรัฐต่างๆ ก็อาจมีกฎหมายเสริมในบางเรื่องที่ต้องการให้สิทธิแก่ผู้สูงอายุเป็นพิเศษหรือปรากฏอยู่ในกฎหมายส่วนอื่นๆ เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคนพิการกฎหมายภาษีอากร เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบาย สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละรัฐรูปแบบการจัดองค์กรในการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยรัฐควรเน้นถึงการแก้ไขปัญหาการจัดสรรและการใช้งบประมาณให้เพียงพอ กำหนดนโยบายในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในทิศทางที่ชัดเจนให้เกิดความหลากหลายและเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มควรจัดแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพหรือยากไร้ และประเภทที่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ

โดยมีรูปแบบการจัดสวัสดิการที่แตกต่างกัน กำหนดนโยบายแห่งชาติจัดตั้งองค์กรที่มีหน้าที่กำกับดูแลในระดับประเทศและท้องถิ่น ยกย่องความสำคัญของสภาผู้สูงอายุและชมรมผู้สูงอายุสนับสนุนให้องค์กรเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และกำหนดให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมรัฐควรบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกันกำหนดสิทธิประโยชน์ที่จะให้แก่ผู้สูงอายุอย่างชัดเจนและไม่ก่อให้เกิดปัญหาในด้านการตีความอันจะเป็นผลเสียต่อผู้สูงอายุได้ โดยกำหนดสิทธิพื้นฐานของผู้สูงอายุในรูปของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุซึ่งควรมีการจัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุโดยเฉพาะทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น^{๗๑}

มงคล ฤกษ์รินทร์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนางานด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล” ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำภารกิจด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล มีความครอบคลุมในกลุ่มเป้าหมายซึ่งได้แก่กลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการแต่ไม่ครอบคลุมในกิจกรรมงานด้านสวัสดิการสังคมที่ทำไปแล้วบังเกิดประสิทธิผลเป็นอย่างดีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานได้แก่การขยายขอบข่ายการดำเนินงานให้ครอบคลุมกิจกรรมมากกว่าที่ผ่านมา มีการปรับปรุงระบบการบริหารภายในองค์กรให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้นและการแสวงหาความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากภาคส่วนอื่นๆ เพิ่มเติมด้วย^{๗๒}

^{๗๑} ช.ชรินทร์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์, “แนวทางและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, ๒๕๕๘).

^{๗๒} มงคล ฤกษ์รินทร์, “การพัฒนางานด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๕๖.

อนุชาติ มาแก้ว ได้ศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุในเขตตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อศึกษาระดับการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อผู้สูงอายุ ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๒. เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบด้านจัดสวัสดิการสังคมเพื่อผู้สูงอายุของตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๓. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อผู้สูงอายุของตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มี รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ เพราะเป็นเรื่องที่เป็นผลประโยชน์ของตนเองในวัยชราซึ่ง อนุชา นาแก้ว ผู้ศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุในเขตตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ^{๗๓}

พระสุรชัย อยู่สาโก ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ๒. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยเสริมสร้างกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองตามยุทธศาสตร์เมืองไทยแข็งแรง ๖ อ ๓. ศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีการจับฉลาก ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ๒๒๖ คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๔๘) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.๐.๕๕๕) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย (Chi – Square X2) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับตัวแปรที่นำเข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัจจัยที่สนับสนุนพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การตระหนักใน

^{๗๓} อนุชาติ มาแก้ว, “รูปแบบการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุในเขต ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

สุขภาพของวัยผู้สูงอายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุ แรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัวและแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสาธารณะสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๒. การศึกษาของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองตามยุทธศาสตร์เมืองไทยแข็งแรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓. แรงสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวสามารถทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๔. แรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสาธารณะสุขและแรงสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๕. ความตระหนักในสุขภาพของผู้สูงอายุและแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคลากรสาธารณะสุข สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมด้านโภชนาการของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๖. ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แรงสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวและแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคลากรสาธารณะสุข สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๗. แรงสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวและความตระหนักในสุขภาพของผู้สูงอายุ สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองตามยุทธศาสตร์เมืองไทยแข็งแรง ๖ อ. ของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑^{๗๔}

สิริพร สุธัญญา ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนาค กรุงเทพมหานคร” การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย ๑) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมดูแลตนเอง และความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ตามตัวแปร เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสภาพการเป็นอยู่ ๓) เพื่อ เปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ตามตัวแปรเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสภาพการเป็นอยู่ ๔) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมดูแลตนเอง กับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่ใช้บริการสวนรมณีนาค กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๒๐ คนเครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวมข้อมูล

^{๗๔} พระสุรชัย อยู่สาโก, “พฤติกรรมดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๕๐).

แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ และแบบสอบถามความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูง และผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพการมีพฤติกรรมการดูแลตนเองแตกต่างกัน ส่วน เพศ และสถานภาพสมรสพฤติกรรมการดูแลตนเองไม่แตกต่างกัน ในการศึกษาความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีเพศ สถานภาพสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจ และสภาพการเป็นอยู่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน และพบว่าพฤติกรรมการดูแลตนเองมีความสัมพันธ์บวกกับความพึงพอใจในชีวิต ($r = 0.074$) ทั้งหมดทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05^{75}

ศิริสุข นาคะเสนีย์ ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง และความต้องการ สวัสดิการจากรัฐของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้สูงอายุจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า ๑) กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ๒) กลุ่มตัวอย่างมี พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ๓) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสวัสดิการจากรัฐโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ๔) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ๕) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองโดยภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง

^{๗๕} สิริพร สุธัญญา, “พฤติกรรมการดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนารถ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพัฒนการสังคม, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐).

ที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๗๖}

พิมพิสุทธิ์ บัวแก้ว และรติพร ถึงผิง ได้ทำวิจัยเรื่อง “การดูแลสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทย” บทคัดย่อ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทยและอำนาจในการทำนายภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ด้วยตัวแปรคุณลักษณะส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและการดูแลสุขภาพ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจประชากรผู้สูงอายุ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๖,๐๕๘ คน

ผลการศึกษา พบว่าภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทยอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและ การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุร่วมกันทำนายภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทยได้ร้อยละ ๑๑.๒ ตัวแปรที่สำคัญที่สุด คือ รายได้ โดยพบว่าระดับรายได้เฉลี่ยต่อปีตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป สามารถทำนายภาวะสุขภาพผู้สูงอายุได้มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ ๐.๑๗๔ รองลงมาคือการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย มาตรฐาน (β) เท่ากับ ๐.๑๖๔ การศึกษานี้เสนอแนะว่าภาครัฐควรที่จะคงไว้ซึ่งนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและปรับปรุงช่องทางการเข้าถึงสิทธิดังกล่าวให้ครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งส่งเสริม พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัว^{๗๗}

เตือนใจ ทองคำ ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ในอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ เปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ภาวะการณืพักอาศัย และภาวะการณืมีโรคประจำตัวที่แตกต่างกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองทั้งโดยรวม และรายได้ประกอบด้วยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ดานเศรษฐกิจของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุในอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๓๖๖ คน ได้มา โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) การทดสอบค่าแปรปรวนทางเดียว (One –

^{๗๖} ศิริสุข นาคะเสนีย์, “พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร”, วารสารวิจัยรำไพพรรณี, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๖๑).

^{๗๗} พิมพิสุทธิ์ บัวแก้ว และรติพร ถึงผิง, “การดูแลสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทย”, วารสารสมาคมนักวิจัย, ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๙).

Way ANOVA) ตรวจสอบรายคู่ด้วยวิธี เชฟเฟ (Scheffe') และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับ ความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า

๑. พฤติกรรมการดูแลตนเองด้านร่างกาย และด้านสังคมของผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง ส่วนพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๒. ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว และไม่มีโรคประจำตัว มีพฤติกรรมการดูแลตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ และผู้สูงอายุที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ การได้เห็นคุณค่าในตนเองและโลกทัศน์ต่อชีวิตของผู้สูงอายุสามารถร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการดูแลตนเองด้านร่างกายของผู้สูงอายุได้ ร้อยละ ๓๖.๒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๔. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ แรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัวโลกทัศน์ต่อชีวิตของผู้สูงอายุ และการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจของผู้สูงอายุได้ ร้อยละ ๔๔.๕ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๕. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ การได้เห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองสังคมของผู้สูงอายุได้ ร้อยละ ๓๗.๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๖. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ แรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุได้ ร้อยละ ๒๗.๕ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๗. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ การได้เห็นคุณค่าในตนเองและโลกทัศน์ต่อชีวิตของผู้สูงอายุสามารถร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมของผู้สูงอายุได้ ร้อยละ ๕๒.๕ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑^{๗๘}

เบญจมาศ นาควิจิตร ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองและความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร” ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา ๑) เปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุที่มีปัจจัยทางจิตสังคมที่ต่างกัน ๒) ความสัมพันธ์ระหว่าง

^{๗๘} เตือนใจ ทองคำ, “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ในอำเภอดงพญา จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหา สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙).

ปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ ๓) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและความสุขของผู้สูงอายุ และ ๔) ทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ จากปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๕๕ ปีขึ้นไป และเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานแพทย์กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๖๒ คน ตัวแปรอิสระประกอบด้วย ๑) ปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้และลักษณะครอบครัว ๒) ปัจจัยทางจิต ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน ด้านการดูแลสุขภาพตนเอง เจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพตนเอง และความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเอง ๓) ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนด้านการดูแลสุขภาพตนเองจากครอบครัวและจากบุคลากรทางการแพทย์ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและความสุขของผู้สูงอายุ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน การทดสอบ t การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ ทูกี้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version ๑๒ ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผู้สูงอายุที่มีอายุเพศ สถานภาพสมรส และลักษณะครอบครัวที่ต่างกันมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองไม่แตกต่างกัน แต่ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่างกันมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒. การรับรู้ความสามารถของตนด้านการดูแลสุขภาพตนเอง เจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพตนเอง และความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

๓. การสนับสนุนด้านการดูแลสุขภาพตนเองจากครอบครัวและการสนับสนุนด้านการดูแลสุขภาพตนเองจากบุคลากรทางการแพทย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

๔. พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

๕. การรับรู้ความสามารถของตนด้านการดูแลสุขภาพตนเอง เจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพตนเอง การสนับสนุนด้านการดูแลสุขภาพตนเองจากความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง

สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง ของผู้สูงอายุได้ร้อยละ ๕๔.๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑^{๗๙}

๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาการจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ๑. เพศ ๒. อายุ ๓. การศึกษา และ ๔. รายได้ต่อเดือน

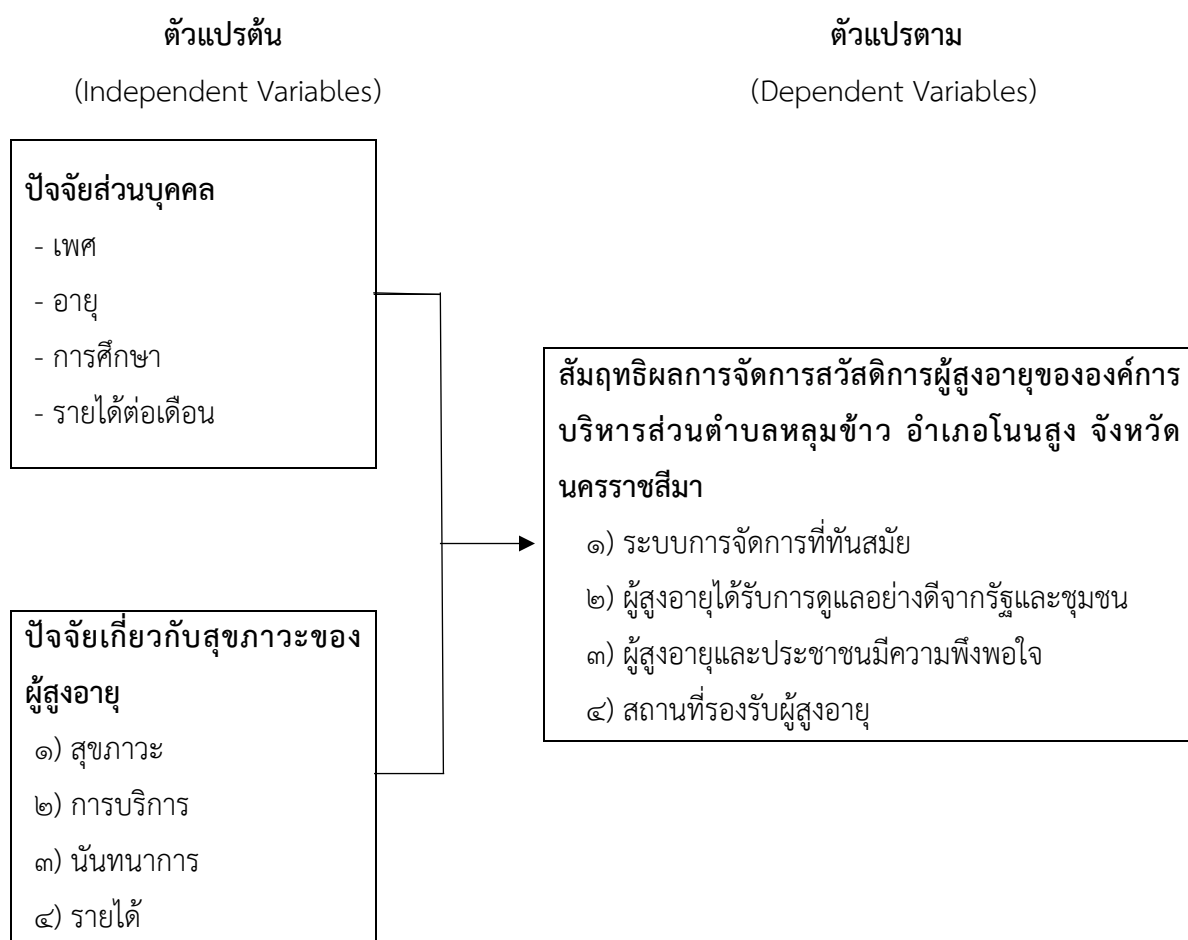
๒. ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ คือ ๑. สุขภาวะ ๒. การบริการ ๓. นันทนาการ ๔. รายได้^{๘๐}

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย หมายถึง การจัดระเบียบหรือโครงสร้างของการทำงานให้เป็นระบบระเบียบให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน หมายถึง การดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การให้ความรู้ การรักษาสุขภาพพลานามัย การป้องกันโรค ดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคร้ายแรงให้ได้การจัดการสวัสดิการทั่วถึง เป็นต้น ๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ หมายถึง ท่าทีความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจาก ที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะทางบวก คือ พอใจ นิยม ชอบ สนับสนุนหรือ มีเจตคติที่ดีต่อบุคคล ๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ หมายถึง ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุ ที่มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ^{๘๑}

^{๗๙} เบญจมาศ นาควิจิตร, “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองและความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร”, **ปริญญา นิพนธ์ วท.ม. สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์**, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑).

^{๘๐} สุดา ศิลากุล, **แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาวะ**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๘), หน้า ๙

^{๘๑} ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, **แนวคิดด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๖๕.

แผนภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถามและใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ก.เชิงปริมาณ

๑) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑,๖๔๔ คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจาก ผู้สูงอายุ จำนวน ๓๒๒ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่

^๑ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว : ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.lumkhaw.go.th/index.php. [๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๒๒ คน โดยการหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยการคำนวณจากสูตร Taro Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓๒๒ คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการหาสัดส่วนของประชากรต่อกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

วิธีการคำนวณจากสูตร Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

$$n = \frac{1,644}{1 + 1,644 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{1,644}{5.11}$$

$$n = 322$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๓๒๒ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของประชาชนผู้สูงอายุในตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา รวม ๓๒๒ คน รายละเอียด ดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว

อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ที่	หมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
๑	บ้านหลุมข้าว	๑๙๐ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๓๗
๒	บ้านขาคีม	๕๙ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๑๑
๓	บ้านสระจันทร์	๖๙ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๑๓
๔	บ้านท่ากระสัง	๙๘ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๑๙
๕	บ้านห้วยน้อย	๕๓ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๑๐
๖	บ้านกก	๓๑ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๖
๗	บ้านดงพลอง	๑๙๑ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๓๗
๘	บ้านไพล	๑๓๕ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๒๖
๙	บ้านท่ากระทุ่ม	๑๗๘ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๓๔
๑๐	บ้านใหม่หนองบัว	๑๐๒ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๑๙
๑๑	บ้านชาด	๑๐๖ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๒๐
๑๒	บ้านเพิก	๑๖๑ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๓๑
๑๓	บ้านโกรกขาม	๒๙ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๕
๑๔	บ้านไพลพัฒนา	๘๔ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๑๖
๑๕	บ้านหลุมข้าวพัฒนา	๔๘ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๙
๑๖	บ้านดงพลองพัฒนา	๔๐ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๗
๑๗	บ้านโนนตะโก	๗๐ X ๓๒๒ / ๑,๖๔๔	๑๓
รวม		๑,๖๔๔	๓๒๒

ตาราง ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้สูงอายุ

ข.เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ คน ได้แก่

๑. ด.ต.เรีงศักดิ์ เข้มทอง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
๒. นายสมประสงค์ เทียงกลาง	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
๓. นายไชยา โชควนิชกุล	ประธานสภาตำบลหลุมข้าว

๔. นางสาวพัชรินทร์ วีระแพทย์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
๕. นายสุรเชษฐ์ ปราบจะบก	รักษาราชการแทนหัวหน้าสำนักปลัด
๖. นางสาวพรนรินทร์ ลี้มกลาง	นักทรัพยากรบุคคล
๗. นางสาวณัฐชานันท์ รุ่งเรือง	นักพัฒนาชุมชน
๘. นายจำลอง สมบุญทวงศ์	พนักงานจ้างทั่วไป
๙. นายสำราญ แหลมกลาง	ผู้ใหญ่บ้านเพิก หมู่ที่ ๑๒
๑๐. นายประยุทธ์ ปลั่งกลาง	ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลหลุมข้าว
๑๑. นายจอย มุ่งคิมกลาง	ราษฎร หมู่ที่ ๖
๑๒. นายแก้ว บัวป้อม	ราษฎร หมู่ที่ ๒

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก.เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑) แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารและจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ จากเอกสารและจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสรุปเป็นคำนิยามศัพท์ในการวิจัย

๓. สร้างแบบสอบถามจากกรอบเนื้อหาในคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๔ ตอน

๔. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

๕. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับหน่วยการวัดที่มีใช้ประชากรในการวิจัย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น หากพบว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นแล้ว จึงนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

๒) แบบสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุจากเอกสาร และจากงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓. สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น ๒ ตอน

๔. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

๕. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว หากพบว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จึงนำแบบ สัมภาษณ์ไปดำเนินการต่อไป

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

๑. แบบสอบถามมีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๔ ข้อ ประกอบด้วย ๑) เพศ ๒) อายุ ๓) การศึกษา ๔) รายได้ต่อเดือน โดยมีลักษณะ ตรวจสอบรายการ (Check List) ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสุขภาวะของผู้สูงอายุ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. สุขภาวะ ๒. การบริการ ๓. นันทนาการ ๔. รายได้

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย ๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน ๓. ผู้สูงอายุและ ประชาชนมีความพึงพอใจ ๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับ “สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหาร ส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้^๒

๕ หมายถึง สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการมากที่สุด

๔ หมายถึง สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการมาก

๓ หมายถึง สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการปานกลาง

๒ หมายถึง สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการน้อย

๑ หมายถึง สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการน้อยที่สุด

^๒ สุวรี ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการสูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) ให้ตอบโดยเสรี

๒. แบบสัมภาษณ์มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๒ ข้อ ประกอบด้วย ชื่อนามสกุล และตำแหน่ง

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ให้ตอบโดยเสรี

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

๑) แบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

๑. ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑) รศ.ดร. สุรินทร์ นิยมางกูร	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒) ผศ.ดร.ธิดา หนัมนี	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓) ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔) ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕) ดร.สุริยา รักษาเมือง	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตาม วัตถุประสงค์ของข้อคำถาม (Index of congruence : IOC) ซึ่งแต่ละข้อได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง ๐.๖ – ๑.๐ แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓. ค่าหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไป ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) จากกลุ่มตัวอย่างที่มีการปฏิบัติงานคล้ายคลึงกัน คือ องค์การบริหาร ส่วนตำบลเมืองปราสาท อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๐ ชุด แล้วนำมาตรวจหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๓ โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๙๓ แสดงให้ เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปแจกจ่ายกลุ่มตัวอย่างได้จริง

๔. แบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

๒) แบบสัมภาษณ์

นำแบบสอบถามสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

๑. ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

๒. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุง แก้ไขให้ถูกต้อง แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๓.๔ การวัดค่าตัวแปรของแบบสอบถาม

๑. การวัดค่าตัวแปร ประกอบด้วย สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยคำตอบ เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) สร้างคำตอบตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) มีคำตอบให้เลือก ๕ ระดับ และเป็นเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตอบ ๕	หมายถึง	มากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ ๕
ตอบ ๔	หมายถึง	มาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ ๔
ตอบ ๓	หมายถึง	ปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ ๓
ตอบ ๒	หมายถึง	น้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ ๒
ตอบ ๑	หมายถึง	น้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ ๑

^๓ สุวรี ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า

โดยเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

ค่าเฉลี่ย	๔.๕๑ – ๕.๐๐	แปลว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๑ – ๔.๕๐	แปลว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๑ – ๓.๕๐	แปลว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๑.๕๑ – ๒.๕๐	แปลว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย	๑.๐๐ – ๑.๕๐	แปลว่า	น้อยที่สุด

๓.๓.๕ การหาปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) (r) โดยมีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

- $r = .๕๐$ ถึง ๑.๐๐ หรือ $r = -.๕๐$ ถึง -๑.๐๐ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูง
- $r = .๓๐$ ถึง $.๔๙$ หรือ $r = -.๓๐$ ถึง $-.๔๙$ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
- $r = .๑๐$ ถึง $.๒๙$ หรือ $r = -.๑๐$ ถึง $-.๒๙$ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
- $r = .๐๐$ ถือว่าข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามจากผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๒. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอ ต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขออนุมัติให้แจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในพื้นที่ ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน ๓๒๒ ฉบับ

๓. ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๒) แบบสัมภาษณ์

๑. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาต ในการแจกแบบสอบถามจากหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้สัมภาษณ์

๒. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอต่อผู้ให้สัมภาษณ์ นัดหมายการสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

๑. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

๒. ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

๑. ใช้สถิติทดสอบค่า (t – test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม

๒. ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้น^๔ มากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบที่มีความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

๓. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกัน (รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม

^๔ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๒๓๖.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๒๒ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๔.๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๔.๖ ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๔.๗ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

๔.๘ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ต่อเดือน การวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=๓๒๒)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	๑๕๙	๔๙.๔
	หญิง	๑๖๓	๕๐.๖
	รวม	๓๒๒	๑๐๐.๐
อายุ			
	๖๐ – ๗๐ ปี	๒๖๓	๘๑.๗
	๗๑ – ๘๐ ปี	๕๒	๑๖.๑
	๘๑ – ๙๐ ปี	๗	๒.๒
	รวม	๓๒๒	๑๐๐.๐
การศึกษา			
	ต่ำกว่าประถมศึกษา	๒๓๔	๗๒.๗
	ประถมศึกษา	๕๗	๑๗.๗
	มัธยมศึกษา	๒๕	๗.๘
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	๖	๑.๙
	รวม	๓๒๒	๑๐๐.๐
รายได้ต่อเดือน			
	ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท	๒๓๑	๗๑.๗
	๑,๐๐๑ – ๒,๐๐๐ บาท	๔๒	๑๓.๐
	๒,๐๐๑ – ๓,๐๐๐ บาท	๒๓	๗.๑
	๓,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒๖	๘.๑
	รวม	๓๒๒	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖ และเป็นเพศชาย มีจำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๔

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๖๐ – ๗๐ ปี มีจำนวน ๒๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๗ อายุระหว่าง ๗๑ – ๘๐ ปี มีจำนวน ๕๒ คน คิดเป็น ร้อยละ ๑๖.๑ อายุระหว่าง ๘๑ – ๙๐ ปี มีจำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒

การศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มีจำนวน ๒๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๗ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘ มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๙

รายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๓๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง ๑,๐๐๑ – ๒,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง ๒,๐๐๑ – ๓,๐๐๐ มีจำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๑ มีรายได้ต่อเดือน ๓,๐๐๑ ขึ้นไป จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. สุขภาวะ ๒. การบริการ ๓. นันทนาการ และ ๔. รายได้ แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยภาพรวม

(n=๓๒๒)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. สุขภาวะ	๔.๒๒	๐.๔๓๓	มาก
๒. การบริการ	๔.๒๓	๐.๕๒๒	มาก
๓. นันทนาการ	๔.๒๒	๐.๔๙๕	มาก
๔. รายได้	๔.๑๘	๐.๕๑๔	มาก
ภาพรวม	๔.๒๑	๐.๔๕๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๑$, S.D. = ๐.๔๕๓) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับ สุขภาวะของผู้สูงอายุ ด้านสุขภาวะ

(n=๓๒๒)

ด้านสุขภาวะ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะที่ องค์กรจัดอย่างสม่ำเสมอ	๔.๔๖	๐.๖๙๓	มาก
๒. ท่านมีจิตอาสาในการเป็นแกนนำการสร้างเสริม สุขภาวะ	๔.๑๒	๐.๕๙๗	มาก
๓. ท่านมีความสามารถในการสร้างเสริมสุขภาวะ ให้กับตนเอง	๔.๓๑	๐.๖๖๔	มาก
๔. ที่อยู่อาศัยของท่านมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การมีสุขภาวะที่ดีของผู้สูงอายุ	๔.๑๗	๐.๗๕๑	มาก
๕. อบต.มีการให้บริการด้านกายภาพบำบัดให้แก่ ท่าน	๔.๑๖	๐.๗๔๔	มาก
๖. อบต.มีการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ไม่ให้ เจ็บป่วยอย่างสม่ำเสมอ	๔.๑๓	๐.๗๗๗	มาก
๗. อบต.ได้เข้ามาดูแลในการรักษาพยาบาล ผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ	๔.๑๗	๐.๖๘๙	มาก
๘. อบต.มีการจัดตรวจสุขภาพเป็นประจำ	๔.๒๔	๐.๗๐๓	มาก
ภาพรวม	๔.๒๒	๐.๔๔๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ ด้านสุขภาวะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๒$, S.D. = ๐.๔๔๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นด้านสุขภาวะ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับ
สภาวะ ด้านการบริการ

(n=๓๒๒)

ด้านการบริการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. อบต.มีการจัดตั้งศูนย์บริการแนะนำ แก้ปัญหาสำหรับผู้สูงอายุ	๔.๓๓	๐.๗๕๖	มาก
๒. อบต.มีรถบริการพยาบาลฉุกเฉินประจำ ตำบล	๔.๑๖	๐.๗๙๖	มาก
๓. อบต.มีบริการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ หมู่บ้าน	๔.๓๘	๐.๗๖๕	มาก
๔. เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถในการ ให้บริการ เช่น ตอบข้อสงสัยได้ตรงประเด็น ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาได้เหมาะสม	๔.๓๕	๐.๗๐๘	มาก
๕. เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติ หน้าที่ เช่น ไม่ขอสิ่งตอบแทน	๔.๑๘	๐.๖๗๗	มาก
๖. เจ้าหน้าที่มีการบริการความรับผิดชอบใน การปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี	๔.๒๕	๐.๗๔๓	มาก
๗. เจ้าหน้าที่มีความมุ่งมั่น ยินดี และเต็มใจ ให้บริการ	๔.๑๒	๐.๗๖๘	มาก
๘. อบต.มีการให้บริการครอบคลุมอุปการะ สำหรับท่าน	๔.๑๐	๐.๗๙๓	มาก
ภาพรวม	๔.๒๓	๐.๕๒๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อปัจจัยเกี่ยวกับสภาวะของผู้สูงอายุ
ด้านการบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๒๓, S.D. = ๐.๕๒๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
ด้านการบริการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อปัจจัยเกี่ยวกับ
สุขภาวะของผู้สูงอายุ ด้านนันทนาการ

(n=๓๒๒)

ด้านนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การ ร่วมงานบุญ งานประเพณี งานเทศกาล งาน ของเพื่อนบ้าน	๔.๓๗	๐.๗๑๓	มาก
๒. ท่านเข้าร่วมสนับสนุนโครงการปฏิบัติธรรมใน วันสำคัญสำหรับผู้สูงอายุ	๔.๒๑	๐.๗๕๙	มาก
๓. อบต.มีการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นบ้านสำหรับ ผู้สูงอายุ	๔.๑๒	๐.๗๕๔	มาก
๔. อบต.มีกิจกรรมงานอดิเรก เช่น การทำงาน ฝีมือ งานเย็บปักถักร้อย ทำอาหารคาวหวาน งานวาดภาพ ฟ้อนรำหรือเต้นรำ ร้องเพลง งานช่างไม้ การจัดสวน เป็นต้น	๔.๑๒	๐.๗๖๐	มาก
๕. อบต.มีกิจกรรมบริการอาสาสมัคร กิจกรรม ส่งเสริมความร่วมมือของชุมชน การถ่ายทอด ความรู้แก่คนรุ่นหลัง	๔.๑๖	๐.๗๕๙	มาก
๖. อบต.มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อ ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพทั้งด้านร่างกายและ จิตใจ	๔.๓๙	๐.๖๘๘	มาก
๗. มีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับผู้สูงอายุเช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น	๔.๑๔	๐.๖๘๗	มาก
๘. อบต.มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย และพักผ่อน ที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับ ท่าน	๔.๒๖	๐.๗๑๐	มาก
ภาพรวม	๔.๒๒	๐.๔๙๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ ด้านนันทนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๒$, S.D. = ๐.๔๙๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุกับปัจจัยเกี่ยวกับ สุขภาวะ ด้านรายได้

(n=๓๒๒)

ด้านรายได้	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. อบต. จัดสรรงบประมาณในการรักษาพยาบาลอย่างเพียงพอ	๔.๑๒	๐.๗๗๑	มาก
๒. อบต.ให้ทุนประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย	๔.๒๔	๐.๘๑๕	มาก
๓. อบต.จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง	๔.๑๘	๐.๗๐๑	มาก
๔. อบต.มีการจัดโครงการสินค้าราคาถูกมีคุณภาพ มาจำหน่ายในชุมชน	๔.๑๘	๐.๗๘๑	มาก
๕. อบต.ให้ความรู้ความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้สูงอายุ	๔.๑๒	๐.๗๔๔	มาก
๖. อบต.มีการส่งเสริมในด้านอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับวัย ของท่าน	๔.๑๘	๐.๗๕๕	มาก
๗. อบต.มีการจัดตั้งกองทุนชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือแก่ท่าน	๔.๑๕	๐.๖๙๕	มาก
๘. อบต.มีการจัดการส่วนลดพิเศษในการใช้บริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่างๆ ของรัฐ	๔.๒๓	๐.๗๕๙	มาก
ภาพรวม	๔.๑๘	๐.๕๑๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะ ด้านรายได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$, S.D. = ๐.๕๑๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมี ด้านรายได้ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สูงอายุกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย ๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน ๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ และ ๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

(n=๓๒๒)

สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับสัมฤทธิผล		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย	๔.๑๘	๐.๔๙๒	มาก
๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและ ชุมชน	๔.๑๗	๐.๕๒๑	มาก
๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ	๔.๒๓	๐.๕๑๗	มาก
๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ	๔.๑๖	๐.๕๒๙	มาก
ภาพรวม	๔.๑๘	๐.๔๙๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$, S.D. = ๐.๔๙๖) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้สูงอายุมี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย

(n=๓๒๒)

ระบบการจัดการที่ทันสมัย	ระดับสัมฤทธิ์ผล		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. อบต.มีระบบการจัดการที่ทันสมัยโดยยึด หลักความถูกต้อง รวดเร็วประหยัด และคุ้มค่า	๔.๔๐	๐.๖๘๖	มาก
๒. อบต.มีระบบสาธารณูปโภค เช่นไฟฟ้า ประปา ถนน ในชุมชนที่อาศัยอยู่ได้ดีเพียงใด	๔.๒๐	๐.๖๔๐	มาก
๓. อบต.มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการที่ทันสมัย	๔.๒๐	๐.๗๔๑	มาก
๔. อบต.มีการดูแลผู้สูงอายุให้มีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ท่านและรักษาพยาบาลผู้สูงอายุที่ต้องรับการดูแลพิเศษ	๔.๐๗	๐.๘๑๕	มาก
๕. ท่านมีความสะดวกในการขอรับบริการ ด้านการเงินและความสะดวกในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	๔.๑๗	๐.๘๒๓	มาก
๖. อบต.มีการให้บริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ท่านถึงชุมชน	๔.๑๒	๐.๗๒๒	มาก
๗. อบต.มีนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนด้านสวัสดิการ	๔.๒๐	๐.๗๓๓	มาก
๘. อบต.มีการอบรมให้ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุที่ทันสมัย	๔.๐๙	๐.๗๑๕	มาก
ภาพรวม	๔.๑๘	๐.๔๙๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$, S.D. = ๐.๔๙๒)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน

(n=๓๒๒)

ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน	ระดับสัมฤทธิ์ผล		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. อบต.มีการจัดทำกระบวนการปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุอย่างมีระบบและขั้นตอน ที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ	๔.๓๙	๐.๗๑๑	มาก
๒. อบต.มีจุดบริการให้ความรู้ด้วยความเต็มใจ	๔.๒๒	๐.๖๖๘	มาก
๓. เจ้าหน้าที่บริการผู้สูงอายุที่มาติดต่อด้วยวาจาไพเราะ	๔.๒๘	๐.๗๑๑	มาก
๔. การเดินทางไปไหนมาไหนของท่านมีความสะดวก	๓.๙๙	๐.๘๑๓	มาก
๕. บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต	๓.๙๔	๑.๐๓๖	มาก
๖. รัฐสวัสดิการให้การดูแลที่อยู่อาศัยเป็นอย่างดี	๔.๐๗	๐.๗๗๘	มาก
๗. อบต.มีการให้บริการอย่างเสมอภาค มีความยุติธรรม	๔.๒๔	๐.๗๘๒	มาก
๘. ท่านมีการดูแลจากอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุของชุมชน	๔.๒๒	๐.๗๓๒	มาก
ภาพรวม	๔.๑๗	๐.๕๒๑	มาก

ตารางที่ ๔.๙ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๗$, S.D. = ๐.๕๒๑)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ

(n=๓๒๒)

ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ	ระดับสัมฤทธิ์ผล		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. อบต.มีการให้บริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	๔.๓๒	๐.๗๗๐	มาก
๒. อบต.มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้สำหรับ ผู้สูงอายุได้รับการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง	๔.๒๐	๐.๗๕๓	มาก
๓. อบต.มีความรับผิดชอบในการให้บริการ	๔.๒๖	๐.๗๔๖	มาก
๔. อบต.มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ	๔.๑๐	๐.๘๑๔	มาก
๕. อบต.มีการจัดกิจกรรมออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ	๔.๒๙	๐.๗๙๓	มาก
๖. อบต.มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์สิทธิรับ บริการล่วงหน้า	๔.๑๕	๐.๗๘๖	มาก
๗. เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ มีความรู้ ความสามารถ	๔.๑๒	๐.๗๙๐	มาก
๘. อบต.มีความเหมาะสมและเพียงพอของสถานที่ รอรับบริการ	๔.๔๑	๐.๗๕๒	มาก
ภาพรวม	๔.๒๓	๐.๕๗๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๓$, S.D. = ๐.๕๗๑)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้าน
ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับ
สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

(n=๓๒๒)

สถานที่รองรับผู้สูงอายุ	ระดับสัมฤทธิ์ผล		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. อบต.มีสถานที่พักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ	๔.๑๖	๐.๖๙๒	มาก
๒. อบต.มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ	๔.๒๕	๐.๗๗๖	มาก
๓. อบต.มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ	๔.๑๔	๐.๗๓๘	มาก
๔. อบต.จัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ	๔.๒๐	๐.๘๑๘	มาก
๕. อบต.จัดพื้นที่สีเขียว หรือสวนสาธารณะเพื่อรองรับ ผู้สูงอายุ	๔.๐๓	๐.๗๘๑	มาก
๖. อบต.มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆสำหรับผู้สูงอายุ	๔.๒๐	๐.๗๕๔	มาก
๗. อบต.มีการบริการด้านการแพทย์เข้ามาตามสถานที่นั้นๆ	๔.๑๔	๐.๗๗๑	มาก
๘. อบต.มีสถานที่จัดกลุ่มทำกิจกรรมที่สอดคล้อง ตามความถนัดของผู้สูงอายุ	๔.๑๔	๐.๗๕๒	มาก
ภาพรวม	๔.๑๖	๐.๕๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๖, S.D. = ๐.๕๒๙)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ ๑ ผู้สูงอายุที่มี เพศ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ

(n=๓๒๒)

สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ		เพศ				t	Sig.
		ชาย (๑๕๙ คน)		หญิง (๑๖๓ คน)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑.	ระบบการจัดการที่ทันสมัย	๔.๑๖	๐.๔๖๕	๔.๒๐	๐.๕๑๘	-๐.๗๘๑	๐.๔๓๕
๒.	ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน	๔.๑๗	๐.๔๖๒	๔.๑๗	๐.๕๗๕	๐.๐๘๕	๐.๙๓๒
๓.	ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ	๔.๒๕	๐.๕๘๐	๔.๒๒	๐.๕๖๓	๐.๔๙๓	๐.๖๒๓
๔.	สถานที่รองรับผู้สูงอายุ	๔.๑๓	๐.๕๐๓	๔.๑๙	๐.๕๕๒	-๑.๐๕๓	๐.๒๙๓
	รวม	๔.๑๘	๐.๔๗๑	๔.๑๙	๐.๕๒๑	-๐.๓๑๐	๐.๗๕๗

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมจำแนกตาม เพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($t = -๐.๓๑๐$, $Sig. = ๐.๗๕๗$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ ผู้สูงอายุที่มี อายุ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ
ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา **จำแนก**
ตามอายุ

(n=๓๒๒)

สัมฤทธิ์ผลการจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ระบบการจัดการที่ ทันสมัย	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๐๐	๒	๑.๑๕๐	๔.๘๖๓**	๐.๐๐๘
	ภายในกลุ่ม	๗๕.๔๔๕	๓๑๙	๐.๒๓๗		
	รวม	๗๗.๗๔๕	๓๒๑			
๒. ผู้สูงอายุได้รับการ ดูแลอย่างดีจากรัฐ และชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๕.๐๐๑	๒	๒.๕๐๐	๙.๗๐๐**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๘๒.๒๒๙	๓๑๙	๐.๒๕๘		
	รวม	๘๗.๒๓๐	๓๒๑			
๓. ผู้สูงอายุและ ประชาชนมีความ พึงพอใจ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๘๒๔	๒	๑.๙๑๒	๖.๐๕๘**	๐.๐๐๓
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐.๖๖๙	๓๑๙	๐.๓๑๖		
	รวม	๑๐๔.๔๙๓	๓๒๑			
๔. สถานที่รองรับ ผู้สูงอายุ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๙๐	๒	๐.๘๔๕	๓.๐๖๐*	๐.๐๔๓
	ภายในกลุ่ม	๘๘.๐๘๔	๓๑๙	๐.๒๗๖		
	รวม	๘๙.๗๗๓	๓๒๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๐๑๕	๒	๑.๕๐๗	๖.๔๐๓**	๐.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๗๖.๐๑๖	๓๑๙	๐.๒๓๘		
	รวม	๗๙.๐๖๘	๓๒๑			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมจำแนกตามอายุ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ ($F = ๖.๔๐๓$, $Sig. = ๐.๐๐๒$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ แตกต่างกัน ในระบบการจัดการที่ทันสมัย ($F = ๔.๘๖๓$, $Sig. = ๐.๐๐๘$) ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน ($F = ๙.๗๐๐$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) และผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ ($F = ๖.๐๕๘$, $Sig. = ๐.๐๐๓$) ส่วนสถานที่รองรับผู้สูงอายุ ($F = ๓.๐๖๐$, $Sig. = ๐.๐๔๓$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างอย่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒ - ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในระบบการจัดการที่ทันสมัย

(n=๓๒๒)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ		
		๖๐ - ๗๐ ปี	๗๑ - ๘๐ ปี	๘๑ - ๙๐ ปี
		๔.๑๙	๔.๒๓	๓.๖๓
๖๐ - ๗๐ ปี	๔.๑๙	-	-๐.๐๔	๐.๕๖*
๗๑ - ๘๐ ปี	๔.๒๓	-	-	๐.๖๐*
๘๑ - ๙๐ ปี	๓.๖๓	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ - ๗๐ ปี และอายุ ๗๑ - ๘๐ ปี มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ระบบการจัดการที่ทันสมัย มากกว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๘๑ - ๙๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของสัมฤทธิ์ผล
การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน

(n=๓๒๒)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ		
		๖๐ - ๗๐ ปี	๗๑ - ๘๐ ปี	๘๑ - ๙๐ ปี
		๔.๑๘	๔.๒๒	๓.๓๔
๖๐ - ๗๐ ปี	๔.๑๘	-	-๐.๐๔	๐.๘๔*
๗๑ - ๘๐ ปี	๔.๒๒	-	-	๐.๘๘*
๘๑ - ๙๐ ปี	๓.๓๔	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ - ๗๐ ปี และอายุ ๗๑ - ๘๐ ปี มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชนมากกว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๘๑ - ๙๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ผู้สูงอายุที่มี การศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัด
นครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของสัมฤทธิ์ผล
การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุใน
ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ

(n=๓๒๒)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ		
		๖๐ - ๗๐ ปี	๗๑ - ๘๐ ปี	๘๑ - ๙๐ ปี
		๔.๒๕	๔.๒๕	๓.๕๐
๖๐ - ๗๐ ปี	๔.๒๕	-	๐.๐๐	๐.๗๕*
๗๑ - ๘๐ ปี	๔.๒๕	-	-	๐.๗๕*
๘๑ - ๙๐ ปี	๓.๕๐	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ - ๗๐ ปี และอายุ ๗๑ - ๘๐ ปี มีความ
คิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจมากกว่า
ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๘๑ - ๙๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของสัมฤทธิ์ผล
การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุใน
สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

(n=๓๒๒)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ		
		๖๐ - ๗๐ ปี	๗๑ - ๘๐ ปี	๘๑ - ๙๐ ปี
		๔.๑๖	๔.๑๙	๓.๖๘
๖๐ - ๗๐ ปี	๔.๑๖	-	-๐.๐๓	๐.๔๘*
๗๑ - ๘๐ ปี	๔.๑๙	-	-	๐.๕๑*
๘๑ - ๙๐ ปี	๓.๖๘	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ - ๗๐ ปี และอายุ ๗๑ - ๘๐ ปี มีความ
คิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ สถานที่รองรับผู้สูงอายุมากกว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ
๘๑ - ๙๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ผู้สูงอายุที่มี การศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ
ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ
ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๒๒)

สัมฤทธิ์ผลการจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ระบบการจัดการที่ ทันสมัย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๑๑	๓	๐.๕๗๐	๒.๓๘๕	๐.๐๖๙
	ภายในกลุ่ม	๗๖.๐๓๕	๓๑๘	๐.๒๓๙		
	รวม	๗๗.๗๔๕	๓๒๑			
๒. ผู้สูงอายุได้รับการ ดูแลอย่างดีจากรัฐและ ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๒๖	๓	๐.๖๔๒	๒.๓๙๔	๐.๐๖๘
	ภายในกลุ่ม	๘๕.๓๐๔	๓๑๘	๐.๒๖๘		
	รวม	๘๗.๒๓๐	๓๒๑			
๓. ผู้สูงอายุและ ประชาชนมีความพึง พอใจ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๙๕	๓	๐.๔๓๒	๑.๓๓๐	๐.๒๖๔
	ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๑๙๘	๓๑๘	๐.๓๒๕		
	รวม	๑๐๔.๔๙๓	๓๒๑			
๔. สถานที่รองรับ ผู้สูงอายุ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๕๑	๓	๐.๔๑๕	๑.๔๙๐	๐.๒๑๗
	ภายในกลุ่ม	๗๗.๖๑๖	๓๑๘	๐.๒๗๘		
	รวม	๘๙.๐๖๗	๓๒๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๕๑	๓	๐.๔๘๔	๑.๙๘๑	๐.๑๗๗
	ภายในกลุ่ม	๗๗.๖๑๗	๓๑๘	๐.๒๔๔		
	รวม	๗๙.๐๖๘	๓๒๑			

จากตารางที่ ๔.๑๘ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการ
จัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=๑.๙๘๑$, $Sig.= ๐.๑๗๗$) ดังนั้นจึง
ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความ
ความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๔ ผู้สูงอายุที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัด
นครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา **จำแนกตามรายได้**

(n=๓๒๒)

สัมฤทธิ์ผลการจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ระบบการจัดการที่ ทันสมัย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๖๖	๓	๐.๓๙๘	๑.๖๓๑	๐.๐๖๘
	ภายในกลุ่ม	๗๖.๕๘๐	๓๑๘	๐.๒๔๑		
	รวม	๗๗.๗๔๕	๓๒๑			
๒. ผู้สูงอายุได้รับการ ดูแลอย่างดีจากรัฐและ ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๑๖	๓	๐.๓๗๒	๑.๓๗๔	๐.๒๕๑
	ภายในกลุ่ม	๘๖.๑๑๔	๓๑๘	๐.๒๗๑		
	รวม	๘๗.๒๓๐	๓๒๑			
๓. ผู้สูงอายุและ ประชาชนมีความพึง พอใจ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๙๐	๓	๐.๙๓๐	๒.๐๙๗*	๐.๐๓๕
	ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๗๐๓	๓๑๘	๐.๓๒๐		
	รวม	๑๐๔.๔๙๓	๓๒๑			
๔. สถานที่รองรับ ผู้สูงอายุ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๑๔	๓	๐.๒๔๗	๐.๘๘๒	๐.๔๑๕
	ภายในกลุ่ม	๘๙.๐๓๓	๓๑๘	๐.๒๘๐		
	รวม	๘๙.๗๔๗	๓๒๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๕๘	๓	๐.๔๕๓	๑.๘๕๒	๐.๑๓๘
	ภายในกลุ่ม	๗๗.๗๑๐	๓๑๘	๐.๒๔๔		
	รวม	๗๙.๐๖๘	๓๒๑			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการ
จัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=๑.๘๕๒$, $Sig.= ๐.๑๓๘$) ดังนั้นจึงปฏิเสธ
สมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อ
สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ แตกต่างกันในด้าน ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ

($F=2.057$, $Sig.= 0.035$) ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างอย่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๐

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของสัมฤทธิ์ผล
การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุใน
สถานที่รองรับผู้สูงอายุ
($n=322$)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท	๑,๐๐๑ – ๒,๐๐๐ บาท	๒,๐๐๑ – ๓,๐๐๐ บาท	๓,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๔.๒๕	๔.๓๕	๓.๙๔	๔.๑๔
ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท	๔.๒๕	-	-๐.๑๐	๐.๓๑*	๐.๑๑
๑,๐๐๑ – ๒,๐๐๐ บาท	๔.๓๕	-	-	๐.๔๑*	๐.๒๑
๒,๐๐๑ – ๓,๐๐๐ บาท	๓.๙๔	-	-	-	-๐.๒๐
๓,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๑๔	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท ๑,๐๐๑ – ๒,๐๐๐ บาท ๒,๐๐๑ – ๓,๐๐๐ บาท และ ๓,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจมากกว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ที่มีรายได้ ๒,๐๐๑ – ๓,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๑ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามแรงจูงใจส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑ - ๔

(n=๓๒๒)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	-๐.๓๑๐	-	๐.๗๕๗	-	✓
๒.	อายุ	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	-	๖.๔๐๓	๐.๐๐๒	✓	-
๓.	การศึกษา	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	-	๑.๙๘๑	๐.๑๗๗	-	✓
๔.	รายได้ต่อเดือน	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ	-	๑.๘๕๒	๐.๑๓๘	-	✓

จากตารางที่ ๔.๒๑ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

ผู้สูงอายุที่มี เพศ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผู้สูงอายุที่มี อายุ ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ผู้สูงอายุที่มี การศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผู้สูงอายุที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไม่
แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ ๔.๒๒ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัด
นครราชสีมา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson' s Product Moment Correlation Coefficient)					
ตัวแปร	ระบบการ จัดการที่ ทันสมัย	ผู้สูงอายุได้รับ การดูแลอย่าง ดีจากรัฐและ ชุมชน	ผู้สูงอายุและ ประชาชนมี ความพึงพอใจ	สถานที่รองรับ ผู้สูงอายุ	รวม
สุขภาวะ	.๘๒๕**	.๘๒๐**	.๗๗๙**	.๗๗๑**	.๘๔๙**
การบริการ	.๘๑๙**	.๗๗๔**	.๘๒๒**	.๘๐๗**	.๘๕๘**
นันทนาการ	.๘๕๘**	.๘๓๘**	.๘๐๗**	.๘๑๐**	.๘๘๑**
รายได้	.๘๔๘**	.๘๒๔**	.๘๐๒**	.๗๘๓**	.๘๖๖**
รวม	.๙๑๒**	.๘๘๕**	.๘๗๔**	.๘๖๔**	.๙๔๐**

จากตารางที่ ๔.๒๒ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับ
สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัด
นครราชสีมา พบว่า

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย อยู่ในระดับสูง ($r=.๙๑๒^{**}$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน อยู่ในระดับสูง
($r=.885^{**}$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับสูง ($r=.874^{**}$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับสูง ($r=.864^{**}$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($R=.840^{**}$)

ตารางที่ ๔.๒๓ ผลสรุปสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับ
สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ที่	สมมติฐานการวิจัย	ความสัมพันธ์		เชิง	ระดับ	ผลการทดสอบ สมมติฐาน	
		มี	ไม่มี			ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของ ผู้สูงอายุกับด้านระบบการจัดการที่ ทันสมัย	✓	-	บวก	สูง	✓	-
๒	ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของ ผู้สูงอายุกับด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแล อย่างดีจากรัฐและชุมชน	✓	-	บวก	สูง	✓	-
๓	ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของ ผู้สูงอายุกับด้านผู้สูงอายุและประชาชน มีความพึงพอใจ	✓	-	บวก	สูง	✓	-
๔	ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของ ผู้สูงอายุกับด้านสถานที่รองรับ ผู้สูงอายุ	✓	-	บวก	สูง	✓	-
๕	ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของ ผู้สูงอายุ โดยภาพรวม	✓	-	บวก	สูง	✓	-

๔.๖ ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ ๔.๒๔ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ๔ ด้าน ดังนี้
ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ช้า	๔
๒.	ผู้สูงอายุยังขาดโอกาสได้รับความรู้การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับวัย และเพื่อให้เข้ากันได้กับเยาวชนรุ่นใหม่	๑

ตารางที่ ๔.๒๕ ข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรศึกษาระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์มีผลต่อการรับรู้และเข้าถึงบริการต่างๆของผู้สูงอายุและผู้ดูแล	๓
๒.	ควรดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อปท. รพ.สต. และคนในชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม ผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จ เช่น เรื่องงบประมาณ บุคลากรและองค์ความรู้ต่างๆ ในการดูแลผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมอบรมให้ความรู้ในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ในครอบครัว เป็นการสร้างความมั่นคงด้านรายได้	๒

**ตารางที่ ๔.๒๖ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุ
ได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน**

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดงบประมาณสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีชีวิตยืนยาวที่สุดเท่าที่จะยาวได้ และให้อยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี	๓
๒.	ผู้สูงอายุอาจจะไม่ได้รับการยกย่องจากสังคมเหมือนเดิม เยาวชนและหนุ่มสาวหลายคนมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้สูงอายุ เห็นคนรุ่นเก๋าล้าสมัยพูดไม่รู้เรื่อง และไม่มีประโยชน์	๑
๓	ผู้สูงอายุที่มีฐานะไม่ดี ไม่มีลูกหลานดูแลอุปการะเลี้ยงดู ไม่มีรายได้ หรือรายได้ไม่เพียงพอสำหรับการเลี้ยงชีพ ทำให้ได้รับความลำบาก	๒

**ตารางที่ ๔.๒๗ ข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล
หลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน**

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรส่งเสริมและสนับสนุน ด้านงบประมาณและด้านการพัฒนาและเสริมศักยภาพแก่กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ จัดอบรมให้ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ เช่น การดูแลด้านร่างกายและจิตใจ จัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมทางสังคมของครอบครัวหรือชุมชน	๓
๒.	ควรพัฒนาบทบาทของคนในครอบครัวและคนในชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ ในการพัฒนาและเตรียมตัวเป็นผู้สูงอายุที่ดี โดยจะต้องพึ่งพาตัวเองหรือดูแลตัวเองได้ และเก็บหอมรอมริบเล็กน้อยๆ เพื่ออนาคตข้างหน้า และสร้างความเข้าใจของคนครอบครัวในการให้ความสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุร่วมกัน	๒

ตารางที่ ๔.๒๘ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ผู้สูงอายุจะไม่ได้รับความเอาใจใส่และความอบอุ่นจากลูกหลานอย่างเพียงพอ	๓
๒.	ปัญหาผู้สูงอายุ ลูกหลานไปมาทำงานในเขตเมืองทิ้งพ่อแม่ให้อยู่บ้าน ทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างโดดเดี่ยว ไม่ได้รับการดูแล	๓
๓	ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแล ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคตสังคมไทยอาจกลายเป็นสังคมตะวันตกคือ ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่มีการทดแทนบุญคุณ บุตรหลานโตขึ้นก็จะไม่เลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่ชรา	๒

ตารางที่ ๔.๒๙ ข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้สูงอายุ เช่น บุตรหลาน ญาติหรือเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในสังคม ต้องให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุโดยการให้ข้อมูลเรื่องวิธีการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำเรื่องปัญหาสุขภาพ หรือวิธีการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง	๓
๒.	ควรให้บุตรหลาน หรือญาติต้องให้ความสำคัญกับ เรื่องการเงินของผู้สูงอายุโดยการหาอาชีพให้ผู้สูงอายุทำ เพื่อจะได้มีรายได้ไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น หรือ อาจจะต้องให้เงินผู้สูงอายุไว้ใช้จ่ายตามความเหมาะสม	๒

ตารางที่ ๔.๓๐ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านสถานที่
รองรับผู้สูงอายุ

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ผู้สูงอายุขาดการดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด ถูกหลักอนามัย	๓
๒.	ที่อยู่อาศัยโดยส่วนใหญ่มีความทรุดโทรมและไม่ปลอดภัยต่อผู้สูงอายุ	๓
๓	ที่อยู่อาศัย ห้องน้ำไม่เอื้อต่อการใช้งาน พื้นที่ภายในบ้านไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อย	๒

ตารางที่ ๔.๓๑ ข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล
หลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและ ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ	๓
๒.	รัฐควรจัดงบประมาณดูแลซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้มั่นคง	๓

๔.๗ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัด นครราชสีมา ซึ่งประกอบไปด้วย ๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย ๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจาก รัฐและชุมชน ๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ ๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ ซึ่งสรุปบท สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน ๑๒ คน ดังต่อไปนี้

๑.ระบบการจัดการที่ทันสมัย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีประเด็น ดังต่อไปนี้ การจัดการที่ทันสมัยต้องม ีความรู้และเป้าหมายที่ชัดเจนในระบบงาน คนในองค์กรจำเป็นต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของ องค์กรที่เราทำงานอยู่ให้ชัดเจน โปร่งใส ไม่มีวาระซ่อนเร้น^๑ และต้องศึกษาและพัฒนาตนเองในด้าน

^๑ สัมภาษณ์ ด.ต.เริงศักดิ์ เข้มทอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

ความรู้ใหม่ๆเพื่อรองรับระบบการจัดการสมัยใหม่^๒ ทั้งนี้จะต้องพัฒนาความสามารถของตนเองให้สูงขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย และต้องมุ่งมั่นกับงานที่ทำอยู่ตลอดเวลา^๓การบริหารงานต้องมีระบบในการจัดการการทำงานด้วยความเชื่อมั่น ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว^๔ จะต้องศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการทำงาน^๕ ต้องมีการนำเอาอุปกรณ์สมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน^๖ เป็นระบบการจัดการที่ดีด้วยคนที่ไม่มาก สะดวก รวดเร็ว ประชาชนมีความพอใจในการบริการ^๗มีการเตรียมงานอย่างดี ไม่มีการสับสน วุ่นวายในการทำงานทำงาน ทุกคนต่างรู้หน้าที่ของตนเองในระบบการจัดการที่ทันสมัย^๘ การปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ^๙ จะต้องเน้นหนักในเรื่องการปรับปรุงการทำงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ได้ความเชื่อถือและถูกต้อง^{๑๐}จะต้องมีจัดระบบที่ชัดเจนร่วมมือ ร่วมใจ และทำงานเป็นทีม^{๑๑}ต้องปฏิบัติตามนโยบายเป็นหลัก มีการกำกับ ตรวจสอบการทำงานอย่างสม่ำเสมอการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล^{๑๒}

สรุป การจัดการที่ทันสมัยต้องมีความรู้และพัฒนาตนเองในด้านความรู้ใหม่ๆเพื่อรองรับระบบการจัดการสมัยใหม่ ทั้งนี้จะต้องพัฒนาความสามารถของตนเองให้สูงขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย และต้องมุ่งมั่นกับงานที่ทำอยู่ตลอดเวลา การบริหารงานต้องมีระบบในการจัดการการทำงานด้วยความเชื่อมั่น ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว จะต้องเน้นหนักในเรื่องการปรับปรุงการทำงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ได้ความเชื่อถือและถูกต้อง จะต้องมีการจัดระบบที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

^๒ สัมภาษณ์ นายสมประสงค์ เทียงกลาง, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ นายไชยา โชควนิชกุล, ประธานสภาตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^๔ สัมภาษณ์ นางสาวพัชรินทร์ วีระแพทย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^๕ สัมภาษณ์นายสุรเชษฐ์ ปราบจะบก, รักษาการแทนหัวหน้าสำนักปลัด, ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์ นางสาวพรนรินทร์ ลิ้มกลาง, นักทรัพยากรบุคคล, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ นางสาวณัฐชานันท์ รุ่งเรือง, นักพัฒนาชุมชน, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^๘ สัมภาษณ์ นายจำลอง สมบุญทวงศ์, พนักงานจ้างทั่วไป, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^๙ สัมภาษณ์ นายสำราญ แหลมกลาง, ผู้ใหญ่บ้านเพิก หมู่ที่ ๑๒, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายประยุทธ์, ปลัดกลาง, ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลหลุมข้าว, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายจอย มุ่งคิมกลาง, ราษฎร หมู่ ๖, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายแก้ว บัวป้อม, ราษฎร หมู่ ๑๒, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีประเด็น ดังต่อไปนี้ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการ ผู้สูงอายุตนเองได้จากสวัสดิการ เพราะเป็นการช่วยลดภาระในด้านการพึ่งพาบุตรหลานที่ต้องมีภาระค่าใช้จ่ายประจำ^{๑๓} และเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ค่อยจะคงที่ถึงแม้ว่าจำนวนเงินที่ผู้สูงอายุจะได้รับในแต่ละคนมีความแตกต่างกันเพราะจำนวนเงินที่รัฐจัดสรรให้ก็จะให้ตามเบี้ยยังชีพที่ได้รับในแต่ละเดือน หากใช้ไม่หมดก็มีการออม สำหรับใช้ในยามจำเป็น เช่น ซื้อของใช้ที่อยากได้ เจ็บป่วยก็สามารถใช้เงินส่วนนี้เป็นค่ารักษาพยาบาล ไม่ต้องขอเพิ่มจากลูกหลาน^{๑๔} คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุก็ยังไม่ได้เปลี่ยนไปจากเดิมมากนัก เพราะผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพส่วนมากก็จะดำเนินชีวิตของตนเองเป็นปกติ ทั้งในเรื่องการใช้จ่ายใช้สอย ที่เปลี่ยนไปบ้างก็คือการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชนเพิ่มขึ้น^{๑๕} หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานอื่นๆให้ความสำคัญและมักจะจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญไปกว่านั้นคือการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุส่วนมากต่างก็มีความสุข^{๑๖} คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว อันเป็นเหตุมาจากอายุที่เพิ่มมากขึ้น การรักษา เบื้องต้น ก็ใช้บริการจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แต่ถ้าหากต้องการการรักษาเร่งด่วน ก็ต้องเหมารถไปรักษาที่คลินิกในเมืองค่าใช้จ่ายก็สูงไปด้วย เบี้ยยังชีพที่ได้รับก็นำไปเป็นค่าใช้จ่ายใน การเดินทาง แต่ก็ไม่เพียงพอ สำหรับใช้จ่ายในการเดินทาง^{๑๗} แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันคือพวกเขาต้องการให้หน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่ใกล้ชิดเขามากที่สุด^{๑๘} เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีรายได้ มีอาชีพเสริมที่พวกเขาพอจะทำได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้อง รอเงินอุดหนุนจากรัฐเพียงอย่างเดียว^{๑๙} ที่สำคัญผู้สูงอายุในชุมชนหลายคนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ แตกต่างกันหลายคนมีความรู้ และสามารถประกอบอาชีพได้แต่ขาดตลาดรองรับผลผลิต บางคนก็ขาดทุนในการประกอบอาชีพ หากผู้สูงอายุมีรายได้จากเบี้ยยังชีพ และมีรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพที่เขา

^{๑๓} สัมภาษณ์ ด.ต.เริงศักดิ์ เข้มทอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายสมประสงค์ เทียงกลาง, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายไชยา โชควนิชกุล, ประธานสภาตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นางสาวพัชรินทร์ วีระแพทย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗} สัมภาษณ์นายสุรเชษฐ์ ปราบจะบก, รักษาราชการแทนหัวหน้าสำนักปลัด, ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวพรนรินทร์ ลิ้มกลาง, นักทรัพยากรบุคคล, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางสาวณัฐชานันท์ รุ่งเรือง, นักพัฒนาชุมชน, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

ถนัด เขาก็จะไม่ต้องรอพึ่งเงินจากรัฐเพียงอย่างเดียว^{๒๐} ส่วนใหญ่มีความต้องการให้หน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เพิ่มขึ้น มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีโอกาสพูดคุยกัน แสดงความสามารถ ถ้าหากจะให้มีการสืบทอดทางวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับลูกหลาน^{๒๑} องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะจัดทำระบบสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนก็ยินดีให้ข้อมูล ในส่วนของกิจกรรมอื่นๆ ก็ต้องการให้หน่วยงานต่างๆ จัดให้บริการกับผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ เช่น กรณีไปติดต่อที่องค์การบริหารส่วนตำบล ก็ควรที่จะจัดที่ไว้สำหรับให้บริการผู้สูงอายุโดยตรงไม่ต้องให้ผู้สูงอายุต้องเข้าคิวรอ เพราะบางที่ผู้สูงอายุบางคนก็มีสุขภาพร่างกายไม่ค่อยดี และควรจัดกิจกรรมอื่นให้ เช่น การจัดกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ^{๒๒} จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายร่วมกัน จัดให้มีการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุตามหมู่บ้านหรือจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีบุตรหลานคอยดูแล ตลอดจนการจัดสถานที่ให้กับผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมทำนอกเหนือจากการเข้าวัด^{๒๓} อีกทางหนึ่งก็ควรประชาสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนได้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ศึกษาภูมิปัญญาให้คงอยู่ต่อไป^{๒๔}

สรุป ผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการ ผู้สูงอายุดูแลตนเองได้จากสวัสดิการ เพราะเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย ผู้สูงอายุต้องการให้หน่วยงานรัฐ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีรายได้มีอาชีพเสริมที่พวกเขาพอจะทำได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องรอเงินอุดหนุนจากรัฐเพียงอย่างเดียวที่สำคัญผู้สูงอายุในชุมชน ต้องการจัดกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายร่วมกัน จัดให้มีการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุตามหมู่บ้านหรือจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีบุตรหลานคอยดูแล ตลอดจนการจัดสถานที่ให้กับผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมทำนอกเหนือจากการเข้าวัด

๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีประเด็น ดังต่อไปนี้ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจ การบริการที่จัดให้กับผู้สูงอายุในรูปแบบสวัสดิการ และคนในชุมชนเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ร่วมกับครอบครัวของตนเองได้เป็นอย่างดีรวมทั้งการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุในหมู่บ้านและชุมชน^{๒๕} การบริการของเจ้าหน้าที่มีความรวดเร็วในการ

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายจำลอง สมบุญทวงศ์, พนักงานจ้างทั่วไป, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายสำราญ แผลมกลาง, ผู้ใหญ่บ้านเพิก หมู่ที่ ๑๒, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายประยุทธ์, ปลัดกลาง, ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลหลุมข้าว, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายจอย มุ่งคิมกลาง, ราษฎร หมู่ ๖, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายแก้ว บัวป้อม, ราษฎร หมู่ ๑๒, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕} สัมภาษณ์ ด.ต.เริงศักดิ์ เข็มทอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

ให้บริการมีกิจกรรมรยาพ มีมนุษย์สัมพันธ์และการให้บริการตรงความต้องการของผู้สูงอายุ^{๒๖}การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแล และจัดบริการตลอดจนกิจกรรม สำหรับผู้สูงอายุในศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน โดยการให้ความรู้ด้านวิชาการผู้สูงอายุ ความรู้ด้านการให้ความช่วยเหลือ^{๒๗} การให้บริการต่างๆแก่ผู้สูงอายุในชุมชนการตั้งทรัพยากรในชุมชนมาร่วมดำเนินงาน ทั้งนี้จะยึดหลักการชุมชนช่วยชุมชน^{๒๘} ซึ่งจากหลักการนี้ ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพสามารถเข้ามามีบทบาทพัฒนาผู้สูงอายุให้มีศักยภาพในชมรมผู้สูงอายุให้มีบทบาท ให้แกนนำผู้สูงอายุ และมีหน้าที่เป็นอาสาสมัคร^{๒๙} ส่งเสริมผู้สูงอายุให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข^{๓๐}ร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุในชุมชน ผู้สูงอายุที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากเท่าใด ความคงอยู่ของสถานภาพ ก็จะมีมากขึ้นทำให้เป็นไปในทางบวกมากขึ้น เมื่อเป็นไปในทางบวกมากขึ้นเท่าใด ความพึงพอใจในชีวิตก็จะมีมากขึ้นด้วย^{๓๑} ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความสามารถในการดูแลตนเอง และมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมได้ดี^{๓๒} ผู้สูงอายุมักประสบปัญหาสุขภาพที่ทรุดโทรมลง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการต้องพึ่งพิงผู้อื่นสิ่งนี้ทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกด้อย ในสายตาของบุคคลทั่วไป และมีผลต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุด้วย^{๓๓} ปัญหาหลักของผู้สูงอายุ ทำให้รายได้ลดน้อยลง ส่งผลต่อความสามารถในการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพ และส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ^{๓๔} เมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุทำให้ต้องเสียบทบาทในการทำงาน ผู้สูงอายุจึงเปลี่ยนจุดสนใจไปยังครอบครัว หาทบบาทใหม่ให้กับตนเอง ด้วยการเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยดูแลลูกหลานภายในบ้าน หากความสัมพันธ์ในครอบครัวดี จะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ^{๓๕} ความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ การมีสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัว รวมทั้งสังคมได้การดำเนินชีวิตประจำวันของ

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายสมประสงค์ เทียงกลาง, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายไชยา โชควนิชกุล, ประธานสภาตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวพัชรินทร์ วีระแพทย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์นายสุรเชษฐ์ ปราบจะบก, รักษาการแทนหัวหน้าสำนักปลัด, ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางสาวพรนรินทร์ ลีกลาง, นักทรัพยากรบุคคล, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นางสาวณัฐชานันท์ รุ่งเรือง, นักพัฒนาชุมชน, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายจำลอง สมบุญทวงศ์, พนักงานจ้างทั่วไป, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายสำราญ แหลมกลาง, ผู้ใหญ่บ้านเพิก หมู่ที่ ๑๒, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายประยุทธ์, ปลั่งกลาง, ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลหลุมข้าว, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายจอย มุ่งคิมกลาง, ราษฎร หมู่ ๖, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

ผู้สูงอายุ เพื่อการมีคุณค่าในชีวิต และเพิ่มความพึงพอใจตนเองของผู้สูงอายุ เช่น การช่วยเหลืองานของสมาชิกในครอบครัว และการพบปะสังสรรค์กับเพื่อน ญาติ เข้าร่วมในสมาคมต่าง ๆ การเข้ากลุ่มทางศาสนา การเป็นอาสาสมัครเพื่อสังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมภายนอกครอบครัว การทำงานในยามว่าง กิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจส่วนตัว และกิจกรรมภายในบ้าน เป็นต้น^{๓๖}

สรุป ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจ การบริการที่จัดให้กับผู้สูงอายุในรูปแบบสวัสดิการ เพื่อให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ร่วมกับครอบครัวของตนเองได้ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุ ในหมู่บ้านและชุมชน การบริการของเจ้าหน้าที่มีความรวดเร็วในการให้บริการกิริยามารยาท มนุษย์สัมพันธ์และการแสดงออก การให้บริการตรงความต้องการความเอาใจใส่และคุณภาพ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความสามารถในการดูแลตนเอง และมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมได้ เพื่อการมีคุณค่าในชีวิต และเพิ่มความพึงพอใจตนเองของผู้สูงอายุ เช่น การช่วยเหลืองานของสมาชิกในครอบครัว และการพบปะสังสรรค์กับเพื่อน ญาติ เข้าร่วมในสมาคมต่าง ๆ การเข้ากลุ่มทางศาสนา การเป็นอาสาสมัครเพื่อสังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมภายนอกครอบครัว การทำงานในยามว่าง กิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจส่วนตัว และกิจกรรมภายในบ้าน เป็นต้น

๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีประเด็น ดังต่อไปนี้ ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ มีความสำคัญอย่างมาก เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยรูปแบบของที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ดี ต้องลดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อผู้อยู่อาศัย^{๓๗} ความต้องการของผู้สูงอายุในการใช้ชีวิตประจำวันที่ลำบากยากขึ้น เนื่องด้วยสภาพร่างกาย สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย การต้องการคนดูแลช่วยเหลือ พออายุมากขึ้นอะไรๆ ก็เหมือนยากลำบากขึ้นในการใช้ชีวิตประจำวัน^{๓๘} มีสถานที่พักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ^{๓๙} มีมาตรฐานการออกแบบที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงวัย^{๔๐} เพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงวัย ซึ่งการออกแบบที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ การออกแบบให้มีสิ่งกีดขวางบนพื้นที่ให้น้อยที่สุด^{๔๑}ออกแบบเพื่อเหมาะกับผู้สูงอายุใช้งานได้ง่าย

^{๓๖} สัมภาษณ์ นายแก้ว บัวป้อม, ราษฎร หมู่ ๑๒, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๗} สัมภาษณ์ ด.ต.เริงศักดิ์ เข้มทอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายสมประสงค์ เทียงกลาง, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายไชยา โชควนิชกุล, ประธานสภาตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นางสาวพัชรินทร์ วีระแพทย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๑} สัมภาษณ์นายสุรเชษฐ์ ปราบจะบก, รักษาการแทนหัวหน้าสำนักปลัด, ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒.

สะดวกสบาย^{๔๒} และมีการจัดวางระบบไฟส่องสว่างทั้งกลางคืนและกลางวัน รวมถึงการจัดการ อุณหภูมิภายในบ้านให้เหมาะสมตลอดทั้งวัน เป็นต้น มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย^{๔๓} มีจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ^{๔๔} จัดพื้นที่สีเขียว หรือสวนสาธารณะ เพื่อรองรับ ผู้สูงอายุ มีการบริการด้านการแพทย์เข้ามา ตามสถานที่นั้นๆ^{๔๕} หน่วยงานภาครัฐ แก้ปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุนั้นรัฐควรสนับสนุนให้ลูกหลาน ให้เลี้ยงดูผู้สูงอายุ พ่อ แม่และญาติผู้ใหญ่ในรูปแบบครอบครัวใหญ่^{๔๖} ผู้สูงอายุเองก็ไม่ต้องการย้ายที่อยู่ อาศัย และต้องการอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลาน^{๔๗} ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุต้องเหมาะสมตามสถานภาพ อย่างทั่วถึง^{๔๘}

สรุป ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ ชีวิตได้อย่างมีความสุข ต้องลดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อผู้อยู่อาศัย มีสถานที่พักผ่อน สำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ มีมาตรฐานการออกแบบที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงวัย เพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย สำหรับผู้สูงวัย มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มี จัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ จัดพื้นที่สีเขียว หรือสวนสาธารณะ เพื่อรองรับผู้สูงอายุ สนับสนุนให้ลูกหลานให้เลี้ยงดูผู้สูงอายุ พ่อ แม่ และญาติผู้ใหญ่ในรูปแบบ ครอบครัวใหญ่ เนื่องจากผู้สูงอายุต้องการอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลาน ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุต้อง เหมาะสมตามสถานภาพอย่างทั่วถึง

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางสาวพรนรินทร์ ลิมกลาง, นักทรัพยากรบุคคล, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นางสาวณัฐชานันท์ รุ่งเรือง, นักพัฒนาชุมชน, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายจำลอง สมบุญทวงศ์, พนักงานจ้างทั่วไป, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นายสำราญ แหลมกลาง, ผู้ใหญ่บ้านเพิก หมู่ที่ ๑๒, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

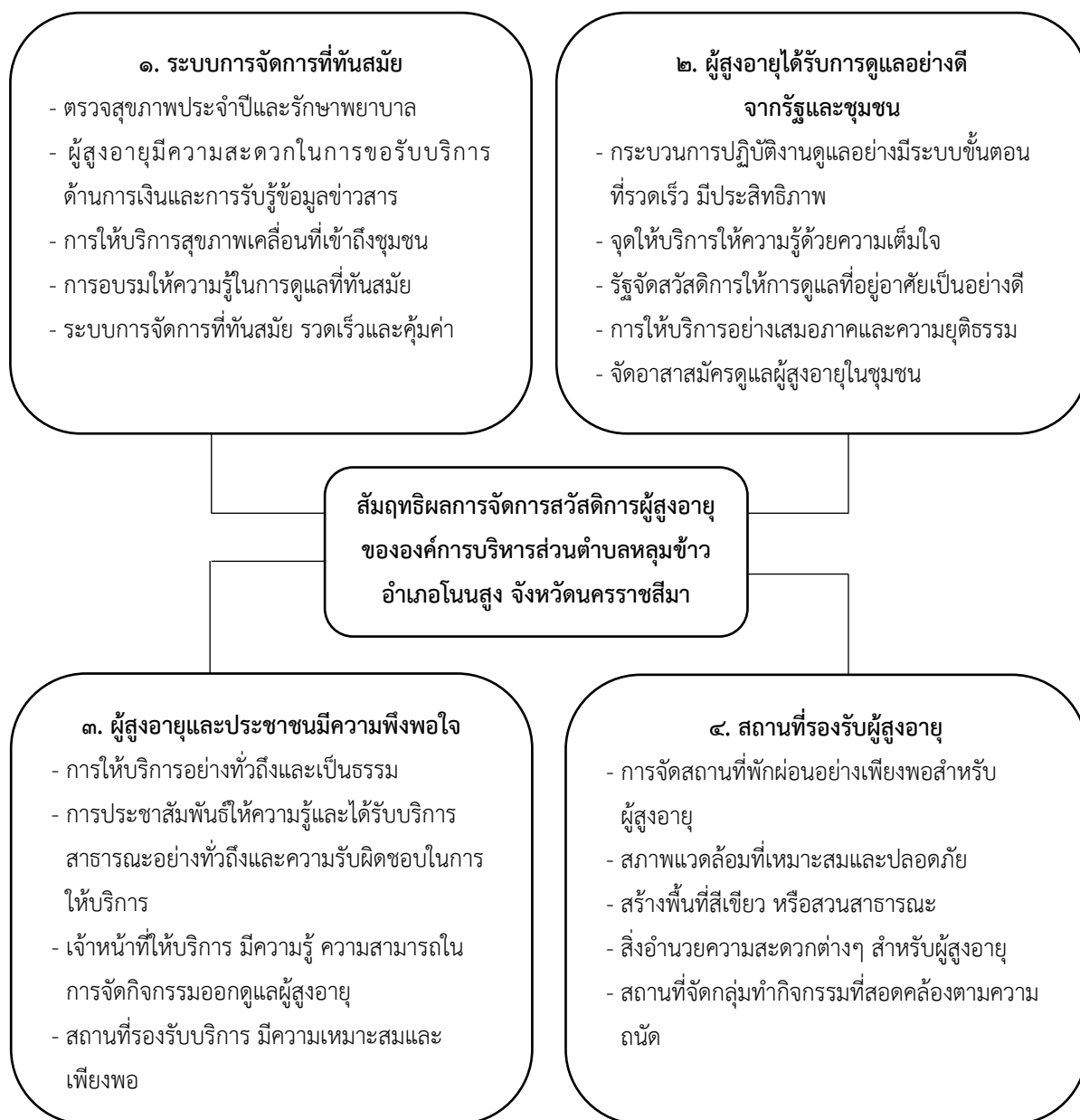
^{๔๖} สัมภาษณ์ นายประยุทธ์, ปลั่งกลาง, ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลหลุมข้าว, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นายจอย มุ่งคิมกลาง, ราษฎร หมู่ ๖, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๘} สัมภาษณ์ นายแก้ว บัวป้อม, ราษฎร หมู่ ๑๒, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๔.๘ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้จากการวิจัย “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” สรุปได้ว่า สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง ๔ ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ

๑.ระบบการจัดการที่ทันสมัย

การดูแลผู้สูงอายุให้มีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ท่านและรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ ที่ต้องรับการดูแลพิเศษมีความสะดวกในการขอรับบริการด้านการเงินและความสะดวกในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร การให้บริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ท่านถึงชุมชน มีระบบการจัดการที่ ทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็ว คุ่มค่า

๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน

การจัดทำกระบวนการปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุอย่างมีระบบและขั้นตอนที่รวดเร็ว มี ประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่บริการผู้สูงอายุที่มาติดต่อด้วยวาจาไพเราะ รัฐมีสวัสดิการให้การดูแลที่อยู่ อาศัยเป็นอย่างดี มีการให้บริการอย่างเสมอภาค มีความยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมี รายได้ มีอาชีพเสริมที่พวกเขาพอจะทำได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องรอเงินอุดหนุนจากรัฐ เพียงอย่างเดียว ที่สำคัญผู้สูงอายุในชุมชนต้องการจัดกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ

๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ

การให้บริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ได้รับบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง ความรับผิดชอบในการให้บริการการจัดกิจกรรมออกเยี่ยมเยียน ผู้สูงอายุเจ้าหน้าที่ให้บริการ มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสมและเพียงพอของสถานที่รองรับ บริการ การบริการของเจ้าหน้าที่มีความรวดเร็วในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ มนุษย์สัมพันธ์และการ แสดงออก การให้บริการตรงความต้องการความเอาใจใส่และคุณภาพ

๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

สถานที่พักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและ ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุจัดพื้นที่สีเขียว หรือสวนสาธารณะ เพื่อบริการผู้สูงอายุสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุจัดกลุ่มทำกิจกรรมที่สอดคล้องตามความถนัดของผู้สูงอายุ มีสถานที่ พักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ มีมาตรฐานการออกแบบที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงวัย เพื่อพัฒนาที่ อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงวัย มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มีจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ๔) เพื่อศึกษา ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๒๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๒ คน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖ มีอายุระหว่าง ๖๐ – ๗๐ ปี มีจำนวน ๒๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๗ การศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มีจำนวน ๒๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๗ รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๓๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗

๕.๑.๒ ข้อมูลปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๑$, S.D. = ๐.๔๕๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง ๔ ด้าน สรุปได้ ดังนี้

๑. สุขภาวะ ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๒$, S.D. = ๐.๔๓๓)

๒. การบริการ ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๓$, S.D. = ๐.๕๒๒)

๓. นันทนาการ ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๒$, S.D. = ๐.๔๙๕)

๔. รายได้ ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$, S.D. = ๐.๕๑๔)

๕.๑.๓ ข้อมูลสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$, S.D. = ๐.๔๙๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง ๔ ด้าน สรุปได้ ดังนี้

๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$, S.D. = ๐.๔๙๒)

๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๗$, S.D. = ๐.๕๒๑)

๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๓$, S.D. = ๐.๔๑๗)

๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๖$, S.D. = ๐.๕๒๙)

๕.๑.๔ ข้อมูลผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ต่อเดือน สรุปได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ผู้สูงอายุที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ($t = -๐.๓๓๐$, Sig. = ๐.๗๕๗) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๒ ผู้สูงอายุที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ($F = ๖.๔๐๓$, Sig. = ๐.๐๐๒) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๓ ผู้สูงอายุที่มี การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ($F = ๑.๙๘๑$, Sig. = ๐.๑๗๗) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๔ ผู้สูงอายุที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ($F = ๑.๘๕๒$, Sig. = ๐.๑๓๘) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๕.๑.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย อยู่ในระดับสูง ($r = ๐.๙๑๒^{**}$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากรัฐและชุมชนอยู่ในระดับสูง ($r=.885^{**}$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับสูง ($r=.874^{**}$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับสูง ($r=.864^{**}$)

ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($R=.840^{**}$)

๕.๑.๖ สรุปผลการสัมภาษณ์

สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ ด้าน ดังนี้

๑.ระบบการจัดการที่ทันสมัย การจัดการที่ทันสมัยต้องมีความรู้และพัฒนาตนเองในด้านความรู้ใหม่ๆ เพื่อรองรับระบบการจัดการสมัยใหม่ ทั้งนี้ต้องพัฒนาความสามารถของตนเองให้สูงขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย และต้องมุ่งมั่นกับงานที่ทำอยู่ตลอดเวลา การบริหารงานต้องมีระบบในการจัดการการทำงานด้วยความเชื่อมั่น ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว จะต้องเน้นหนักในเรื่องการปรับปรุงการทำงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ได้ความเชื่อถือและถูกต้อง จะต้องมีจัดระบบที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน ผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการ ผู้สูงอายุดูแลตนเองได้จากสวัสดิการ เพราะเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย ผู้สูงอายุต้องการให้หน่วยงานรัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีรายได้ มีอาชีพเสริมที่พวกเขาพอจะทำได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยที่ไม่ต้องรอเงินอุดหนุนจากรัฐเพียงอย่างเดียว ที่สำคัญผู้สูงอายุในชุมชนต้องการจัดกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายร่วมกัน จัดให้มีการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุตามหมู่บ้าน หรือจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีบุตรหลานคอยดูแลตลอดจนการจัดสถานที่ ให้กับผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมทำนอกเหนือจากการเข้าวัด

๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจ การบริการที่จัดให้กับผู้สูงอายุในรูปแบบสวัสดิการ เพื่อให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ร่วมกับครอบครัวของตนเองได้ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุในหมู่บ้านและชุมชน การบริการของเจ้าหน้าที่มีความรวดเร็วในการให้บริการมีกิจกรรมยามว่างที่สัมพันธ์และการแสดงออกดี การให้บริการตรงตามต้องการความเอาใจใส่และคุณภาพ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความสามารถในการดูแลตนเอง และมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมได้ เพื่อการมีคุณค่าในชีวิต และเพิ่มความพึงพอใจตนเองของผู้สูงอายุ เช่น การช่วยเหลืองานของสมาชิกในครอบครัว

และการพบปะสังสรรค์กับเพื่อน ญาติ เข้าร่วมในสมาคมต่าง ๆ การเข้ากลุ่มทางศาสนา การเป็นอาสาสมัครเพื่อสังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมภายนอกครอบครัว การทำงานในยามว่าง กิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจส่วนตัว และกิจกรรมภายในบ้าน เป็นต้น

๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ต้องลดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อผู้สูงอายุ มีสถานที่พักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ มีมาตรฐานการออกแบบที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มีจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ จัดพื้นที่สีเขียว หรือสวนสาธารณะ เพื่อรองรับผู้สูงอายุ สนับสนุนให้ลูกหลานให้เลี้ยงดูผู้สูงอายุ พ่อ แม่ และญาติผู้ใหญ่ในรูปแบบครอบครัวใหญ่ เนื่องจากผู้สูงอายุต้องการอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลาน ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุต้องเหมาะสมตามสภาพอย่างทั่วถึง

๕.๑.๗ สรุป ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย

๑.๑ ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ช้า

๑.๒ ผู้สูงอายุยังขาดโอกาสได้รับความรู้การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับวัย และเพื่อให้เข้ากันได้กับเยาวชนรุ่นใหม่

๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน

๒.๑ ขาดงบประมาณสำหรับดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีชีวิตยืนยาวที่สุดเท่าที่จะยาวได้ และให้อยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๒.๒ ผู้สูงอายุอาจจะไม่ได้รับการยกย่องจากสังคมเหมือนเดิม เยาวชนและหนุ่มสาวหลายคนมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้สูงอายุ เห็นคนรุ่นเก๋าล้าสมัยพูดไม่รู้เรื่องและไม่มีประโยชน์

๒.๓ ผู้สูงอายุที่มีฐานะไม่ดี ไม่มีลูกหลานดูแลอุปการะเลี้ยงดู ไม่มีรายได้ หรือรายได้ไม่เพียงพอสำหรับการเลี้ยงชีพ ทำให้ได้รับความลำบาก

๓. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ

๓.๑ ผู้สูงอายุจะไม่ได้รับความเอาใจใส่ และความอบอุ่นจากลูกหลานอย่างเพียงพอ

๓.๒ ปัญหาผู้สูงอายุ ลูกหลานไปมาทำงานในเขตเมืองทิ้งพ่อแม่ให้อยู่บ้าน ทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างโดดเดี่ยว ไม่ได้รับการดูแล

๓.๓ ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแล ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคต สังคมไทยอาจกลายเป็นสังคมตะวันตกคือ ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่มีการทดแทนบุญคุณ บุตรหลานโตขึ้นก็จะไม่เลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่ชรา

๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

๔.๑ ผู้สูงอายุขาดการดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด ถูกหลักอนามัย

๔.๒ ที่อยู่อาศัยโดยส่วนใหญ่มีความทรุดโทรม และไม่ปลอดภัยต่อผู้สูงอายุ

๔.๓ ที่อยู่อาศัย ห้องน้ำไม่เอื้อต่อการใช้งาน พื้นที่ภายในบ้านไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา

๑. ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมศักยภาพแก่กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ จัดอบรมให้ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ เช่น การดูแลด้านร่างกายและจิตใจ การ จัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมทางสังคมของครอบครัวหรือชุมชน

๒. ควรพัฒนาบทบาทของคนในครอบครัวและคนในชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ ในการพัฒนาและเตรียมตัวเป็นผู้สูงอายุที่ดี โดยจะต้องพึ่งพาตัวเองหรือดูแลตัวเองได้ และเก็บหอมรอมริบ เล็กๆ น้อยๆ เพื่ออนาคตข้างหน้า และสร้างความเข้าใจของคนครอบครัวในการให้ความสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุร่วมกัน

๓. ควรดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต. รพ.สต. และคนในชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม ผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จ เช่น เรื่องงบประมาณ บุคลากร และองค์ความรู้ต่างๆ ในการดูแลผู้สูงอายุโดยส่งเสริมอบรมให้ความรู้ในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ในครอบครัว เป็นการสร้างความมั่นคงด้านรายได้

๔. ควรให้บุตรหลาน หรือญาติต้องให้ความสำคัญกับ เรื่องการเงินของผู้สูงอายุโดยการหาอาชีพให้ผู้สูงอายุทำ เพื่อจะได้มีรายได้ไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น หรือ อาจจะต้องให้เงินผู้สูงอายุไว้ใช้จ่าย ตามความเหมาะสม

๕. ควรผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้สูงอายุ เช่น บุตรหลาน ญาติหรือเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในสังคม ต้องให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุโดยการให้ข้อมูลเรื่องวิธีการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำเรื่องปัญหาสุขภาพ หรือวิธีการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง

๖. ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และ ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ

๕.๒ อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” โดยรวมทั้ง ๔ ด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

๕.๒.๑ สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า สวัสดิการผู้สูงอายุที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าวดำเนินการจัดการมีระบบการจัดการที่ทันสมัย ผู้สูงอายุได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากรัฐและชุมชน ผู้สูงอายุและชุมชนมีความพึงพอใจและสถานที่รองรับผู้สูงอายุ ได้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างชัดเจน อีกทั้งมีกระบวนการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับจากผู้สูงอายุที่ได้รับการบริการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ **พระสุรชัย อยู่สาโก** ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนพฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนพฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การตระหนักในสุขภาพของวัยผู้สูงอายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุ แรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัวและแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสาธารณะสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง^๑ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ **มงคล ฤทธิรินทร์** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนางานด้านสวัสดิการสังคมของ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล” ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำภารกิจด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อยู่ในระดับมาก^๒ ซึ่งสอดคล้องกับ **สิริพร สุธัญญา** ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรม การดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนารถ กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรม การดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูง^๓ ซึ่งสอดคล้องกับ **ศิริสุข นาคะเสนีย์** ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุโดยภาพรวมอยู่

^๑ พระสุรชัย อยู่สาโก, “พฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พัฒนศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๕๐).

^๒ มงคล ฤทธิรินทร์, “การพัฒนางานด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล” , **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๖).

^๓ สิริพร สุธัญญา, “พฤติกรรม การดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนารถ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐).

ในระดับมากที่สุด^๔ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ พิมพิสุทธิ บัวแก้ว และรติพร ถึงผ้ง ได้ทำวิจัยเรื่อง “การดูแลสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทย” ผลการศึกษาพบว่า ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทยอยู่ในระดับปานกลาง^๕

๕.๒.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อภิปรายผลได้ ดังนี้

ผู้สูงอายุที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ความคิดเห็นของผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่า เพศ ไม่มีผลต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องจาก สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ เพศ ของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ นาควิจิตร ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองและความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมี เพศ สถานภาพสมรสและลักษณะครอบครัวที่ต่างกันมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองไม่แตกต่างกัน^๖

ผู้สูงอายุที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ ๐.๐๑ ทำให้รู้ว่า อายุมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องจาก สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับอายุของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ ทองคำ ได้วิจัย

^๔ ศิริสุข นาคะเสนีย์, “พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร”, วารสารวิจัยรำไพพรรณี, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (เดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๖๑).

^๕ พิมพิสุทธิ บัวแก้ว และรติพร ถึงผ้ง, “การดูแลสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทย”, วารสารสมาคมนักวิจัย, ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๙).

^๖ เบญจมาศ นาควิจิตร, “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองและความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร”, ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๕๑).

เรื่อง “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ในอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลตนเองแตกต่างกัน^๗

ผู้สูงอายุที่มี การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่าการศึกษามีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องจาก สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการศึกษาของผู้สูงอายุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพร สุธัญญา ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนาถ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิต แตกต่างกัน เพราะ ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าผู้สูงอายุ ที่ไม่มีการศึกษา^๘

ผู้สูงอายุที่มี รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ได้ว่า รายได้ ไม่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องจาก สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชาติ มาแก้ว ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุในเขตตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน^๙

^๗ เตือนใจ ทองคำ, “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ในอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๔๙).

^๘ สิริพร สุธัญญา, “พฤติกรรมการดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนาถ กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาสังคม*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐).

^๙ อนุชาติ มาแก้ว, “รูปแบบการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุในเขต ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมให้มีการอบรมในการให้บริการสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง

๒. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ของการบริหารงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมผู้สูงอายุมากขึ้น เพื่อเป็นเสริมสร้างสุขภาวะให้ดียิ่งขึ้น

๓. ส่งเสริมให้ผู้รับผิดชอบในการให้บริการผู้สูงอายุ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้มากยิ่งขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ได้รับรู้และรับทราบข้อมูลข่าวสารหรือแผนขั้นตอนในการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

๒. ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานควรดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่อง จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบล

๓. ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และให้บริการผู้สูงอายุด้วยความเป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าหน้าที่เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาสวัสดิการร่วมกับผู้สูงอายุ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. ควรทำการวิจัยที่ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

๒. ควรศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการบูรณาการระหว่างรัฐประศาสนศาสตร์กับพระพุทธศาสนา

๓. ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกระบวนการทำงานต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กรมประชาสัมพันธ์. รายงานประจำปี ๒๕๒๙. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซต, ๒๕๒๙.

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖.

กรุงเทพมหานคร: เจเอสการพิมพ์, ๒๕๔๗.

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙). ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๙). กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ, ๒๕๕๕.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘.

ชนวัฒน์ โกญจนวรรณ. การจัดการสารสนเทศสำหรับผู้นำองค์กรและผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท, ๒๕๕๐.

ชินทร์ เพ็ชฌุฬาศิษฐ์. แนวทางและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุใน ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, ๒๕๕๘.

ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ. การจัดการสารสนเทศเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท, ๒๕๔๘.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์, ๒๕๔๑.

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๕.

_____. การจัดการความรู้. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท, ๒๕๕๐.

ณัฐยา สินตระการผล. การบริหารจัดการนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท, ๒๕๕๐.

เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล. การจัดการทรัพยากรบุคคลพื้นฐานแนวคิดเพื่อการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทศพร ศิริสัมพันธ์. การบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management). กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณ. สามประสานในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในนานาสาระจากรวมพลังเพื่อการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี. นนทบุรี: สถาบันพัฒนาสถาบันพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๕๖.
- นภาพร ชัยวรรณและแซก ชารีชิมเมอร์. การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากรศาสตร์, ๒๕๕๓.
- นาริรัตน์ จิตรมนตรีและนวลชนิษฐ์ ลิขิตลือชา. หลักประกันสุขภาพ : บทเรียนจากประเทศในเอเชีย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐.
- นิศา ชูโต. คนชาวไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- ประสิทธิ์ ทัพพุมและครรชิต มาลัยวงศ์. การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้ากรุ๊ป, ๒๕๔๙.
- พนิต ภูจินดา. แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๘.
- พยัต วุฒิรงค์. การจัดการนวัตกรรมจากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี.พี. 1991, ๒๕๕๕.
- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๖๐. ราชกิจจานุเบกษา ๑๓๔ (๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานวิชาการ, ๒๕๖๐.
- พิชาย รัตนดิกลง ญ ภูเก็ต. องค์การและการบริหารจัดการ. นนทบุรี: บริษัท อิงค์ ปิยอนงค์ บุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๘.
- พิทยา บวรวัฒนา. ทฤษฎีองค์การสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. วิธีวิทยาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ, ๒๕๔๘.
- พิสนุ ฟองศรี. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๕๓.
- ภูษิต วงศ์หล่อสายชล. การจัดการดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.๒๕๕๙. นครปฐม: บริษัท
พรินเตอร์ จำกัด 999 อาคารศูนย์การเรียนรู้ชั้น ๒ มหาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย
๔ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล, ๒๕๖๐.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับพระราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. พิมพ์ครั้งที่ ๖.
กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทรัพย์ จำกัด, ๒๕๓๗.
- วันทนี วาสิกะสินและคณะ. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมสังคมสงเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ ๕.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๕.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. แนวคิดด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมไทย ลักษณะการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. ขอนแก่น :
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒.
- สาธิต พะเนียงทอง. หลักการจัดการ Supply การจัดหาเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
บัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสคนพิการ. ผู้สูงอายุพระราชบัญญัติ การ
ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.๒๕๔๖. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๖.
- สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ. พระราชบัญญัติ
ผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๖.
- สิปนันท เกตุทัต. แนวคิดในการวิจัยและพัฒนาในอนาคตของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิชั่น
พรินท์ มีเดีย จำกัด, ๒๕๕๔.
- สุพรรณ ไชยอำพร และสนธิ สมัคการ. คุณภาพชีวิตของคนไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนา
บริหารศาสตร์, ๒๕๕๖.
- สุรกุล เจนอบรม. วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบของผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: นิธิ
แอมเวอร์ไทยซิงกรุ๊ป. ๒๕๕๑.
- สุรพล สุยะพรหม และคณะ. ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุรพล สุยะพรหม และคณะ. **พื้นฐานทางการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

สุวรี ศิริโกการภิรมย์. **การวิจัยทางการศึกษา**. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖.

อนิวัช แก้วจำนงค์. **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นำศิลป์ โฆษณา, ๒๕๕๖.

อภิญญา เวชยชัย. **การศึกษาโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชน. โครงการวิจัยและพัฒนานโยบายระบบบริการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข**. นนทบุรี: โรงพิมพ์กองวิชาการ, ๒๕๕๕.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

กฤษฎณา บุรณะพงศ์. “ผู้สูงอายุกับการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวในการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนในกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์สาทรณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

เตือนใจ ทองคำ. “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ในอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙.

เบญจมาศ นาควิจิตร. “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองและความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร”. **ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑.

ประอรนุช เชื้อถือ. “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทครอบครัวในการส่งเสริมสุขภาพ กับพฤติกรรม การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ”. **วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๘.

ปราณี กองจินดา. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบชิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู”. **วิทยานิพนธ์ ค.ม.หลักสูตรและการสอน**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พรอนันต์ กิตติมั่นคง. “การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๕๗.
- พระสุรชัย อยู่สาโก. “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอนาทม จันทบุรี”. **วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๕๐.
- ภัชรบถ ฤทธิ์เต็ม. “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมในวัด”. **สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- สมควร จำเริญทัศน์. “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทางสัณธ์เขต ๒”. **วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ๒๕๕๓.
- สมพร เชื้อพันธ์. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน**. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๗.
- สิริพร สุธัญญา. “พฤติกรรมการดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนาด กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาสังคม**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐.
- สุดา ศิลากุล. การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี. **วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘.
- อนุชาติ มาแก้ว. “รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อผู้สูงอายุในเขตตำบลหัวถนน อำเภอท่า ตะโก จังหวัด นครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- อมรรัตน์ แยมกุล. “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์”. **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อรทัย จันใด. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร”. **วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

(๓) รายงานวิจัย:

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “โครงการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: เพ็ญวานิสัย, ๒๕๕๘.

นรนิติ เศรษฐบุตรและคณะ. “การเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **รายงานวิจัยร่วมกันระหว่างไทย-ญี่ปุ่น**. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก๊อปปี้, ๒๕๕๕.

พระครูพิพิธสุตาทร, ดร.และคณะ. “การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง” **รายงานการวิจัย**. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระครูสุเมธธรรมธาดา และคณะ. “การจัดการกองทุนสวัสดิการกลุ่มสังฆะสมทรัพย์ตามแนวพุทธของวัดในจังหวัดพิษณุโลก”. **รายงานการวิจัย**. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

ระพีพรรณ คำหอมและคณะ, “โครงการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ” สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก, ๒๕๕๗.

(๔) วารสาร:

จุฑารัตน์ แสงทอง. “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ภาวะสูงวัยอย่างมีคุณภาพ”. **วารสารกึ่งวิชาการ**. ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๖๐).

พจน์ อร่ามวัฒนานนท์และคณะ. “สัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบาย ๓๐ บาท รักษาทุกโรคไปปฏิบัติในช่วงปี ๒๕๔๕ – ๒๕๕๔” **วารสาร RMUTT Global Business and Economics Review**. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘).

พิมพ์สุทธิ์ บัวแก้วและรติพร ถึงฝั่ง. “การดูแลสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทย”. **วารสารสมาคมนักวิจัย**. ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๙).

บรรณานุกรม (ต่อ)

รุจิรัตน์ พัฒนธนาบุตรและคณะ. “องค์ประกอบของสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการเชิงนวัตกรรม”. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑).

วิเชียร เส้นทองและคณะ. “สัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ไทยของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ”. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๗).

ศิริสุข นาคะเสนีย์. “พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร”. วารสารวิจัยรำไพพรรณี. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๖๑).

สมจันทร์ ศรีปรัชยานนท์. “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติกับการสร้างสุขภาวะชุมชนตามวิถีพุทธในจังหวัดลำปาง”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๐).

สุดาร์ตน์ สุดสมบูรณ์. “สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย”. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๗): ๗๗-๘๐.

(๕) เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่นๆ:

แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี (๒๕๖๑-๒๕๖๔) องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา, (อัดสำเนา)

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว: ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.lumkhaw.go.th/index.php. [๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

ชมพูนุท พรหมภักดี. บทความทางวิชาการ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: library.senate.go.th [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐].

นางวิลาวัณย์ คัดเชียงแสน. หลักการบริหาร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org>, [๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๗) ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ กฎหมาย พระราชบัญญัติ ฯลฯ ที่ไม่ปรากฏผู้แต่ง

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ (๑) ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๕๕).

กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ, ๒๕๕๓.

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ, ๒๕๕๓.

(๖) สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ ด.ต.เร็กซ์ดี เข้มทอง. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นายสมประสงค์ เทียงกลาง. รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นายไชยา โชควนิชกุล. ประธานสภาตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นางสาวพัชรินทร์ วีระแพทย์. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นายสุรเชษฐ์ ปราบจะบก. รักษาการแทนหัวหน้าสำนักปลัด, ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นางสาวพรนรินทร์ ลี้มกลาง. นักทรัพยากรบุคคล, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นางสาวณัฐชานันท์ รุ่งเรือง. นักพัฒนาชุมชน, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นายจำลอง สมบุญทวงศ์. พนักงานจ้างทั่วไป, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นายสำราญ แหลมกลาง. ผู้ใหญ่บ้านเพิก หมู่ที่ ๑๒, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นายประยุทธ์ ปลั่งกลาง. ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลหลุมข้าว, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นายจอย มุ่งคิมกลาง. ราษฎร หมู่ ๖, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

_____ นายแก้ว บัวป้อม. ราษฎร หมู่ ๑๒, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

๒. ภาษาอังกฤษ:

Dale, Ernest. **Management : Theory and Practice**. New York: Mc Graw – Hill Book Co, 1973

Hutechinson, John G. **Organiztion : Theory and Classical Concepts**. New York: Holt. Ginchart and Winston, 1976.

Katz, D and R. Kahn, **The Social Psychology of Organnization**, New York: Jogn Wiley & Sons., 1966.

Stephen P. Robbins and mary Coulter, **Management**, 5th ed. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 1996.

World Health Organization. **A Picture of health : A review and annotated of the health of young peple in developing countries**. geneva: WHO., 1995.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๕๕

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปรีชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวិจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุธะพรม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๐๓๐๔/๑๐

รศ.ดร.สุพจน์ สุธะพรม

๗ ม.ค. ๒๕๖๒

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๙๙

บันทึกข้อความ

สำนักงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๕๕

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.จิตวุฒิ หมั่นมี

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปรีชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน
โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๙๙

ทรงเจตน์จิตร ๒๐๖๑

๐๐๑๑๑
๘๒๐๓
(ผศ.ดร.จิตวุฒิ หมั่นมี)
ม. / ม.อ. / ๒๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/ว ๒๕๙

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปรีชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน
โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๙๙

๑๙๐๐/๓๓-ใบตรวจแก้ไข/เพื่อจัดพิมพ์ใบวิจัย

๓๐/๑๑/๖๑
ดร.รัฐพล เย็นใจมา
๓๐/๑๑/๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๕๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/ว ๒๕๕

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุกรณ์

เนื่องด้วย พระสมุห่สมประสงศ์ ฉายา ปรีชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติเคราะห้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุกรณ์

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาการจัดการเชิงพุทธและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๕. ๒๕๖ / ๕๖

ผู้ประสานงาน : พระสมุห่สมประสงศ์ ปรีชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๕๔

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.สุริยา รักษาเมือง

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปรีชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ดร.สุริยา รักษาเมือง
๓ ม.ค. ๒๕๖๒

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน
โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๓๙

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ข้อที่	สภาวะของผู้สูงอายุ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๖	อบต. มีการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ไม่ให้เจ็บป่วยอย่างสม่ำเสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	อบต.ได้เข้ามาดูแลในการ รักษาพยาบาลผู้สูงอายุอย่าง เพียงพอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	อบต. มีการจัดตรวจสุขภาพ ประจำปี	๐	๐	+๑	+๑	+๑	๓	๐.๖	ใช้ได้
๒. การบริการ									
๑	อบต.มีการจัดตั้งศูนย์บริการ แนะนำแก้ปัญหาสำหรับผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	อบต.มีรถบริการพยาบาลฉุกเฉิน ประจำตำบล	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	อบต.บริการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ที่หมู่บ้าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	อบต.มีความรู้ ความสามารถในการให้บริการ เช่น ตอบข้อสงสัย ได้ตรงประเด็น ให้คำแนะนำและ ช่วยแก้ปัญหาได้เหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	อบต. มีความซื่อสัตย์สุจริตในการ ปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่ขอสิ่งตอบแทน	๐	๐	+๑	+๑	+๑	๓	๐.๖	ใช้ได้
๖	อบต.มีการบริการความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	สภาวะของผู้สูงอายุ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๗	เจ้าหน้าที่มีความมุ่งมั่น ยินดี และ เต็มใจให้บริการ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	อบต.มีการให้บริการครอบคลุม อุปการะสำหรับท่าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. นันทนาการ									
๑	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทาง สังคม ได้แก่ การร่วมงานบุญ งาน ประเพณี งานเทศกาล งานของ เพื่อนบ้าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	ท่านเข้าร่วมสนับสนุนโครงการ ปฏิบัติธรรมในวันสำคัญสำหรับ ผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	อบต. มีการจัดกิจกรรมกีฬา พื้นบ้านสำหรับผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	อบต. มีกิจกรรมงานอดิเรก เช่น การทำงานฝีมือ งานเย็บปักถักร้อย งานวาดภาพ ฟ้อนรำหรือ เต้นรำ ร้องเพลง งานช่างไม้ การ จัดสวน เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	อบต. มีกิจกรรมบริการอาสาสมัคร กิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือของ ชุมชน การถ่ายทอดความรู้แก่คน รุ่นหลัง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

S. Jern.

ข้อที่	สภาวะของผู้สูงอายุ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๖	อบต.มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริม และพัฒนา บุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	อบต.มีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับ ผู้สูงอายุเช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	อบต.มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย และพักผ่อน ที่เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับท่าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔. รายได้									
๑	อบต.จัดสรรงบประมาณในการ รักษาพยาบาลอย่างเพียงพอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	อบต.ให้ทุนประกอบอาชีพสำหรับ ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	อบต.จัดสรรงบประมาณเพื่อ ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุอย่าง ต่อเนื่อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	อบต.จัดโครงการสินค้าราคาถูกมี คุณภาพมาจำหน่ายในชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	อบต.ให้ความรู้ความเข้าใจในการ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	สภาวะของผู้สูงอายุ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๖	อบต.มีการส่งเสริมในด้านอาชีพ เสริมที่เหมาะสมกับวัย ของท่าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	อบต.มีการจัดตั้งกองทุนชุมชน เพื่อให้การช่วยเหลือแก่ท่าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	อบต.การจัดการส่วนลดพิเศษใน การใช้บริการสาธารณูปโภค และ สาธารณูปการต่าง ๆ ของรัฐ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับ สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย									
๑	อบต.มีระบบการจัดการที่ทันสมัย โดยยึด หลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และคุ้มค่า	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	อบต.มีระบบ สาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ในชุมชนที่ อาศัยอยู่ได้ดีเพียงใด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๓	อบต.มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน บริการที่ทันสมัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	อบต.มีการดูแลผู้สูงอายุให้มีการ จัดตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ ท่านและรักษาพยาบาลผู้สูงอายุที่ ต้องการดูแลพิเศษ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	ท่านมีความสะดวกในการขอรับ บริการ ด้านการเงินและความ สะดวกในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	อบต.มีการให้บริการสุขภาพ เคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ท่าน ถึงชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	อบต.มีนโยบายและแนวทาง ปฏิบัติที่ชัดเจนด้านสวัสดิการ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	อบต.อบรมให้ความรู้ในการดูแล ผู้สูงอายุที่ทันสมัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจาก รัฐและชุมชน									
๑	อบต.มีการจัดทำกระบวนการ ปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุอย่างมี ระบบและขั้นตอนที่รวดเร็ว มี ประสิทธิภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๒	อบต.มีจุดบริการให้ความรู้ด้วย ความเต็มใจ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	เจ้าหน้าที่บริการผู้สูงอายุที่มา ติดต่อด้วยวาจาไพเราะ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	การเดินทางไปไหนมาไหนของ ท่านมีความสะดวก	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๕	บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพียงพอต่อ การดำเนินชีวิตของท่าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	รัฐสวัสดิการให้การดูแลที่อยู่อาศัย ของท่านเป็นอย่างดี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	อบต.การให้บริการอย่างเสมอภาค มีความยุติธรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	ท่านมีการดูแลจากอาสาสมัครดูแล ผู้สูงอายุของชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. ผู้สูงอายุหรือประชาชนมีความพึง พอใจ									
๑	อบต.มีการให้บริการอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	อบต.มีการประชาสัมพันธ์ให้ ความรู้สำหรับผู้สูงอายุได้รับ บริการสาธารณะอย่างทั่วถึง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๓	อบต.มีความรับผิดชอบในการ ให้บริการ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	อบต.มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารใหม่ ๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	อบต.มีการจัดกิจกรรมออกเยี่ยม เยือนผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	อบต.มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ สิทธิรับบริการล่วงหน้า	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ มีความรู้ ความสามารถ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	อบต.ความเหมาะสมและเพียงพอ ของสถานที่รองรับบริการ	๐	๐	+๑	+๑	+๑	๓	๐.๖	ใช้ได้
๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ									
๑	อบต.มีสถานที่พักผ่อนสำหรับ ผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	อบต.มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรม สำหรับผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	อบต.มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย สำหรับผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๔	อบต.จัดการสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	อบต.จัดพื้นที่สีเขียว หรือ สวนสาธารณะ เพื่อรองรับ ผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	อบต.มีสิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆสำหรับผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	อบต.มีบริการด้านการแพทย์ เข้ามาตามสถานที่นั้นๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	อบต.มีสถานที่จัดกลุ่มทำกิจกรรม ที่สอดคล้องตามความถนัดของ ผู้สูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๗๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนนทบุรี
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เรียน นายชิน กอนจจอหอ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปราสาท อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอนนทบุรี
จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลของท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๙๙

- อินทร์ วัฒนวิทย์

นายชิน กอนจจอหอ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปราสาท

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a3	270.53	1886.257	.751	.993
a4	270.57	1885.220	.772	.993
a5	270.57	1890.599	.773	.993
a6	270.60	1886.869	.839	.993
a7	270.57	1887.151	.823	.993
a8	270.67	1888.851	.842	.993
b1	270.17	1877.316	.926	.993
b2	270.53	1887.016	.814	.993
b3	270.47	1884.602	.831	.993
b4	270.50	1886.603	.811	.993
b5	270.70	1892.010	.767	.993
b6	270.33	1882.851	.839	.993
b7	270.63	1890.447	.801	.993
b8	270.73	1893.720	.760	.993
c1	270.43	1884.668	.824	.993
c2	270.47	1885.085	.824	.993
c3	270.57	1888.254	.807	.993
c4	270.50	1884.879	.835	.993
c5	270.53	1888.189	.797	.993
c6	270.37	1883.620	.831	.993
c7	270.57	1888.668	.801	.993
c8	270.47	1885.637	.817	.993
d1	270.50	1884.466	.841	.993
d2	270.50	1884.810	.797	.993

S. J. R.

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
d3	270.57	1887.840	.813	.993
d4	270.50	1885.983	.819	.993
d5	270.53	1886.326	.824	.993
d6	270.37	1880.654	.871	.993
d7	270.53	1889.430	.780	.993
d8	270.47	1884.051	.839	.993
e1	270.43	1885.495	.813	.993
e2	270.63	1890.516	.800	.993
e3	270.53	1888.326	.757	.993
e4	270.67	1890.506	.817	.993
e5	270.40	1885.490	.808	.993
e6	270.70	1891.045	.827	.993
e7	270.43	1882.806	.850	.993
e8	270.63	1890.171	.806	.993
f1	270.37	1884.171	.823	.993
f2	270.63	1888.999	.823	.993
f3	270.27	1879.513	.884	.993
f4	270.67	1888.575	.761	.993
f5	270.57	1887.013	.825	.993
f6	270.63	1887.206	.805	.993
f7	270.47	1885.292	.822	.993
f8	270.43	1883.978	.834	.993
g1	270.40	1882.248	.853	.993
g2	270.40	1883.972	.829	.993

S. J. R.

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
g3	270.40	1884.179	.826	.993
g4	270.60	1887.421	.831	.993
g5	270.43	1881.633	.866	.993
g6	270.43	1885.840	.808	.993
g7	270.57	1887.771	.814	.993
g8	270.10	1875.886	.961	.992
h1	270.67	1888.989	.840	.993
h2	270.40	1884.593	.821	.993
h3	270.47	1884.740	.829	.993
h4	270.43	1883.564	.839	.993
h5	270.70	1890.907	.830	.993
h6	270.30	1882.493	.843	.993
h7	270.67	1889.816	.827	.993
h8	270.50	1883.500	.814	.993

S. J. R.

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๓๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายกองคํการบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๔๙

อิมด ๙๖๓๖ ๐๔/๐๓๖๖

นาย อ.อ. นพ.อ.อ.

๒๙ ม.ค. ๒๕๖๒

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก (Key Informants)

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/ว๐๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสมประสงค์ เทียงกลาง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๕๙

วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒

๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายไชยา โชควนิชกุล ประธานสภาตำบลหลุมข้าว อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปรีชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๙๙

ผลิตให้ตามรายนาม
ดร.สุพจน์
Cmc 10๐๙ 1๐๐๖๖๖๖๖
29 มกราคม 2562

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวพัชรินทร์ วีระแพทย์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๗๓๖๑๔

นางสาวพัชรินทร์ วีระแพทย์

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว

๒๑ มกราคม ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสุรเชษฐ์ ปราบจะบก รักษาการแทนหัวหน้าสำนักปลัด อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอนโนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ยินดีเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๔๓๖๕๔

นายสุรเชษฐ์ ปราบจะบก
ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม

130 ๓๓ ๖๕๖๗

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวพรนรินทร์ ลิ้มกลาง นักทรัพยากรบุคคล อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอนโนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๙๖๒๙๔

ยื่นต่อให้ศวกฯแล้ว

พรนรินทร์ ลิ้มกลาง
(พรนรินทร์ ลิ้มกลาง)

๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๐๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวณัฐนันท์ รุ่งเรือง นักพัฒนาชุมชน ตำบลหลุมข้าว อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๕๙๙

ยืนยันให้ดำเนินการต่อไป

(ศาสตราจารย์สุรพล สุธะพรหม)
นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์

๒๙ ม.ก. ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายจำลอง สมบุญทวงศ์ พนักงานจ้างทั่วไป ตำบลหลุมข้าว อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘๔-๔๗๙๓๖๔๙

(สมจิต กอง...)

29.ม.ค. 62

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสำราญ แหลมกลาง ผู้ใหญ่บ้านเพ็ก หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหลุมข้าว อำเภอน้อย จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอน้อย จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน
โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๙๔

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

นายสำราญ แหลมกลาง

ผู้ใหญ่บ้าน ๗.๑๒ ตำบลลำไทร
17 ม.ค. ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายประยุทธ์ ปลั่งกลาง ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลหลุมข้าว อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน
โทร. ๐๘๘-๔๗๙๓๖๔๙

ผู้ให้ข้อมูลร่วมชื่อ

นายสุพล สุยะพรหม

28 ม.ค. 2562

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายจอย มุ่งคิมกลาง ราษฎร หมู่ที่ 6 ตำบลหลุมข้าว อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๔๗๔๓๖๓๔

ผู้ติดต่อขอรับเรื่อง

๗๖ ๗๖ ๗๖

(นางสาว งาม งามงาม)

๒๘ มกราคม ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๗๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายแก้ว บัวป้อม ราษฎร หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหลุมข้าว อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสมุห์สมประสงค์ ฉายา ปริชาโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๗
นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสมุห์สมประสงค์ ปริชาโน

โทร. ๐๘๘-๕๐๗๓๖๖๕๕

ขอแสดงความนับถือ

11 ก.ค.

ขอ 11 ก.ค.

น.ส.ป.ค.

น.ส.ป.ค.

๑๑ ม.ค. ๖๒

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร วิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามตามความเห็นของท่านอย่างแท้จริง ให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน หรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบเนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเกี่ยวกับสถานะของผู้สูงอายุ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับ “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” โดยมีเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ ๓ หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุเกี่ยวกับ
สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการสูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัด
นครราชสีมา

พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (ตุ้มทอง)
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงสภาพความเป็นจริงของท่าน
เพียงข้อเดียว

๑. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

๒. อายุ

☐ ๖๐ – ๗๐ ปี

☐ ๗๑ – ๘๐ ปี

☐ ๘๑ – ๙๐ ปี

☐ ๙๑ ขึ้นไป

๓. การศึกษา

☐ ต่ำประถมศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ สูงกว่ามัธยมศึกษา

๔. รายได้ต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท

☐ ๑,๐๐๑ – ๒,๐๐๐ บาท

☐ ๒,๐๐๑ – ๓,๐๐๐ บาท

☐ ๓,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ที่ท่านคิดว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์ ดังนี้

ข้อที่	สุขภาวะของผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. สุขภาวะ						
๑	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะที่องค์กรจัดอย่างสม่ำเสมอ					
๒	ท่านมีจิตอาสาในการเป็นแกนนำการสร้างเสริมสุขภาวะ					
๓	ท่านมีความสามารถในการสร้างเสริมสุขภาวะให้กับตนเอง					
๔	ที่อยู่อาศัยของท่านมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีของผู้สูงอายุ					
๕	อบต.มีการให้บริการด้านกายภาพบำบัดให้แก่ท่าน					
๖	อบต.มีการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ไม่ให้เจ็บป่วยอย่างสม่ำเสมอ					
๗	อบต.ได้เข้ามาดูแลในการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ					
๘	อบต.มีการจัดตรวจสุขภาพเป็นประจำ					
๒.การบริการ						
๑	อบต.มีการจัดตั้งศูนย์บริการแนะนำแก้ปัญหาสำหรับผู้สูงอายุ					

ข้อที่	สภาวะของผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๒	อบต.มีรถบริการพยาบาลฉุกเฉินประจำตำบล					
๓	อบต.มีบริการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่หมู่บ้าน					
๔	เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถในการให้บริการ เช่น ตอบข้อสงสัยได้ตรงประเด็น ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาได้เหมาะสม					
๕	เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่ขอสิ่งตอบแทน					
๖	เจ้าหน้าที่มีการบริการความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี					
๗	เจ้าหน้าที่มีความมุ่งมั่น ยินดี และเต็มใจให้บริการ					
๘	อบต.มีการให้บริการครอบคลุมอุปการะสำหรับท่าน					
๓.นันทนาการ						
๑	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การร่วมงานบุญ งานประเพณี งานเทศกาล งานของเพื่อนบ้าน					
๒	ท่านเข้าร่วมสนับสนุนโครงการปฏิบัติธรรมในวันสำคัญสำหรับผู้สูงอายุ					
๓	อบต.มีการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นบ้านสำหรับผู้สูงอายุ					
๔	อบต.มีกิจกรรมงานอดิเรก เช่น การทำงานฝีมือ งานเย็บปักถักร้อย ทำอาหารคาวหวาน งานวาด					

ข้อที่	สภาวะของผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
	ภาพ ฟ้อนรำหรือเต้นรำ ร้องเพลง งานช่างไม้ การจัดสวน เป็นต้น					
๕	อบต.มีกิจกรรมบริการอาสาสมัคร กิจกรรม ส่งเสริมความร่วมมือของชุมชน การถ่ายทอด ความรู้แก่คนรุ่นหลัง					
๖	อบต.มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อ ส่งเสริม และพัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและ จิตใจ					
๗	มีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับผู้สูงอายุเช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น					
๘	อบต.มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกายและ พักผ่อน ที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับท่าน					
๔.รายได้						
๑	อบต.จัดสรรงบประมาณในการรักษาพยาบาล อย่างเพียงพอ					
๒	อบต.ให้ทุนประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุที่มี รายได้น้อย					
๓	อบต.จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง					
๔	อบต.มีการจัดโครงการสินค้าราคาถูกมีคุณภาพ มาจำหน่ายในชุมชน					
๕	อบต.ให้ความรู้ความเข้าใจในการนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้สูงอายุ					

ข้อที่	สภาวะของผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๖	อบต.มีการส่งเสริมในด้านอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับวัยของท่าน					
๗	อบต.มีการจัดตั้งกองทุนชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือแก่ท่าน					
๘	อบต.มีการจัดการส่วนลดพิเศษในการใช้บริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่างๆของรัฐ					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ที่ท่านคิดว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์ ดังนี้

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑.ระบบการจัดการที่ทันสมัย						
๑	อบต.มีระบบการจัดการที่ทันสมัยโดยยึด หลัก ความถูกต้อง รวดเร็วประหยัด และคุ้มค่า					
๒	อบต.มีระบบ สาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ในชุมชนที่อาศัยอยู่ได้ดีเพียงใด					
๓	อบต.มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการที่ ทันสมัย					

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๔	อบต.มีการดูแลผู้สูงอายุให้มีการจัดตรวจสุขภาพ ประจำปีให้แก่ท่านและรักษาพยาบาลผู้สูงอายุที่ ต้องรับการดูแลพิเศษ					
๕	ท่านมีความสะดวกในการขอรับบริการ ด้าน การเงินและความสะดวกในการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร					
๖	อบต.มีการให้บริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไป ให้บริการแก่ท่านถึงชุมชน					
๗	อบต.มีนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนด้าน สวัสดิการ					
๘	อบต.มีการอบรมให้ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุที่ ทันสมัย					
๒.ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน						
๑	อบต.มีการจัดทำกระบวนการปฏิบัติงานดูแล ผู้สูงอายุอย่างมีระบบและขั้นตอน ที่รวดเร็ว มี ประสิทธิภาพ					
๒	อบต.มีจุดบริการให้ความรู้ด้วยความเต็มใจ					
๓	เจ้าหน้าที่บริการผู้สูงอายุที่มาติดต่อด้วยวาจา ไพเราะ					
๔	การเดินทางไปไหนมาไหนของท่านมีความ สะดวก					
๕	บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต					
๖	รัฐสวัสดิการให้การดูแลที่อยู่อาศัยเป็นอย่างดี					

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๗	อบต.มีการให้บริการอย่างเสมอภาค มีความ ยุติธรรม					
๘	ท่านมีการดูแลจากอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุของ ชุมชน					
๓. ผู้สูงอายุหรือประชาชนมีความพึงพอใจ						
๑	อบต.มีการให้บริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม					
๒	อบต.มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้สำหรับ ผู้สูงอายุได้รับบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง					
๓	อบต.มีความรับผิดชอบในการให้บริการ					
๔	อบต.มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ					
๕	อบต.มีการจัดกิจกรรมออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ					
๖	อบต.มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์สิทธิบริการ ล่วงหน้า					
๗	เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ มีความรู้ ความสามารถ					
๘	อบต.มีความเหมาะสมและเพียงพอของสถานที่ รอรับบริการ					
๔. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ						
๑	อบต.มีสถานที่พักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุอย่าง เพียงพอ					
๒	อบต.มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ					
๓	อบต.มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย สำหรับผู้สูงอายุ					

ข้อที่	สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๔	อบต.จัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและ ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ					
๕	อบต.จัดพื้นที่สีเขียว หรือสวนสาธารณะ เพื่อรองรับ ผู้สูงอายุ					
๖	อบต.มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆสำหรับ ผู้สูงอายุ					
๗	อบต.มีการบริการด้านการแพทย์เข้ามาตาม สถานที่นั้นๆ					
๘	อบต.มีสถานที่จัดกลุ่มทำกิจกรรมที่สอดคล้อง ตามความถนัดของผู้สูงอายุ					

ตอนที่ ๔. แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง : ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลห่มข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๒ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๓ ผู้สูงอายุหรือประชาชนมีความพึงพอใจ

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๔ สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอเจริญพร/ขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความกรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว
อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา”

ตอนที่ ๑ ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ :

ตำแหน่ง :

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์ :

เวลา :

ตอนที่ ๒ ข้อมูลการสัมภาษณ์

คำชี้แจง : ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ
เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา

๑. ระบบการจัดการที่ทันสมัย

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๒ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๓ ผู้สูงอายุหรือประชาชนมีความพึงพอใจ

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๔ สถานที่รองรับผู้สูงอายุ

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านในความกรุณาสำหรับการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	: พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (ตุ้มทอง) : PHARSAMU SOMPRASONG PARICHANO (TUMTHONG)
ว/ด/ป/เกิด	: วันพฤหัสบดีที่ ๘ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑
สถานที่เกิด	: บ้านเพิก หมู่ที่ ๑๒ ต.หลุมข้าว อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา ๓๐๑๖๐
อุปสมบท	: วันอาทิตย์ที่ ๒๘ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒
การศึกษา	: พ.ศ. ๒๕๕๕ นักธรรมชั้นเอก : พ.ศ. ๒๕๕๙ พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ) คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีที่เข้าศึกษา	: พ.ศ. ๒๕๖๐
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: พ.ศ. ๒๕๖๒
ผลงานทางวิชาการ	: บทความทางวิชาการ พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน “การจัดการทรัพยากรมนุษย์วิถีพุทธ” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม) ประจำปี ๒๕๖๐
ศึกษาดูงาน	: ศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ.ศูนย์ราชการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ : ศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ.ประเทศสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ ๑๑ – ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑
สังกัดวัด	: วัดเพิก หมู่ที่ ๑๒ ต.หลุมข้าว อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา ๓๐๑๖๐
ตำแหน่ง	: ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเพิก เลขานุการเจ้าคณะตำบลโนนสูง
ที่อยู่ปัจจุบัน	: วัดเพิก หมู่ที่ ๑๒ ต.หลุมข้าว อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา ๓๐๑๖๐
เบอร์โทรศัพท์	: ๐๘๘-๔๗๙๓๖๙๙